

ВАТАНПАРВАР

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI МУДОФАА ВАЗИРЛИГИНИНГ МАРКАЗИЙ МАТЕУОТ ОРГАНИ
2009 йил, 6 февраль, жума № 6 (2289). Газета 1992 йилнинг 24 июнидан чиқа бошлаган.

ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ПЕЧАТНЫЙ ОРГАН МИНИСТЕРСТВА ОБОРОНЫ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН
Пятница, 6 февраля, 2009 год, № 6 (2289). Газета издается с 24 июня 1992 года.

Сотувда келишилган нархда

E-mail: vatan@rol.uz

В розницу — цена договорная

...ЭНГ МУҲИМИ, АҲОЛИМИЗ, БИРИНЧИ НАВБАТДА ЁШЛАРИМИЗ ЎРТАСИДА ҲАРБИЙ ХИЗМАТНИНГ ОБРЎ-ЭЪТИБОРИ ЮКСАК ДАРАЖАГА КЎТАРИЛДИ, АРМИЯДА ХИЗМАТ ҚИЛИШ ТОМ МАЪНОДА ШОН-ШАРАФ ИШИГА АЙЛАНДИ.

Ислом КАРИМОВ

МИЛЛИЙ МАНФААТЛАРНИ ИНОБАТГА ОЛИШ — КОЛЛЕКТИВ ХАВФСИЗЛИК СОҲАСИДАГИ ҲАМКОРЛИК АСОСИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Коллектив хавфсизлик шартномаси ташкилоти (ОДКБ) Коллектив хавфсизлик кенгашининг 4 февраль куни Москва шаҳрида бўлиб ўтган навбатдан ташқари сессиясида иштирок этди.

Хавфсизлик омили ҳар қандай тараққиётнинг асосидир. Бугун ҳеч бир мамлакат ҳозирги замоннинг глобал хавф-хатар ва таҳдидларидан ўзини мутлақо фориғ деб кафолат бера олмайди. Президент Ислом Каримов мустақилликнинг дастлабки йилларидан ҳар қандай давлатнинг хавфсизлиги ва барқарорлиги фақат унинг ўзигагина боғлиқ эмаслигини, бунинг учун кенг қўламдаги халқаро ҳамкорлик зарурлигини таъкидлаб келади. Сўнгги йилларда рўй берган воқеалар бу фикрнинг тўғрилигини яна бир бор тасдиқлади.

Матълумки, терроризм, экстремизм каби ҳозирги замон хавф-хатар ва таҳдидлари чегара билмайди. Бу таҳдидлар сирасига айирмачилик, наркотик моддаларнинг ноқонуний айланиши ва қурол-яроғ контрабандаси ҳам кирди. Айни пайтда улар ўзаро боғланиб кетган ва бир-биридан қувват олади.

Бундай мураккаб шароитда ОДКБга аъзо давлатларнинг мазкур хавф-хатарларни аниқлаш, уларнинг олдини олиш ва баргараф этишдаги ҳамкорлигини янада ривожлантириш айниқса долзарб аҳамият касб этади.

ОДКБ Коллектив хавфсизлик кенгашининг навбатдан ташқари сессиясида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов, Россия Федерацияси Президенти Дмитрий Медведев, Арманистон Республикаси Президенти Серж Саргсян, Беларусь Республикаси Президенти Александр Лукашенко, Қозоғистон Республикаси Президенти Нурсултон Назарбоев, Қирғизистон Республикаси Президенти Қурманбек Бакиев, Тожикистон Республикаси Президенти Имомали Раҳмон иштирок этдилар.

Саммитда ОДКБнинг коллектив оператив ҳаракат кучларини тузиш масаласига алоҳида эътибор қаратилди. Ушбу масала юзасидан фикр алмашув чоғида Президентлар тузилаётган коллектив оператив ҳаракат кучларининг таркибини, ваколат ва мажбуриятларини чуқур ўрганиш зарурлигини таъкидладилар. Мамлакатимиз раҳбари бунда ОДКБга аъзо давлатларнинг миллий манфаатларини, миллий қонуinchилиги талабларини, шунингдек, минтақадаги мавжуд вазиятни инобатга олиш муҳим аҳамиятта эга эканини таъкидлади.

ОДКБ Коллектив хавфсизлик кенгашининг навбатдан ташқари сессияси якунида ташкилот фаолиятини янада такомиллаштириш борасидаги таклифлар асосан маъқулланди.

Анвар БОБОЕВ,
Ўза махусе мухбири.
Тошкент — Москва — Тошкент.

Баҳром АБДУРАҲИМОВ суратга олган.

Энди биз ҳам аскар — юрт посбонимиз!

HAFTADAN HAFTAGASCHA

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовга 3 февраль куни Оқсаройда Швейцария Конфедерацияси, Ҳиндистон Республикаси ва Чехия Республикасининг мамлакатимиздаги Фавқуллодда ва мухтор элчилари этиб тайинланган — Ани Боти хоним, Манал Шах Алкадри, Роберт Копецки ишонч ёрлиқларини топширди.

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Давлат академик катта театрида римлик жаҳонга машҳур мусиқачи ва дирижёр Жанфранко Бортолатонинг жорий йилдаги илк гастрол концерти бўлиб ўтди. Тадбир Италиянинг Ўзбекистондаги элчихонаси билан ҳамкорликдаги лойиҳа доирасида ташкил этилди.

Ўзбекистон Республикаси Олий судида умумий юрисдикция судларининг 2008 йилда одил судловни амалга ошириш борасидаги фаолияти ҳамда келгусидаги устувор вазифаларга бағишланган кенгайтирилган раёсат йиғилиши бўлиб ўтди. Унда Олий суд судьялари, фуқаролик ва жиноят ишлари бўйича вилоят ва унга тенглаштирилган судлар раислари иштирок этди.

ШУ СОНДА

• ... Туйқусдан эшитилган товуш соқчини хушёр торттирди	4	• Сканворд. Гороскоп. Табассум.	15
• Яна ғолиб, яна музаффар	6	• 10 долларга ноутбук оласиз	16
• Нотўғри танбеҳнинг аччиқ меваси	10	• Икки бора Нобель мукофотини олган олима	19
• «Боинг» ўсимлик ёнилғиси билан парвоз қилди	11	• Шеърят мулкининг шоҳу султони	20
• ТВ дастур	12–13	• Курсангларнинг қишки олимпиадаси	22

2 СЕИНИНГ ҚАҲРАМОНЛАРИНИНГ, ЎЗБЕКИСТОН!
ФИДОЙИ ВА ЖОНҚУЯР ЎҒЛОН

4 ЎҚУВ МАВСУМИ МАШҒУЛОТЛАРИДА
МАҲОРАТ — ЭКИПАЖ МУВАФФАҚИЯТИНИ ТАЪМИНЛАДИ

18 МАЪРИФАТ
МАЪНАВИЯТ ГАВҲАРЛАРИ ЖАМЛАНГАН БУИДА

23 ЧЕМПИОНАТ ВОЙСК МИНИСТЕРСТВА ОБОРОНЫ
ЧВТКИУ УДЕРЖИВАЕТ ЧЕМПИОНСКИЙ ТИТУЛ

АНЖУМАН

ОСОЙИШТАЛИГИМИЗ БАРҚАРОРЛИГИ — ФАРОВОН ТУРМУШ АСОСИ

Истиқлолга эришилгач, устувор вазифаларимиздан бири озод ва эркин ҳаётни, ўз тараққиёт йўлимизни ҳимоя қилишга қодир мустақкам Қуролли Кучларни тузишга қаратилди.

Шуни қувонч билан таъкидлаш лозимки, кейинги йилларда Президентимиз бошчилигида миллий армиямизда олиб борилган ислохотлар самараси ўлароқ, Қуролли Кучларимизнинг шакл ва қиёфаси тубдан ўзгарди. Соҳага қизиқиш ва ҳавас ортиб, ҳарбий хизмат шон-шараф ишига айланди.

Биргина фуқароларнинг муддатли ҳарбий хизматни ўташ тизимини ислох қилиш бўйича миқёси ва моҳияти жиҳатидан муҳим аҳамиятга эга бўлган ишлар, фуқароларни муддатли ҳарбий хизматга танлов асосида саралаб олиш тартиби, чақирув комиссияларининг ишида ошкораликни ва самарали жамоатчилик назоратини таъминлаш учун улар таркибига маҳаллий

давлат ҳокимияти органлари ва жамоат ташкилотларининг вакиллари киритилгани Қуролли Кучларни чақирилувчилар билан тўлдиришни сифат жиҳатидан яхшилаш имконияти бераётганига алоҳида тўхталиб ўтиш мумкин.

Марказий офицерлар саройида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Мудофаа ва хавфсизлик масалалари қўмитаси, Мудофаа вазирлиги ва Ҳарбий прокуратура билан ҳамкорликда ўтказилган «Ҳарбий ҳуқуқ ва унинг Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларида интизомни мустақкамлашдаги аҳамияти» мавзусидаги анжуманда шу ҳақда гап борди.

Тадбирда сенаторлар, депутатлар, дав-

лат ва жамоат ташкилотлари вакиллари иштирок этишди.

Анжумани Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Мудофаа ва хавфсизлик масалалари қўмитаси раиси М.Усмонов вакили сўзи билан очди.

Мудофаа вазирининг тарбиявий ишлар бўйича ўринбосари полковник Т.Ҳамроқулов ўз сўзида Юртбошимизнинг Ватан ҳимоячилари куни ва Қуролли Кучларимиз ташкил этилганининг 17 йиллик байрамига бағишланган Мурожати айни кунларда ҳарбий қисм ва бўлиналарда чуқур ўрганилаётгани, бу борада машғулотлар, давра суҳбатлари ва савол-жавоб кечалари мунтазам ўтказилаётганини таъкидлади.

Президентимиз томонидан белгилаб берилган устувор вазифаларнинг ижроси юзасидан олиб бориладиган тарбиявий ишларни янада такомиллаштириш, барча

бўғиндаги командирларнинг фаолияти офицерлар, сержантлар ва аскарларда юксак маънавий ва ахлоқий фазилатларни тарбиялаш, фаол ҳаётини позиция ҳамда ватанпарварлик, мамлакат тақдири учун масъулият ҳисси билан яшаш, юртимиз мустақиллиги ва хавфсизлигини мустақкамлаш туйғусини янада кучайтиришга қаратилиши лозимлигига тўхталиб ўтди.

Тадбирда шунингдек, Мудофаа вазирлиги масъул ходими адлия подполковниги М.Тожиёв, Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий прокурорининг ўринбосари адлия подполковниги С.Жўраев, Қуролли Кучлари Академияси бошлиғи генерал-майор Ф.Усмонов ва бошқалар кун тартибидagi масалалар юзасидан маъруза қилишди.

Дилшод КОМИЛОВ.

Алишер МУҲАМЕДОВ суратга олган.

Сенинг қаҳрамонларинг, Ўзбекистон!

ФИДОЙИ ВА ЖОНКУЯР ЎҒЛОН

– Ёшлигимдаги энг катта орзуим ҳарбий бўлиш эди, – дейди сержант Мусаев. – Самарқанд механика-иктисодиёт билим юртида ўқиб юрганимда орзуим қалбимда янада алангаланди. Ниҳоят, муддатли ҳарбий хизматга чақирилдим. Ўша пайтдаги хурсандчилигимни сўз билан таърифлаш мушкул. Чунки ҳарбий хизматга келиб орзуим сари олдинга бир қадам ташлаганимни ҳис қилдим. Муддатли хизмат тугагач, шартнома

Шартнома бўйича хизмат сержант Руслан Мусаев сержантлар тайёрлаш мактабининг техниги вазифасида хизмат қилади. Дунёқараши кенг посбон ҳар қандай мавзуда сиз билан бемалол баҳслашиб, эътиборингизни ўзига тортади. Унинг шартнома асосидаги хизматида саккиз йилдан ортиқ вақт бўлди. Бу давр мобайнида йигит ҳарбийча ҳаётнинг янги қирраларини забт этиш баробарида ўз билимларини янада бойитди. Таъкидлаш жоизки, сержант фидокорона хизматлари ҳамда ўз вазифасига сидқидилдан ёндашиб келгани учун Ватан ҳимоячилари куни муносабати билан Президентимиз Фармонида кўра «Шуҳрат» медали билан тақдирланди. Бундай юксак эътирофга муносиб бўлиш учун посбон ҳар томонлама фидойи ва жонкуяр бўлиши лозим. Лавҳамиз қаҳрамони эса мана шундай фазилатлар эгаси.

асосида хизматни давом эттирдим. Аввалига ҳайдовчи, кейин эса секция командири, гуруҳ командири вазифасида хизмат қилдим. Мана шунга ҳам бир неча йиллар бўлди. Мен ўз касбимни севиб ардоқлайман. Бониси, ҳарбийликни фидойилар, асл мардлар касби деб биламан. Она заминимизни ҳақиқий ватанпарвар ўғлонларгина муносиб ҳимоя қила оладилар. Мен ушбу эътирофни доимо ёдда тутиб, вазифамни сидқидилдан бажаришга ҳаракат қиламан. Бундан руҳланаман.

Ҳа, бугун миллий армиямизни замонавийлаштириш натижасида посбонларга қўйилаётган талаблар ўзгарди. Сержантлар тайёрлаш мактабларидаги йўриқчи-ўқитувчилар таркиби профессионаллашди. Чунки Қуролли Кучларимизда хизмат қилаётган посбонлар нафақат жисмонан, балки маънан баркамол бўлишларини ҳам замон тақозо этмоқда. Шу туфайли сержантликка номзодларни танлаш муайян тизим асосида амалга ошириломоқда. Руслан Мусаев хизмат қилаётган ҳарбий жамоа ҳам

мана шу мақсад йўлида фаол хизмат қилмоқда.

Посбоннинг намунали хизматида аҳил оиланинг ҳам ўрни беқиёс. Уй бекаси, яъни рафиқаси Гулчеҳраҳон шарқ аёлларига хос назокати, фазилатлари билан соғлом оила муҳитини яратишга интилади. Шу туфайли бўлса керак, сержант хизматдан бўш вақтларини оиласи даврасида ўтказишни хуш кўради. Оила қувончи бўлган уч нафар фарзанд – Рушана, Самира ва кичкинтой Шоҳжаҳонлар дадалари уйга кириб келиши билан унинг бағрига оилади. Ҳа, оила бахти фарзанд билан чароғон. Болали уй шодлик ва хурсандчиликка тўла деганларидек, Руслан фарзандларининг ширин сўзларини эшитиб, ёқимли эркаликларини кўриб кўксини тоғдек кўтарилади. Бу эса ҳар қандай чарчоғу ҳорғинликларини бартараф этади.

Посбон кўҳна Самарқанднинг Оқдарё туманидан. Отаси – Нарзулло ақанинг касби ўқитувчи бўлиб, элу юртга хизмати синган заҳматкаш инсон. Ҳозирда нафақада. Опаси – Мавжуда ая

ҳам узоқ йиллар ўқитувчи бўлиб ишлаган. Қишлоқда бу онахонни барча бирдек ҳурмат билан тилга олади. Тиниб-тинчимас онахон маҳалла фаоллари сафида кўп вақт оилаларининг тинч-тотув турмушини таъминлашга хизмат қилиб келаяпти. Мана шундай меҳридорё инсонларнинг фарзандлари ҳам албатта, улар сингари ҳурмат топишади. Буни ҳарбий ўғилнинг намунали хизмати мисолида ҳам кўриш мумкин.

Бугун Руслан сингари Қуролли Кучларимиз сафида она Ватан хизматида бўлишга аҳд қилган азаматлар бисёр. Уларнинг ҳар бир саъй-ҳаракатларида жасорат, қатъият аке этиб туради. Чунки улар бу касбни мажбуриятдан эмас, қалб даъватига қулоқ тутиб танлашган. Инсон ҳаётда доимо қалб амри билан қилган ишлари билангина юксак чўққиларни забт этиши мумкин. Бу ҳаётини ҳақиқатнинг исботини бугунги қаҳрамонимиз мисолида ҳам кўриш мумкин.

Гулнора ХОЖИМУРОВОВА.

Баҳром АБДУРАҲИМОВ

суратга олган.

МУНОСАБАТ

Республика
ҳарбий прокуратурасида

КЕЛГУСИДАГИ ВАЗИФАЛАР БЕЛГИЛАНДИ

Ўзбекистон Республикаси ҳарбий прокуратураси мажлислар залида кенгайтирилган ҳайъат йиғилиши бўлиб ўтди.

Ҳайъат мажлисида 2008 йил давомида Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий прокуратураси органларининг Куролли Кучларда қонунийликни мустаҳкамлаш, ҳарбий хизматчилар ҳамда фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини муҳофаза қилиш, жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш борасида қилинган ишлари муҳокама қилинди.

Кун тартибидаги масала юзасидан Республика Ҳарбий прокурорининг ўринбосари адлия подполковниги С.Жўраев маъруза қилиб, 2008 йилда Ҳарбий прокуратура органлари томонидан амалга оширилган ишлар, эришилган натижалар ҳамда йўл қўйилган айрим камчилик ва нуқсонлар ҳақида тўхталди.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг ўринбосари – Республика Ҳарбий прокурори адлия генерал-майори Ш. Узаков Юртбошимизнинг 2009 йилни «Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили» деб эълон қилиши муносабати билан, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар олдида қўйилган вазифаларни бениҳсон бажариш, Куролли Кучларда қонун устуворлигини таъминлаш, ҳарбий интизомни мустаҳкамлаш, қонунбузарликларнинг олдини олишнинг фаол самара берадиган чораларини татбиқ этиш лозимлигини алоҳида таъкидлади.

Мажлисида сўзга чиққан Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг ўринбосари А.Шарафутдинов мамлакатимизда суд-ҳуқуқ соҳасида давом эттирилаётган ислоҳотларнинг мазмунини ва моҳиятини, қонунлардаги ўзгартиришларни амалиётга татбиқ қилиш, прокуратура органларига қўйилаётган талаб ва вазифалар ҳақида фикр юритди.

Ҳайъат қарорига биноан, Юртбошимизнинг «Ўзбекистон Куролли Кучларининг 17 йиллик байрамига бағишланган Мурожаати»дан келиб чиқадиган талаблар асосида Республика Ҳарбий прокуратурасида ишлаб чиқилган Дастур ижросини тўлақонли таъминлаш ҳарбий прокуратура органларининг 2009 йилдаги фаолиятида асосий вазифа қилиб белгиланди.

Кун тартибидаги масала юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Адлия подполковниги **Фарҳод ОМОНОВ**,
Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий прокуратураси
бўлими катта ҳарбий прокурори.

ҲАРБИЙ ВАТАНПАРВАРЛИК ТАРҒИБОТИ МАСАЛАЛАРИ

Бугун жаҳон миқёсида кечаётган глобаллашув жараёнида турли сиёсий кучлар ва марказларнинг «оммавий маданият» ниқоби остида аҳолининг кенг қатламлари, айниқса, ёшларнинг қалби ва онгини эгаллашга қаратилаётган уринишлари, ошқора ва пинҳона ахборот хуружлари тобора кучайиб бораётгани матбуот хизматлари олдида жамоатчиликни тезкор, ҳолис ва ҳаққоний ахборот билан таъминлашда фаолликни оширишдек масалаларни қўймоқда.

Хусусан Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги марказий матбуот органи «Ватанпарвар» газетаси, шу номдаги телекўрсатув ва матбуот хизмати ягона ахборот тизимини ташкил этиб, давлатимизнинг мудофаа соҳасида ягона ахборот сиёсатини олиб бориш, аҳолини, миллий ва хорижий оммавий ахборот воситаларини вазирлик фаолияти хусусидаги маълумотлар билан таъминлаш, ҳарбий ислоҳотларнинг бориши ва уларни кенг тарғиб-ташвиқ қилиш, ёшларни ҳарбий бурчга ва миллий истиқлол ғояларига садоқат руҳида камол топтириш ҳамда миллий анъаналарни кўз қорачиғидек асраб-авайлаб келаётган, она Ватан хавфсизлиги, халқимизнинг тинч меҳнати ва осойишта ҳаётини, мамлакатимизнинг демократик ҳуқуқий давлат, фуқаролик жамияти барпо этиш йўлидан изчил тараққий этишини таъминлашнинг ишончли қафолатига айланган миллий армиямизнинг шакл ва қиёфасини янада ёрқинроқ ҳолда кўрсатишдек вазифаларини бажариб келмоқда.

Бу борада жамоатчиликни тезкор, ҳолис ва ҳаққоний ахборот билан таъминлаш мақсадида тизим вазифалари доирасида оммавий ахборот воситаларига хабарларни тайёрлаш ва тарқатиш, мудофаа вазирлиги раҳбарияти ва ходимлари иштирокида мунтазам матбуот анжуманлари, брифинглар, суҳбат ва учрашувлар ўтказиш, ҳарбий мавзуда бадний-публицистик асарлар тайёрлашда муаллифларга яқиндан ёрдам бериш, нашр этилган маълумотлар мониторинги, таҳлили, статистикаси каби маълумотлар базаси тизимини тузиш сингари ишлар ташкил этилган.

Шулар қаторида оммавий ахборот воситалари билан режалли ҳамкорлик ўрнатилиб, ҳарбий мавзунини ёритувчи журналистлардан иборат гуруҳга таянган ҳолда уларни мавзуга тегишли маълумотлар, ҳарбий атама ва тушунчалар, ҳарбий хизматнинг ўзига хос томонлари хусусидаги маълумотлар билан таъминлаш, шунингдек, дала-ўқув машғулотлари майдонларида ва қисмларда хавфсизлик талаблари бўйича уларга махсус йўриқномалар ўтказиш ишлари жорий қилинган.

Куролли Кучларимизда ўтказилаётган кенг қўламли тадбирларни, ҳарбий ўқув машғулотларини тўлиқ ва талабларга мувофиқ ёритиш, ахборот таъминотини мувофиқлаштириш мақсадида жойларда, яъни ҳарбий округлар, қўшилма ва қисмларда, ҳарбий ўқув муассасаларида вақтинчалик матбуот марказлари ташкил этилиб, уларнинг иш юритиш тартиби жорий

қилиниши оммавий ахборот воситалари билан алоқа ўрнатиш, ёритиладиган мавзу ва материалларни тайёрлашда ёрдам кўрсатиш, журналистларни ёритилаётган мавзу юзасидан зарур маълумотлар билан таъминлаш вазифаларининг сифатли ҳал қилинишида муҳим аҳамият касб этмоқда.

Бундан ташқари журналистларни бевосита машғулотлар ўтаётган жойларга (полигон, ҳарбий шаҳарча, ўқув нуқталари ва ҳоказоларга) олиб бориш ва шахсий таркибни суратга, тасвирга тушириш, бераётган маълумот ва фактлари мувофиқлигини, барча меъёр ва талабларга мослигини таъминлаш ва ҳисобга олишда ишни бундайини ташкил этиш ўз самарасини берапти.

Масалан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ватан ҳимоячилари кунини нишонлашга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш тўғрисида»ги Фармойиши ижросини таъминлаш доирасида тизим томонидан оммавий ахборот воситалари билан, хусусан, Ўзбекистон миллий телерадиокомпанияси, Ўзбекистон матбуот ва ахборот агентлиги билан ҳамкорлик ўрнатилиб, режалар тузилди ҳамда жойларда вақтинчалик матбуот марказлари ташкил этилган ҳолда иш олиб борилди.

Режалаштирилган чора-тадбирлар доирасида ҳарбий ва аккредитациядан ўтган журналистлар иштирокида матбуот анжуманлари ва брифинглар ўтказилиб, пресс-релизлар, ҳарбий мавзуга оид рангли фотосурат, фотоколлаж, фотокомпозициялар тарқатилиб электрон ва босма оммавий ахборот воситаларида ҳарбий-ватанпарварлик мавзусида 1500 дан зиёд мақола, 270 га телекўрсатув ва 500 дан зиёд радиоэшиттиришлар тайёрланди ва уларда 100 дан ортиқ давлат мукофотлари билан тақдирланган, таълиқларда голибликни қўлга киритган посбонлар ҳамда армиячи спортчиларнинг чиқишлари ташкил этилди.

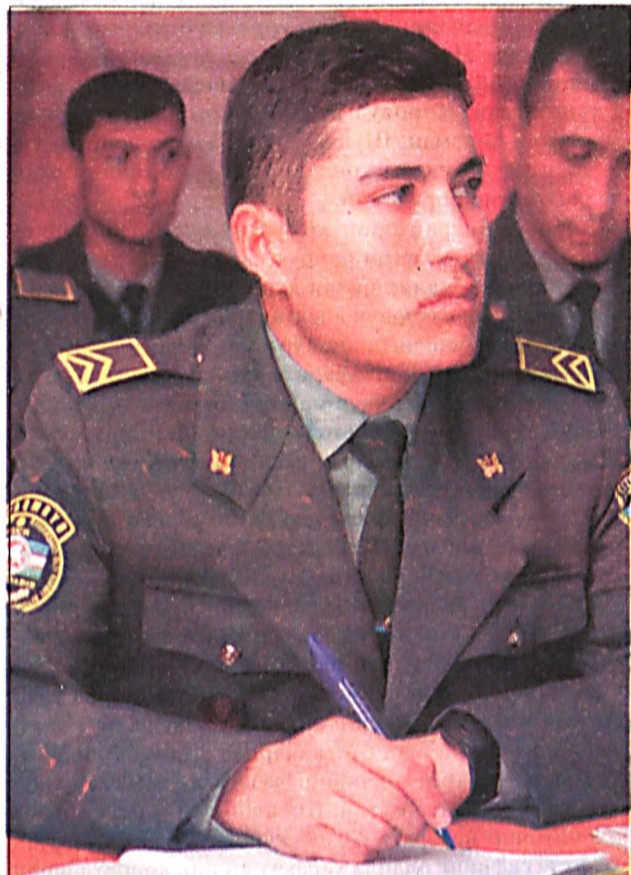
Мазкур тизим бу каби маълумот ва хабарларнинг кенг халқ оmmasига ўз вақтида ҳолислик билан етказиб берилиши, уларнинг армия ҳақидаги тасаввурларини кенгайтириш билан бирга, ёшларимизда миллий истиқлол ғояларига садоқат ҳамда ватанпарварлик туйғуларини шаклланишига хизмат қилмоқда.

Ҳарбий-ватанпарварлик, умуман ватанпарварлик мавзуси тарғиботи ўзига хос, устувор бир аҳамият касб этишини яхши биламиз. Шундан келиб чиқиб, мазкур йўналишда иш олиб борадиган мутахассислар тайёрланишига эътиборни кучайтириш, бу мавзунини ёритаётган нашрларни қўллаб-қувватлаш, ижодкорларни рағбатлантириб бориш учун жамғарма ташкил этиш, махсус грантлар ажратилишини йўлга қўйиш ўринли бўларди.

Полковник **Раҳимжон НУРНАЗАРОВ**,
Мудофаа Вазирлиги Матбуот
Котибияти бошлиғи.

Президент Мурожаатини ўрганамиз

РУҲЛАНТИРАР ИШОНЧ ИЛА ҒАМХЎРЛИК

Юртбошимизнинг Куролли Кучларимизнинг 17 йиллик байрамига бағишланган Мурожаатида: «Куролли Кучларимизда хизмат қилаётган сержантларимиз шахсий таркибнинг юксак жанговар ва сиёсий тайёргарлигини таъ-

минлаш, ҳарбий қисм ва бўлимларда соғлом маънавий-ахлоқий муҳитни, ҳарбий тартиб-интизомни сақлашнинг чиндан ҳам муҳим омилга, мухтасар айтганда, армиямизнинг асосий ўзагига айланди, десак, айни ҳақиқатни айтган бўламиз» дейилади. Ушбу эътироф Куролли Кучларимиз Олий Бош қўмондонини томонидан ҳаётини Ватан ҳимоясини таъминлаш, осойишталикни асрашдек эзгу вазифага бағишлаган профессионал посбонларимизнинг масъулиятли ва шарафли хизматларига берилган юксак баҳо, шу билан бирга уларга билдирилган ишонч, кўрсатилаётган чуқур ҳурмат ва эҳтиром ифодасидир.

Бундайини самимий сўзлар юрт хизматига камарбаста ўғлонларимизни янада ғайрат-шижоатга ундаб, ғалабалар сари руҳлантиришига шубҳа йўқ. Айни кунларда ҳарбий қисм ва бўлимларда мазкур Мурожаатни ўрганишга бағишланган машғулотлар, давра суҳбатлари ва савол-жавоб кечалари ўтказиб бориларкан, уларда армияни яна ҳам такомиллаштириш, жанговар шайлигини ошириш, замонавий ҳарб илминини эгаллаш борасида амалга ошириш зарур бўлган вазифаларнинг мазмун-моҳиятини чуқур тушуниб етишига аҳамият берилмоқда.

Ана шундай машғулотлардан бирини – офицер Иброҳим Зайинидинов бошчилигида сержантлар ва шартнома бўйича ҳарбий хизмат оддий аскарларининг Мурожаатини ўрганаётганларини кузатиб, профессионал посбонлардаги зўр иштиёқ ва интилизини ҳис қилдим.

– Батальонимизда ўз касбининг билимдонини бўлган, тажрибали ва маҳоратли сержантлар кўпчилиги, – дейди машғулот раҳбари. – Биз офицерлар хизматимиз давомида, айниқса, шахсий таркиб билан ишлан ва ёш аскарларни армия ҳаётинга ўргатиб боришда доимо сержант-

ларнинг ёрдамига таянамиз. Кичик командирлар аскарларга жанговар навбатчиликни ўташ, қурол-аслаҳа ва ҳарбий техникалардан фойдаланиш, дала-ўқув машғулотларидаги тартиб-қоидаларни ўргатиш борасида самарали фаолият олиб бормоқдалар. Таъбир жоиз бўлса, улар аскарларни бу борада тарбиялайдилар, хизматни ўташ юзасидан кўникмаларини ошириб борадилар. Бу каби вазифалар тарбиявий аҳамиятга эгаллиги, ёш авлод қалбида Ватанга, ҳарбий бурчга ва Ҳарбий қасамдга содиқлик туйғуларини янада мустаҳкамлаши билан ҳам характерлидир. Зеро, ҳар бир командир аввало тарбиячи, устоз ва мураббий саналади. Юртбошимиз Мурожаатида «Барча бўғиндаги командирларнинг фаолияти офицерлар, сержантлар ва аскарларда юксак маънавий ва ахлоқий фазилатларни тарбиялаш, фаол ҳаётини позиция ҳамда ватанпарварлик, мамлакат тақдири учун масъулият ҳисси билан яшаш, юртимиз мустақиллиги ва хавфсизлигини мустаҳкамлаш туйғусини янада кучайтиришга қаратилиши лозим» дея таъкидланганидек, энг аввало ҳарбий хизмат моҳиятини посбонлар қалбига етказиб беришга асосий эътиборни қаратамиз.

– Юрт ҳимоячилари доимо давлатимиз раҳбариятининг эътиборида экани ҳарбий хизматчиларнинг онлаларини ижтимоий ҳимоя қилишга янада кенг эътибор қаратилиши борасидаги фикрлардан таъсирландим. Биз Мурожаатдан келиб чиқиб, бундайини эътиборга муносиб хизматларимиз билан жавоб қайтарамиз, – дейди профессионал посбон Нурали Эшқулов.

Дарҳақиқат, эл-юртга хизмат қилганлар кам бўлмайди, уларни эл улуғлайди. Ҳарбий касбни бурч деб, шараф деб билган ва ҳаёти мазмунини шу соҳадан топишни мақсад қилган мардлар доимо эъзозланадилар.

Катта лейтенант **Шаҳриёр КОМИЛОВ**,
Баҳром АБДУРАҲИМОВ суратта олган.

АМАЛИЁТ

Ўқув мавсуми машғулотида

МАҲОРАТ — ЭКИПАЖ МУВАФФАҚИЯТИНИ ТАЪМИНЛАДИ

...Дала-ўқув майдони. Ялангликни чанг-тўзон қоплаб, гуриллаган товушлар эшитилмоқда. Офицер Рустам Саидов режасига кўра, посбонлар ўқ отиш машқларини тутатишлари билан полигонга зирҳли техникалар келиши керак. Танклар муайян оралиқ масофани сақлаган ҳолда отиш майдончаси томон келаяпти. Биринчи бўлиб етиб келган сержант Зоҳид Назаров экипажи танкни белгиланган жойда тўхтатиб, бортдан тушиб сафланишди. Тегишли кўрсатмаларни олган экипаж шахсий таркиби ўз жойларини зудлик билан эгаллаб, ўқ отиш нуқтасига йўл олишди.

— Техника қўш қанотим, — дейди механик-ҳайдовчи кичик сержант Шукуралли Охунжонов. — Уни бошқариш анча билим, тажриба ва маҳорат талаб қилади, посбондан. Ҳамиша жанговар шай бўлишини таъминлаш мақсадида унинг техник ҳолатини ҳар куни назорат қилиб, машғулотлар вақтида бирон-бир носозлик келиб чиқмаслиги учун ҳаракат қиламан.

Экипаж командири пайдо бўлувчи ва ҳаракатланувчи нишонларга ўқ отиш машқини бажаришга тайёр эканлигини билдирганидан сўнг, нишон кўтарилди. Командирнинг буйруғига биноан ўқловчи оддий аскар Шокир Норқобилов дарҳол ўқ-дорини тайёрлади ва командирга ахборот берди. Нишонга олувчи кичик сержант Даврон Хушназаров нишоннинг қаерда ва қандай ҳолатда жойлашганлигини аниқлаб, мўлжалга олди ҳамда командирнинг буйруғини кута бошлади. Сержант З.Назаров яна бир бор масофани ва нишоннинг жойлашиш тартибини текшириб, ўт очишга буйруқ берди. Ўт очилди, нишон яқсон этилди. Кичик сержант Ш. Охунжонов танкни олға ҳайдади. Энди улар окопда турган ҳолда нишонга ўқ узишлари лозим. Бу вазифа ҳам аъло даражада бажарилди.

Навбатдаги нишонга ҳаракат давомида ўт очиш керак. Нишон чап томонда пайдо бўлди. Тезлик ва аниқлик билан ҳаракат қилган экипаж аъзолари бу сафар ҳам аниқ мўлжалга олишди. Экипаж олдида қўйилган вазифа муваффақиятли бажарилди.

— Юқори жанговар тайёргарлик, маҳорат ва тажриба, билим ва кўникма ҳамиша ғалаба келтиради, — дейди экипаж командири сержант З.Назаров. — Танк экипажининг ҳар бир аъзоси қўйилган жанговар топшириқни, танкнинг ва бошқа зирҳли техникаларнинг жанговар имкониятларини, шартли душманнинг кучли ва кучсиз томонларини, танк ичидаги кузатув асбобларини пухта би-

лиши ҳамда улар билан бемалол ишлаш олиши керак.

Офицер Рустам Саидовнинг таъкидлашича, сержант Зоҳид Назаровнинг экипажи 2006 йилда ўтказилган «Энг илғор танк экипажи» танловида 2-ўринга сазовор бўлишган. Ишончимиз комилки, посбонлар мавсум давомида бор билим ва маҳоратларини намойиш қилишиб, илғорликнинг янги марраларини эгаллашади.

СЕРГАКЛИК — БУРЧГА СОДИҚЛИКДАН

Она Ватанини ҳимоя қилиш, халқ ишончини оқлаш, фаровонлигини таъминлашдек шарафга муяссар бўлиш ҳар бир эр йигит учун гурур ва ифтихордир. Буни яхши англаган юрт ҳимоячилари ўз бурчларини сидқидилдан бажариб, сарҳадларимизда ҳамиша шай ва сергак туриб, вазифаларини виждонан ўташмоқда.

... Тун. Техника паркида ўз вазифасини ўтаётган соқчи доимгидек ҳушёр ва сергак. Постни қабул қилиб олганига йигирма дақиқалар бўлди. Соқчи кичик сержант Бунёд Мирсаидов пост ҳудудида белгиланган йўналиш бўйича айланиб юрар экан, туйқусдан эшитилган товуш уни ҳушёр торттирди. Тезда қоровул бошлиғига хабар бериш керак. Посбон ишонч билан, аниқ ҳаракат қилди. Қоровул бошлиғи офицер Содиқ Ҳамдамов зудлик билан қисм навбатчисига соқчи берган ахборотни етказди ва қоровуллар билан биргаликда постга етиб келди. Тезкор ҳаракат натижасида номаълум қондабузар ушланди. Соқчининг сергаклиги ва аниқ ҳаракати унинг низомларга қатъий риоя қилиши ҳамда яхши билишини қолаверса, Ватанга, бурчига садоқатини кўрсатди. Соқчи кичик сержант Б.Мирсаидов қоровул хизматини аъло тарзда ўтагани учун қисм кўмондонлиги томонидан муносиб тақдирланди ва унинг жасорати сафдошларига ўрнак қилиб кўрсатилди.

— Қоровулларни танлашда уларнинг руҳий ҳолатига ҳам эътибор берамиз, — дейди қоровул бошлиғи офицер С.Ҳамдамов. — Улар низом талабларини яхши билган,

постда турганда, ҳар қандай кўнгилсизлик рўй берганда ўзини йўқотмасдан тез ва аниқ ҳаракат қила оладиган бўлиши керак. Шунингдек, ўзига ишониб топширилган постни сергаклик билан қўриқлаши ва ҳимоя қилиши шарт. Шунининг олган ҳолда қоровулга посбонларни танлашдан олдин улар билан тайёргарлик машғулоти ўтказилади.

Қоровулга тушишдан олдин посбонлар жанговар қуролдан фойдаланиш, қўл жанги машқлари, ёнғин содир бўлганда ишлатиладиган асбоб ва ёнғинга қарши воситаларни ишлатиш, низом қондалари бўйича машғулотлар ўтишади. Шунингдек, постда алмашиш, ҳаракат қилиш, қай ҳолларда қуролни ишлатиш ва огоҳлантириш каби машқларни ҳам бажаришади. Бу машғулотлар қоровуллар шаҳарчасида тажрибали офицерлар томонидан олиб борилади. Машқларни юксак савияда ўтказиш учун шаҳарчада барча шарт-шароитлар муҳайё қилинган.

Қоровулхонага кирар эканмиз, низом талабларига мос озода хоналар диққатимизни тортди. Қоровулларнинг дам олишлари, овқатланишлари учун керакли ша-

роитлар яратилган. Дам олиш хонасида шашка, шахмат, шунингдек, газета ва журналлар тартиб билан жойлаштирилган. Қоровулхона олдида турган соқчи қондага амал қилган ҳолда қоровул бошлиғига келаятганлар ҳақида ахборот бериб турибди. Бу посбонларнинг қоровул хизмати қондаларини пухта ўзлаштирганликларини кўрсатиб турибди.

— Мен шартнома асосида анча йиллардан буён хизмат қилиб келаяман, — дейди қоровул бошлиғи ёрдамчиси сержант Нусрат Эшонқулов. — Муддатли ҳарбий хизматни ўтаб юрган кезларимда ҳам кўп бора қоровулга тушганман. Қоровул ва соқчининг вазифаларини жуда яхши биламан. Шундай бўлса ҳам қоровулга тушишдан олдин низом қондаларини ўқиб, билимимни янада бойитиб бораёман.

Қоровул бошлиғининг «Қоровул қуроллаң, биринчи постга ҳужум» деган буйруғи янгради. Қоровуллар тезкорлик ва аниқлик билан қуролларини олиб, каска ва ўқ ўтишидан сақловчи воситаларни кийиб, сафга тизилиб қоровул бошлиғининг кўрсатмаси асосида ҳар ким ўзига бириктирилган вазифани бажаришга киришди. Қоровулхонада бу каби ўқув машғулоти кўп бора ўтказилиб турилади. Шунинг учун ҳам ҳар бир қоровул ва соқчи бундай ҳолатларда қандай ҳаракат қилиш лозимлигини жуда яхши билади.

Қоровул бошлиғининг таъкидлашича, шартнома бўйича оддий аскарлар — Одил Қурбонов, Зайниддин Алимов, муддатли ҳарбий хизмат оддий аскарлари — Миртемир Каримов, Элдор Саидов кабилар қоровул хизматини аъло тарзда ўтаётган посбонлардан ҳисобланишади.

Қоровул бошлиғининг ёрдамчиси сержант Н.Эшонқулов навбатдаги қоровулларнинг постга бориш учун тайёргарлик кўришларини айтди. Қоровуллар ўз вазифаларини ўташга шай бўлганларида қоровул бошлиғи яна бир бор уларга соқчининг вазифаси ва мажбуриятлари ҳақида эслатиб ўтди. Шундан сўнг улар қоровул бошлиғининг назорати остида қуролларини ўқладилар. Ёрдамчи сафнинг олдида ҳаракат қилиб, қоровулларни пост томон олиб кетди. Уларнинг шахдам қадам ташлашларига, ўзларига бўлган ишончига қараб, юртимиз тинчлиги, осойишталиги ишончли қўлларда эканлигига яна бир бор амин бўлдик.

Саҳифани Аҳроп ОЧИЛОВ тайёрлади.

ЧАҚИРУВ—2009

АЖДОДЛАР АНЪАНАСИ БАРДАВОМ

Ватан ҳимоячиси бўлиш ёшлар учун энг катта орзуга, қатъий мақсадга айлангани, фарзандларнинг миллий истиқлол ғоялари руҳида камол топаётгани, миллий армиямиз нуфузининг ошганини кўрсатади.

Тошкент вилоят мудофаа ишлари бошқармаси йн-тин пунктида ўғлонларни армияга таптанали кузатиш маросимини кузатиб, аввало, киши қалбини фахр туй-гулари чулғаб олади.

Кўзларида ҳаяжон акс этган, юраги Ватанга муҳаббат туйғуси билан ёнган, билдирилган ишончини оқ-лашга қатъий аҳд қилган норғул, ўктам йигитларга боқиб ҳавасинг келади.

Таптанада иштирок этган Тошкент вилоят мудо-фаа ишлари бошқармаси масъул офицери Набижон Валиев ёшларимиздаги аскар бўлиш ҳаваси, иштиёқи хусусидаги фикрлари орқали ўртоқлашар экан, жум-ладан, шундай дейди:

— Президентимизнинг «Фуқароларнинг Ўзбеки-стон Республикаси Қуролини Кучларида муддатли ҳар-бий хизматни ўташ шарт-шароитларини такомиллаш-тириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармонида му-вофиқ жорий йилдан эътиборан чақирув йилига бир маротаба — февраль-март ойларида амалга оширила-диган бўлди. Бу эса ёшларни муддатли ҳарбий хизмат-га саралашда бизга янада масъулият юклади. Бугун

белгиланган синовлардан муваффақиятли ўтган йигит-ларнинг бир гуруҳини таптанали равишда армияга ку-затмоқдамиз. Уйлайманки, улар зиммаларидаги вази-фани шараф билан адо этиб, ёруғ юз билан қайтади-лар.

— Ўғлим Зоҳид Хусниддиновни муддатли ҳарбий хизматга кузатайман, — дейди Матлуба Эргашева. — Тўнғич фарзандимнинг аждодларимизга муносиб йў-лини ташлаганидан, миллий армиямизда хизмат қилиш-га қарор қилганидан хурсандман. Унинг армияда тоб-ланиб, чиниқиб, ҳақиқий юрт посбони бўлиб шаклла-нишни истайман.

— Ҳаяжоним, қувончим чексиз, — дейди чақирилув-чи Даврон Муродов. — Ниҳоят, орзуларим ушалди. Барча синовлардан муваффақиятли ўтиб, Қуролини Кучларимиз сафида йигитлик бурчимни ўташ шара-фига муяссар бўлдим. Ота-онамининг, устозларимнинг ишончини оқлаб, юрт ҳимоячиси деган номга муно-сиб бўламан.

Собир НИЁЗОВ.

ДОБРЫЕ СЛОВА НАПУТСТВИЙ

В Управлении по делам обороны города Ташкента состоялись торжества, посвященные первой отправке в войска призывников.

— Горжусь тем, что мне выпала судьба отслу-жить срочную службу на границе, — говорит Ан-дрей Гурьянов из Яккасарайского района столицы.

В этом году призывники впервые уже на сбор-ном пункте передеваются в военную форму. По-лучили они и спортивную форму. Прибывшие за ними представители войсковых частей помогают подобрать по росту обмундирование, строят, про-водят инструктажи.

Словно не узнает себя в зеркале Абдумутал Ортиков из Учтепинского района. Юноше впору армейское обмундирование.

Представители УДО сделали все для того, что-бы парням этот день запомнился надолго. Добрые

слова напутствий от представителей государствен-ных и общественных организаций, родителей вдох-новляют на достойное служение Отчизне.

— Буду после армии поступать в Ташкентский университет информационных технологий, — го-ворит Ибдулла Саидхмедов из Шайхонтохурско-го района. — Я уверен, что солдатская служба поможет не только духовной и физической закал-ке, но и увеличит мои возможности для дальне-шего повышения образовательного уровня.

В этот же день поездал умчал призывников из Ташкента к местам несения службы.

Майор Шопулат ТУРДИЕВ.

ХИЗМАТГА ОТЛАНАР ШУНҚОРЛАР

Ёшларни касб-ҳунарга йўналтириш, миллий истиқлол ғояси руҳида тарбиялаш, шу билан бирга, бўлуси Ватан ҳимоячи-ларини ҳарбий хизматга тайёрлаш, уларнинг мард, жасур, фидойи фарзандлар бўлиб шаклланишларида мудофаага кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилотининг ҳиссаси катта. Бу даргоҳда таҳсил олгач, муайян касб-ҳунарга эга бўлиб муддатли ҳарбий хизматга отланган йигитлар ҳаёт мактабида сафдошларига ҳар томонлама ўрнак бўла оладилар.

Яқинда ташкилотнинг Тошкент шаҳар кенгаши тасар-руфидидаги бирлашган техника мактабида навбатдаги битирувчиларга таптанали равишда диплом ва тегишли гу-воҳномаларни топириш маросими бўлиб ўтди.

Тадбирда Тошкент шаҳар ҳокими ўринбосари Н. Бах-тиёр, Маънавият тарғибот маркази шаҳар бўлими раи-си И. Абдуғаниев, «Нуроний» жамғармаси вакили М. Зу-фаров, «Гулистон» маҳалласи раиси А. Устамавлонов, бир-лашган техника мактаби директорининг маънавият ва тар-биявий ишлар бўйича ўринбосари А. Мақсудовлар сўзга чиқиб, битирувчиларга эзгу тилаклар билдиришди.

Президентимизнинг «Фуқароларнинг Ўзбекистон Рес-публикаси Қуролини Кучларида муддатли ҳарбий хизмат-ни ўташ шарт-шароитларини такомиллаштириш чора-тад-бирлари тўғрисида»ги Фармонининг ижросини таъминлаш мақсадида ўқув даргоҳида қатор ишлар амалга оширил-ди. Чақириққа бўлган ёшларни ҳарбий ва техник мута-хассисликлар бўйича тайёрлаш учун бу ерда барча шаро-итлар етарли. Замон талаблари асосида жиҳозланган син-фхоналар, кўргазмалар воситалар билан таъминланган ма-шгулот хоналарида курсантлар мукамал билим олоқ-далар. Бу муддатли ҳарбий хизматга сара, билим ва кў-шикмага эга ўғлонлар жалб этилишини таъминлаётир.

— Бугун жуда ҳаяжонданман, — дейди Ихтиёр Чиноров. — Зиммамдаги йигитлик бурчимни адо этишга ҳарбий-тех-ник билимларни эгаллаган ҳолда отланаман.

Ўқув жараёнида юқори кўрсаткичларни қайд этган бир гуруҳ битирувчиларга, шунингдек, педагогик фаоли-яти ва тажрибаси билан кўнчилиққа ўрнак бўлган, ёшлар тарбиясига муносиб ҳисса қўшиб келаётган мутахассис-ўқитувчилардан Мурод Эшов, Холбой Рўзиев, Шокир Холмухамедовларга фахрий ёрлик ва қимматбаҳо совга-лар берилди.

Абдуллоҳ УРОЛОВ.

Қарор ва ижро

ЧАҚИРУВ ПУНКТЛАРИДА ҚИЗГИН ПАЛЛА

Давлатимиз раҳбари Ислоҳ Каримовнинг 2009 йил 6 январда қабул қилинган «Ўзбекистон Рес-публикаси Қуролини Кучларига фуқароларнинг на-вбатдаги чақирув ҳамда муддатли ҳарбий хизмат-нинг белгиланган муддатларини ўтаб бўлган ҳар-бий хизматчиларни хизматдан бўшатил тўғриси-да»ги Қарори ижроси юзасидан Навоий вилояти-да ҳам муайян ишлар амалга оширилмоқда.

Чақирув комиссияларида бўлажак аскарларнинг жи-соний тайёргарлиги, руҳий ҳолати, интелектуал салоҳия-ти пухта синовдан ўтказилмоқда. Бу жараён профессионал армияни шакллантиришнинг муҳим шарти ҳисобланади.

— Президентимизнинг 2008 йил 20 ноябрда қабул қилин-ган Фармони асосида Қуролини Кучларда хизмат қилиш учун февраль-март ойларида ўтказиладиган йилда бир марга-лик чақирув жорий этилди, — дейди офицер Зиёдулла Рози-қов. — Муддатли ҳарбий хизматни ўтаб бўлган фуқаролар-ни Ўзбекистон Республикаси Қуролини Кучлар резервиги март-апрель ойларида бўшатил белгиланди. Ушбу ҳужжат

чақирув сифати ва самарадорлигини оширишда муҳим да-стуриламал бўлмоқда.

Чақирувга пухта тайёргарлик кўриш мақсадида Зараф-шон, Учкудуқ шаҳарлари, Қонимех, Томди, Нурота туман-лари мудофаа ишлари чақирув пунктлари замонавий тиб-бий ускуналар билан таъминланди. Қизилтепа тумани му-дофаа ишлари бўлимидаги ташвиқот-тарғибот хонаси таъ-мирланиб, жиҳозланди. Хатирчи, Кармана туманлари ва Навоий шаҳар мудофаа ишлари бўлиmlарининг иситиш тизими капитал таъмирдан чиқарилди.

Вилоят мудофаа ишлари бошқармаси томонидан ҳар-бий тизимни такомиллаштириш йўлида амалга оширила-ётган изчил ислохотларнинг мазмун-моҳияти, ҳарбий хиз-матчиларга кўрсатилаётган ғамхўрлик, яратиб берилаётган имтиёзлар хусусида кенг тушултириш ишлари олиб бори-лмоқда. Бу борада «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати, хотин-қизлар кўмиталари, фуқаролар йиғинлари билан ҳам-корлик яхши самара бераётир.

Ёркул УМАР,
ЎЗА мухбири.

КЕНЖАТОЙ АСКАРЛИККА ШАЙЛАНМОҚДА

Тиловолар оиласи Шўрчи туманининг Элбаён шаҳарчасида истиқомат қилишади. Ўн бир фарзандини вояга етказиб, нафақада кексалик гаштини сураётган Жўрабой ака ва Санам оналар бугун уларнинг эл корига камарбаста инсонлар бўлаётганидан мамнун.

— Қирқ йилдан зиёд вақт давомида ҳайдовчилик қилдим, — дейди Ж. Тиловов. — Дунёда эл корига ярашдан ортиқ бахт йўқ, менимча. Фарзандларимни ҳам шу руҳда тарбияладим. Ҳозир бири шифокор, тадбиркор, фермер, ўқитувчи, ҳайдовчи, ҳамшира. Улар туфайли раҳмат эшитаман, олқин оламан. Бу нарса бизга, кексайган чоғимизда куч-қувват бағиш-лайди.

Сайдали оналарнинг кенжаси. Яқинда мактабни та-момлаб, тумандаги мудофаага кўмаклашувчи «Ва-танпарвар» ташкилотидида таҳсил олган йигит айни вақтда чақурув комиссиясидан ўтмоқда.

— Жорий йилдан эътиборан Қуролини Кучларимиз-га чақирув йилига бир марта амалга оширилишидан

хабардорман. Бу мен каби эгнига ҳарбий либос ки-йишни, муддатли ҳарбий хизматни — Ватан олдидаги конституциявий бурчини адо этишни ният қилган йи-гитлар ўртасида рақобат кучли бўлади, фақат энг сара ўғлонларга армия сафида хизмат қилиш насиб этади дегани, — дейди Сайдали биз билан суҳбатда.

Ҳаёт мактабида пухта билим олишни, ҳарб илми-нинг сир-асрорларини тўлиқ эгаллашни, Ватан посбо-ни деган юксак мақомга муносиб бўлишни мақсад қи-либ қўйган йигитдаги қатъият, шижоат ва интилув-чанликка, рости, ҳавасимиз келди. Мана шундай би-лимли, қатъиятли ва фидойи ёшлар бор экан, ҳам-иша Ватанимиз тинч, осмонимиз мусаффо бўлмай.

Мансур СОБИРОВ.

ИЛГОРЛАР

«Энг илгор батальон командири»

САДОҚАТДАДИР КУЧИ

Қуролли Кучларимизда ҳар йили ўтказилиб келинаётган ва анъанага айланиб улгурган «Энг илгор мутахассис» танловидан юрт ҳимоячиларининг маънан ва жисмонан тобланишларида, юксак жанговар қобилият, билим ва маҳоратларининг юксалишида катта аҳамият касб этмоқда.

Офицер Камолiddин Ширинов танловнинг «Энг илгор батальон командири» номинацияси йўналишида икки йилдан буён иштирок этиб, ғолиблик шохсупасидан жой олиб келаяпти. У Чирчиқ олий танк қўмондонлик-муҳандислик билим юртида ўқиб олиб юрган кезларидаёқ тиришқоқлиги, билимга чанқоқлиги ва қатъиятчилиги билан устозлари эътиборига тушиб улгурган эди. Улардан олган билимларини амалиётда мустақамлаб борди. Шу боис ҳам қисқа фурсат ичида профессионал ҳарбий хизматчилар сафидан жой олди. Бир қатор вазифаларда намунали хизмат қилган офицер бутунги кунда батальон командири сифатида ўзини ҳар томонлама кўрсатиб келаяпти. Масалан, қўл остидаги жамоа 2006-2007 ўқув йили якунлари бўйича «Энг илгор батальон» дея эътироф этилгани ҳам бежиз эмас. Офицердаги командирлик қобилияти, етакчилик хусусияти унинг ҳарбий соҳада етарли билим ва тажрибага эга эканлигини кўрсатди.

Офицер Шириновнинг намунали ва фидойи хизматлари ҳукуматимиз томонидан инобатга олиниб, Мустақиллигимизнинг 16 йиллигида Ватанимизнинг юксак мукофоти – II даражали «Шон-

шараф» ордени билан тақдирланди.

– Ушбу кун ҳаётимдаги энг унутилмас лаҳзалардан бири бўлиб қолган, – дейди лавҳамиз қаҳрамони. – Аввало, камгарин хизматларимга шундай баҳо берилиши мен учун катта бахт ва фахрдир. Шунингдек, мукофотни айнан I-ўриндан қабул қилиб олишим менга янада куч-ғайрат, шижоат бағишлади мени янгиликдан-янги марраларни эгаллашга туртки бўлди, десамасло хато бўлмайди.

Дарҳақиқат, бундайин шарафдан руҳланган офицер нуфузли танловда кетма-кет иштирок этиб, I-ўринни қўлга киритиб келаяпти. У илк бор танловда иштирок этганида офицер Алишер Саидовнинг хизматлари катта бўлганини алоҳида таъкидлаб ўтди.

– Офицер Шириновни анча йиллардан буён биламан, – дейди офицер А.Саидов. – Ундаги ғайрат, етакчилик қобилияти, ҳар қандай вазиятда тўғри қарор қабул қила олиши менда яхши таассурот қолдирган. Танловда ҳам кўйилган вазифаларни аниқ ва тўғри бажариши, жисмонан етуклиги, командирлик лаёқатининг юқори эканлиги унга зафар келтирди.

Офицер Шириновнинг шахсий таркиби билан полигонда ўтказилган дала-ўқув машғулотларини кузатиб, юқоридаги фикрларининг бежизга эмаслигини англадим. У қўл остидагилар билан жанговар вазифани бажариш жараёнида ҳар бир саволга атрофлича жавоб бериб, харитада ишлаш, қидирув уюштириш, пистирма, ҳужумга ўтиш ва ҳимояланиш каби машғулотларни ҳам назарий жиҳатдан, ҳам амалий асосда кўрсатиб беради. Албатта, бундай муносабат шахсий таркиб ўртасида ўзаро ҳурмат ва ҳамфикрлик туйғуларини шакллантириши, шубҳасиз.

– Ҳарбийлик қанчалик масъулиятли ва шарафли касб эканлигини барчамиз яхши биламиз. Ёшлигимдан орзу қилган касбимнинг эгаси бўлдим. Шу касбда камол топишман, юртимга, халқимга нафим тегаяпти, менга шунинг ўзи катта бахт. Ҳали олдинда кўлаб режаларим бор, – дейди қаҳрамонимиз биз билан суҳбатда.

Биламизки, ҳарбийлик касбига меҳр қўйган, Ватанин ҳимоя қилишни ўз олдида мақсад қилган тинчлигимиз ва сарҳадларимиз дахлсизлигининг посбонлари бўлиши ҳарбий хизматчилардан матонат ва фидойилик, мардлик ва садоқат, кучли ирода ва шижоат талаб этилади. Бутунги танлов ғолибларининг қалбига эса бу туйғулар мужассам. Ҳа, мажкур танлов офицер Камолiddин Шириновдек мард, билимли ва фидойи ўғлонларни кашф қилаётганидан гурурланасан, киши.

Нозим АХРОРОВ.

«Энг илгор сержант»

ЯНА ҒОЛИБ, ЯНА МУЗАФФАР

Шартнома бўйича хизмат сержанти Жасур Рашидов ҳарбий соҳага катта иштиёқ, ғайрат-шижоат билан кириб келган ўғлонлардан. Бу ҳарбий хизматчи муштарийларимизга яхши таниш бўлиши керак. Ҳа, баракалла! Бу йилги илгари ҳам мардларни кашф этадиган, энг кучли, билимли ва салоҳиятли, ҳар томонлама ўзига ишонган ҳарбийлар беллашадиган «Энг илгор мутахассис» танловида ғолиб бўлмаганимди, демоқчисиз-да! Топдингиз, сержант Рашидов ушбу довонни шу пайтга қадар уч бор ишғол этганди. Орта қолган ўқув йили якунларида ҳам профессионал кичик командир яна бир бор ўзини кўрсатиб, тўртинчи бор ғолиблик шохсупасига кўтарилди. Ҳа, у яна ғолиб, яна музаффар! Бежизга етакчи деган номга сазовор бўлмаганини, зафар кучишлари тасодиф эмас, балки изчил изланишлар, тўпланган маҳорат ва тажрибалар меваси эканини яққол исботлади.

Бугун ўз номига ҳар томонлама муносиб эканини амалда кўрсатган ва устозлари томонидан билдирилган юксак ишончни оқлаган посбон яна эъзоз ва ҳурматда. Унинг юксак натижаси нафақат ўзи хизмат қилаётган ҳарбий жамоа, балки бутун округ қўшинлари шахсий таркиби учун ҳам қувонарлидир. Айни пайтда профессионаллар тайёрланадиган даргоҳ – сержантлар тайёрлаш мактабининг жисмоний тайёргарлик кафедрасида катта йўриқчи вазифасида хизмат қилаётган қаҳрамонимиз спортга ёшлигидан катта қизиқиш билан қарарди. Ушбу қизиқиш туйғуларини мукамал ўрганди. Ва илк нуфузли галабани 1993 йил Қозоғистонда бўлиб ўтган ўсмирлар ўртасидаги Оснэ чемпионатида қўлга киритди.

Ўшанда Жасур барча рақибларидан устун келиб, биринчи ўринга муносиб топилганди. Кейин эса юксак конституциявий бурч бўлган муддатли ҳарбий хизматни десантчилар қисмида адо этди. Армия ўғлонининг чинакамига етукликка эришишида ғоят қўл келди. Ўзи ёқтирган соҳа бўлган жисмоний тайёргарлик борасида мунтазам шуғулланиши учун бу ерда барча шароитлар муҳайё экани, қолаверса, жанговар ва кенг ҳаётин билимлар ҳам пухта ўргатилиши, шунингдек, кўзлаган эзгу мақсадларига армия хизмати ғоят мувофиқ келиши унга маъқул бўлди. Шу боис муддатли ҳарбий хизмат поёнига етиш арафасида у ҳеч иккиланмай шартнома бўйича хизматда қолиш истагини билдирди. Иқтидорли ва изланувчан ўғлонни яхши билган командирлар унинг бу қарорини қўлаб-қувватладилар.

Мана, ўн беш йилдирки, Жасур масъулиятли ва шарафли соҳа бўлган мардлар касбида фаолият кўрсатиб келаяпти. Бу йиллар давомида хизматда ва ҳаётда кўлаб ҳавас қилса арзигулик натижаларга эришди. Халқаро ҳарбий ҳамкорликлар доирасида ўтказилган кўпгина ўқув машғулида фаол иштирок этди. Президентимиз ташаббуси билан сержантлар тайёрлаш мактаблари ташкил этилгач, у биринчилардан бўлиб мажкур мактабининг курсантлари сафидан жой олди ва аъло натижалар билан ўқигани учун уни бўлажак профессионаллар даргоҳида олиб қолишди.

Жасур ҳар гал Умумармия ўйинларида ўзи хизмат қилаётган ҳарбий округ шарафини матонат билан ҳимоя қилади. «Ҳарбий спортчи», «Ўзбекистон

Республикаси мустақиллигига 15 йил» ва «Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларига 15 йил» кўкрак нишонларига эга. Бундан эса ўғлондаги иштиёқ қай даражада эканини яққол англаш мумкин. Хуллас, ҳар томонлама шаклланиб, билим ва маҳоратга эга бўлиб борган Жасур шу давр мобайнида чинакам профессионалликка эришди, десак хато қилмаймиз.

– Галабанинг сири машаққатда, – дейди биз билан суҳбатда сержант Рашидов. – Ана шу машаққатларни мардона енгиб ўтганларга ҳузур-ҳаловат насиб этади. Шу боисдан ҳам қийинчиликлардан асло чўчимаслик керак. Тўғри, бу осон эмас. Бироқ астойдил ҳаракат қилса, ҳар қандай маррани эгаллаш мумкин. Мен аввало бундай натижаларга эришимда ёрдамларини аямаган, шуғулланишим учун зарур шарт-шароитларни яратиб берган мактаб қўмондонлигига, жанговар соҳадан сабоқлар берган устоз офицерлар Марат Қодиров, Равшан Ойсаходжаев, Алишер Ортиқов, Аваз Тожикўлов ва бошқаларга, шунингдек, биз посбонлар учун доимо ғамхўрлик кўрсатаётган Қуролли Кучларимиз раҳбарияти ҳамда ҳукумати-мизга миннатдорчилик билдираман. Ишонтириб айтаманки, галабалар мени яна ҳам олға ундайди. Бундан ҳам юқорироқ натижаларга эришишни мақсад қиламан ва унга иштиламан.

Катта лейтенант
Ёшин ҲАКИМОВ,
«Ватанпарвар» муҳбири.
Баҳром АБДУРАҲИМОВ
суратга олган.

«Лучший командир взвода»

СОПЕРНИЧЕСТВО СТИМУЛИРУЕТ РОСТ

Капитан Шерзод Джалиев признан «Лучшим командиром взвода» в военном округе.

В декабре минувшего года он успешно выступил в ходе республиканского этапа конкурса на звание лучшего по профессии в Вооруженных Силах. А годом раньше он также отлично выступил в номинации «Лучший командир

группы», установив личный рекорд при выполнении общего контрольного упражнения по преодолению полосы препятствий.

Участие в конкурсе стало прекрасным стимулом для роста мастерства и профессионального уровня, ведь здоровое честолюбие подстегивает, помогает расти, постоянно работать над собой. Не случайно в прошлом году командир минометной батареи офицер Ш. Джалилов принимал также участие и в конкурсе на лучшего специалиста артиллерии.

Впрочем, молодой офицер считает, что в успешном становлении подразделения немалую роль сыграли поддержка и четко отлаженный ритм службы сержантского состава батареи. Так, командир миномета сержант Майрамбай Бакбергенов за отличную службу поощрен Памятным знаком Министра обороны, прошел обучение на двух курсах в школах подготовки сержантов.

Вообще, служба закаляет любого военнослужащего морально и физически, приучает быть готовым к любым трудностям и лишениям. А дружба и чувство войскового товарищества помогают в любых испытаниях судьбы оставаться самим собой, сохранять так нужные для успешного несения службы хладнокровие и трезвый расчет.

Таким образом, и эта победа вдохновила капитана Ш. Джалилова на новые свершения в воинском труде.

Майор Аблай КАМАЛОВ,
корр. «Ватанпарвара».

Ijtimoiy-siyosiy tayyorgarlik mashg'ulotlari

BILIM VA MAHORATDA KUCHLIMIZ

Yurtboshimizning "Milliy armiyamiz — mustaqilligimizning, tinch va osoyishta hayotimizning mustahkam kafolatidir" risolasida: "Armiya saflarida o'g'lonlarimiz nafaqat jismonan baquvvat, eng zamonaviy harbiy texnika va texnologiyalarning sir-asrorlarini puxta egallagan bo'lishi, ayni vaqtda yuksak aql-zakovati, intellektual salohiyati, mustahkam irodasi, o'z xalqiga sadoqati kabi olijanob xususiyat va fazilatlari bilan ham ajralib turishi lozim", — deyiladi.

Darhaqiqat, Vatan taqdiriga mas'ul o'g'lonlarimiz zimmalaridagi burch mas'uliyatini chuqur anglab, qo'yilgan topshiriqlarni sifatli va vijdonan uddalashlari hamda zahmatli xizmatlari zamirida qanday ustuvor maqsad mujassam ekanligini puxta anglab yetishlarida tarbiyaviy ishlar yuksak darajada tashkillashtirilgan bo'lmog'i muhimdir. Shu bois bugun harbiy qism va bo'linmalarda posbonlarga soha ilmining

barcha turlari qatori ijtimoiy-siyosiy tayyorgarlik mashg'ulotlari hamda tarbiyaviy ishlar uzluksiz olib boriladi. Chunki yurtimiz osoyishtaligi va sarhadlarimiz daxlsizligini doimo mustahkam himoya qilishga mas'ul harbiylarimizning har tomonlama yetuklikka erishishida jismoniy, jangovar-taktik va texnik tayyorgarliklar bilan bir qatorda ijtimoiy-siyosiy tayyorgarliklar ham katta o'rin tutadi. Zero, tayyorgarliklarning barcha

turlaridan o'z bilim va ko'nikmalarini muntazam oshirib borgan posbongina mahoratli va matonatli, bir so'z bilan aytganda, chinakam professional bo'la oladi.

Ofitser G'ulom Toshbekovning muddatli harbiy xizmatchilarga o'tayotgan ijtimoiy-siyosiy tayyorgarlik mashg'ulotini kuzatamiz. Mashg'ulot rahbari ma'ruza o'qish asosida tegishli mavzu yuzasidan posbonlarning fikrlarini ham tinglab, ularni sinovdan o'tkazib, bilimlarini tekshirib bormoqda. Muddatli harbiy xizmatni o'tayotgan askarlarning berilgan savollarga bema'lol javob qaytarishlari hamda voqea-hodisalarga o'z munosabatlarini bildirishlaridan bu borada ular ma'lum tasavvurga ega ekanini yaqqol anglash mumkin.

Tarbiyaviy ishlarining to'g'ri yo'lga qo'yilishi hamda shu soha bilan bevosita aloqador fanlarni puxta o'rganish yurt posbonlarining mintaqa hamda jahon miqyosidagi ijtimoiy-siyosiy vaziyat, dunyoning turli hududlarida ro'y berayotgan voqealar haqida atroflicha ma'lumotga ega bo'lishlarini ta'minlab, ularning bilim va dunyoqarashini kengaytiradi. Ushbu tayyorgarliklarda tafakkur olami boyigan posbon salohiyatli sanalib, ma'nan yuksaladi. Zimmasidagi mas'uliyat hissi, o'ziga bildirilgan ishonch hamda sharafli xizmat burchini teran angelaydi. Bu borada darslarni ko'rgazmali mashg'ulotlar, tegishli videoroliklar hamda mashg'ulotga doir o'quv

filmlari bilan boyitib o'tkazish yana ham foydalidir, — deydi ofitser G'ulom Toshbekov.

Tezkor axborot, ommaviy axborot vositalari tarqatadigan matbuot xabarlar hamda mashg'ulot rahbari tomonidan ular tahlil qilinib, bizga yetkazilishi ijtimoiy-siyosiy tayyorgarlikdan bilimlarimizni mustahkamlashda va mashg'ulotni o'zlashtirishimizda ancha qulaylik tug'diradi, — deydi oddiy askar Zohid Ahmedov. — Albatta, har birimiz sharafli burchimizni yaxshi anglaymiz. Biz istiqlolni, muqaddas ona Vatanimizni, bunyodkor xalqimizning tinchligini asrashga mas'ulmiz. Bunda bilim-salohiyat, jangovar shaylikni oshirishni vaziyatning o'zi taqozo etmoqda.

Vatan bizga ishonch bildirgan, — deydi yana bir muddatli harbiy xizmatchi Nurali O'rinov. — Ana shu ishonchni oqlash, Vatan osoyishtaligini ishonchli himoya qilish bizning ezgu maqsadimizdir. Buning uchun esa bilim va malakamizni, mahoratimizni har tomonlama oshirib borishimiz talab etiladi. Chunki kuch bilim va mahoratda, ko'nikma va malakadadir.

Mavsum davomida qo'yilgan vazifalarni sifatli ado etib, jangovar bilimlarimizni tinmay oshirib borishni ko'zlaganmiz, — deydi oddiy askar Obid Xudoyazarov. — Guruhimiz bilan boshqa guruhlar o'rtasida o'zaro musobaqadoshlik yo'lga qo'yilgan. Bu jangovar shayligimizni yanada oshirishga xizmat qilmoqda.

Katta leytenant Yoshin HAKIMOV,
"Vatanparvar" muxbiri.
K. TO'RAYEV suratga olgan.

MEN ASKARMAN —
VATAN POSBONI

Vatan himoyachisi bo'lish yuksak sharaf. Unga faqat eng sara o'g'lonlar munosib topilishi ham shundan. Chunki mamlakat tinchligi, chegaralarimiz daxlsizligi hamda xalq osoyishtaligini har tomonlama yetuk, kuchli va bilimli posbonlarga ta'minlay oladilar.

Lochin Sharobiddinov Qurolli Kuchlarimiz safida o'qlovchi vazifasida xizmat qiladi. Intiluvchan o'g'lon har tomonlama safdoshlariga o'rnatilib kelayotir. Dala-o'quv mashg'ulotlari davomida obdon chiniquqan, hayot maktabi sinovlarida toblanayotgan yigitning qo'lga kiritgan yutuqlari ham havas qilsa arzigulik. U xizmat qilayotgan harbiy qismga borganimizda komandirlari shijoatli posbon to'g'risida faqat iliq so'zlarni aytishdi.

Oddiy askar Sharobiddinov qismimizdagi eng faol, izlanuvchan, bilimli askarlardan. Uning harbiy ilmiga qiziqishi, armiyada har bir posbon bilishi lozim bo'lgan taktik va ijtimoiy-siyosiy tayyorgarlikka doir bilimlarni o'zlashtirishi yuksak darajada. Undagi qat'iyat, tirishqoqlikka barcha havas bilan qaraydi.

Bolaligidan sharafli sohaga nisbatan o'zgacha mehr, muhabbat hissi bilan ulg'aygan qahramonimiz maktabda, so'ngra o'rta-maxsus ta'lim dargohida tahsil olish barobarida harbiy ilmiga oid bilimlarni o'ngandi. Sport bilan jiddiy shug'ullandi. Bu esa qahramonimizga tanlov mezonlaridan muvaffaqiyatli o'tib, muddatli harbiy xizmatga munosib deb topilishida muhim rol o'ynadi.

Armiya chin ma'noda yigitlik, hayot maktabi ekanligiga o'zim xizmatga kelgach yana bir karra amin bo'ldim. Hayotimning eng unutilmas, mazmunli damlari shu yerda o'tayapti, desam xato bo'lmaydi. Xizmatga katta akam Ulug'bek Sharobiddinov, o'rtoqlarim Jahongir Soliyev, Farhod Sobirovlarga havas qilib kelgandim. Armiyada ham ko'plab do'stlar orttirdim. Oddiy askarlar N. Sayfiyev, E. Madrahimov, A. Asqarovlar bilan xizmatning ilk kunlaridan qalin do'stimiz. Ustoz ofitserlar va serjantlarning bizga akalarcha g'amxo'rlikni hamisha his qilib

turamiz. Ulardagi kasbga sadoqat va fidoyilik, Vatanga muhabbat bizga doimo namuna bo'lib kelmoqda. Bu esa bizni ham xuddi ular kabi Vatanimizning ishongan posbonlari bo'lib yetishishimizga ruhlandıradi.

Bugun armiyamizda posbonlarning haqiqiy yurt himoyachisi, o'z kasbining ustasi bo'lib shakllanishlari uchun barcha sharoit mujassam. O'qib bilim olish, kelgusida oliy o'quv yurti talabasi bo'lishni ko'ngliga tukkan posbonlar qism kutubxonasida, jismoniy yetuklikka erishishni ahd qilganlar zamon talablarida darajasida jihozlangan sport zalalarida, mazmunli hozirdiq chiqarish istagidagi o'g'lonlar ma'naviyat va ma'rifat xonasida bo'sh vaqtlarini mazmunli o'tkazishlari mumkin. Bundan tashqari yana ko'plab imkoniyatlar posbonlarning mukammal bilim olishi, haqiqiy er yigit bo'lib shakllanishlari uchun hozirlab qo'yilganki, bunga havas qilmay iloj yo'q. Bu ham bo'lsa, Vatan himoyachilariga bo'lgan yuksak g'amxo'rlik va e'tibordan.

Oddiy askar L. Sharobiddinov ham bundayin ishonch va e'tibonga loyiq bo'lish kerakligini, buning uchun esa hali ko'p izlanish lozim ekanini yaxshi angelaydi. O'ziga nisbatan mas'uliyatli yigit xizmat mobaynida jismoniy tayyorgarlik mashg'ulotlarida yaxshi natijalarga erishib kelyapti. Chunonchi, belgilangan me'yor talablarini to'liq ado etgan qahramonimizning yutug'i munosib baholanib, u «Harbiy sportchi» ko'krak nishoni bilan taqdirlandi.

Yurtimning mana shunday ezgu o'y va niyatli, har ishda mohir, vatanparvar o'g'lonlarini ko'rganda beixtiyor ko'nglim yorishadi, dil quvonadi. Chunki shular-da ertangi kun egalari, istiqbol sarbonlari.

Zuhriddin HOSHIKOV.

IFTIXORGA MUNOSIB O'G'OLON

Oddiy askar Zohid Ahmadjonov o'z taqdirini Vatan taqdiri bilan chambarchas bog'lagan, el-yurt manfaatlarini har narsadan ustun qo'yadigan yoshlar sirasidan. Hademay muddatli harbiy xizmatning belgilangan muddatini o'tab bo'lib, uyga qaytadigan shunqor yigitlik maktabidan ko'p narsa o'rganganligi, bu yerda olgan saboqlari uning har tomonlama shakllanishiga yordam berganini doim ta'kidlaydi.

Armiyada o'tgan damlar hayotimdagi eng mazmunli yillar bo'ldi. Hayot maktabida olgan saboqlarim, ko'nikmalarim menga bir umr asqotishi aniq. Qurolli Kuchlarimiz safida o'z yigitlik burchimni o'tar ekanman, shu narsaga amin bo'ldim-ki, Vatan himoyachisi degan nomga loyiq bo'lish, sarhadlarimiz daxlsizligini ta'minlashga hissa qo'shish,

osoyishtaligimizga posbon bo'lish eng sharafli va mas'uliyatli vazifa ekan. Harbiy ilmining sir-asrorlarini o'zlashtirish, jangovar, ijtimoiy-siyosiy va jismoniy tayyorgarliklar bo'yicha yaxshi natijalarni qo'lga kiritishimda ofitser A.Valiyev, shartnoma bo'yicha xizmat kichik serjanti B. Xolto'rayevlar yaqin ko'makchim va maslahatchim bo'lishdi.

O'zining bilimdonligi, serg'ayratligi, harbiy ilmiga bo'lgan qiziqishi sabab qahramonimiz qism komandiri va yuqori qo'mondonlikning qator faxriy yorliqlari bilan taqdirlangan. Bundan tashqari jangovar tayyorgarlik, sport va ommaviy ishlardagi faolligi uchun askar yigit «Harbiy sportchi» ko'krak nishoniga ham ega bo'lgan.

Jamshid Niyozov
«Vatanparvar» muxbiri.

KUCHLI QIZIQISH VA HAVAS

Komil o'tgan yili kasb-hunar kollejini tamomladi. Bilim maskanida a'lo baholarga o'qigan xorazmlik yigit bahor faslini intizorlik bilan kutmoqda. Ehtimol, kimdir uni tabiatning qish uyqusidan uyg'onishi va yasharishiga guvoh bo'lishni, bahor bayramlarini sog'ingandir, der. Aslida esa Komil Qurolli Kuchlarimizga bo'ladigan chaqiruvga hozirlanmoqda.

Bu yildan e'tiboran yurtimizda muddatli harbiy xizmatga chaqiruv yiliga bir marta — fevral-mart oylarida o'tkazilishidan xabardorman, — deydi Komil Matnazarov. — Yurtboshimizning bu boradagi farmoni bilan tanishgach, chaqiruvga qadar boshlang'ich tayyorgarlik fani o'qituvchimiz bilan suhbatlashdim hamda chaqiruv tizimidagi yangilanishlarning afzal va qulay tomonlari haqida tushunchaga ega bo'ldim.

Armiyaga yo'l olishga astoydil bel bog'lagan yigitning sa'y-harakatlariga asosan ikkita sabab bor. Biri, harbiylikka qiziqishi bo'lsa, ikkinchisi — akasiga havas. Qurolli

Kuchlarimiz saflarida har tomonlama chiniquqan, ulg'aygan, ham ruhan, ham ma'nan toblangan, o'ziga yarashgan harbiy libosida uyiga qaytgan Fozilni ko'rgan uka o'z oldiga maqsad qo'ydi: hayot maktabida, albatta, toblanishim kerak. Undagi qiziqishni inobatga olsak, uning shartnoma asosida xizmat qilishni niyat qilganini payqash qiyin emas. Ammo, maqsadini amalga oshirish oson bo'lmasligini yaxshi bilgan Komil puxta hozirlik ko'rayapti. Mudofaa ishlari bo'limi ofitserlarini, qolaversa, akasini ko'rik-tanlov tizimi, harbiy xizmat, armiya hayotining o'ziga xos tomonlari haqidagi savollar bilan «ko'mib» tashlamoqda. Ukadagi intilish va shijoatni ko'rayotgan sobiq oddiy askar Matnazarov unga shunday deydi:

Sendagi g'ayrat va intilishni ko'rib, xursand bo'lyapman. Ishonamanki, o'z maqsadingga yetasan.

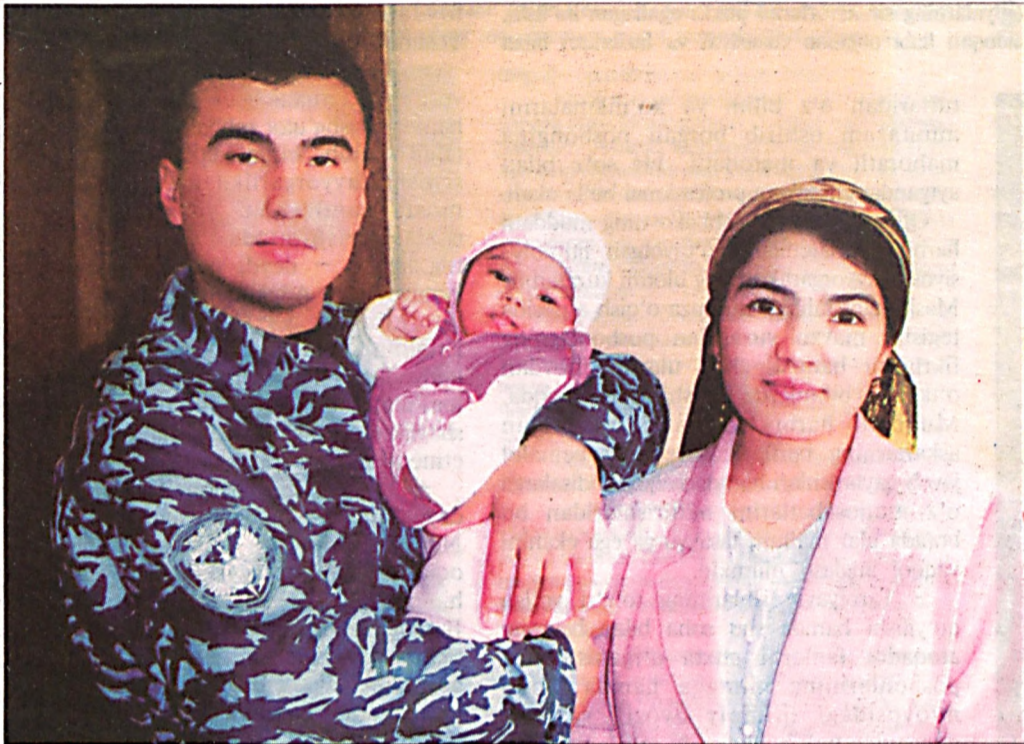
Katta leytenant
To'liq JUMANAZAROV.

ОИЛА ГУЛШАНИ

МЕХР ТАФТИ ХУКМРОН БУНДА

Бахт тушунчасини ҳар ким ҳар хил тушунади. Кимдир уни бойлик, зебу зийнат билан баҳоласа, яна кимдир эса фарзандларининг роҳати, оиласидаги шоду хуррамлик билан ўлчайди. Аслида ҳам инсоннинг бахти, камоли оила билан пурафшон, оила билан бардавомдир. Шу сабабли оила инсонга тақдим этилган буюк неъмат, дейилади.

Биз ҳикоя қилмоқчи бўлган ҳарбий оила соҳиби офицер Хайрулла Зокиров Чортоқ туманида зиёлилар оиласида вояга етди. Аввал ўрта мактабни, кейинчалик иқтидорли болалар лицейини тугатди. Лицейда ўқиб юрган чоғларидаёқ унинг қалбида ҳарбийлик касбига қизиқиш пайдо бўлди. Ёшликдаги орзу-ҳавас ўзгарувчан бўлади, дейишади. Лекин қатъиятли, бир сўзли ўғлон таҳсилни якунлаб, ўзи орзу қилган Тошкент олий умумқўшин кўмондонлик билим юртига ўқишга кирди. Курсантлик даври ҳам бир зумда ўтиб кетди ва у офицер сифатида ўзининг шарафли вазифасини бажаришга киришди. Айни дамда у ҳарбий қисмда взвод командири сифатида хизмат қилмоқда.

– Офицер Зокиров доимо ўз вазифасига юксак масъулият билан ёндашади, – дейди офицер Аҳмад Сайфиддинов. – У шахсий таркиб билан ишлашда тарбия-

вий ишларнинг турли усул ва шакллари билан самарали фойдаланади. Майдон мардларини кашф этадиган ва Қуролли Кучларимизда анъанавий тарзда ўтказиб келинаётган «Энг илғор мутахассис» кўриктанловларида ҳам фаол иштирок этган Хайрулла «Энг илғор взвод командири» номинациясида 2007 йилда 1-ўринни қўлга киритди. У бизнинг фахримиз, гуруримиз, жамоамизнинг ишончи.

...Тун пардасини борлиққа ёнган бир пайтда ўз вазифасини бекамаи кўст тугатиб, оила бағрига қайтаётган қаҳрамонимиз йўл бўйи кўп қаватли уйлardan эшитилиб турган мусиқа садоларию болаларнинг шодон ўйин-кулгусидан баҳри-дили очилди. Ҳа, ҳар бир оилада хотиржамлик ҳукмрон. Хотиржамлик бор жойда унум ва барака бўлади. Шулар ҳақида ўйлар экан, бу даргоҳда камолга етаётган ўғил-қизларнинг тинч-осуда ҳаёт кечирishiга озгина бўлса-да, ҳиссасини қўшаёт-

ганидан фахрланиб кетди. Ширин хаёллар билан хонадонининг остонасига етиб келади.

– Дадамиз келди! – дейди ичкаридан эшик очаётган Дилфузахон юзида табасум ила. – Яхши келдингизми дадаси, чарчамадингизми?

Хайрулла турмуш ўртоғининг кулиб турган чехрасига, фарзандларининг қувончдан порлаб турган кўзларига боқиб, чарчоқларини унутди. Шундагина яқинларининг унга бўлган меҳри тафтини, бу тафт уни ҳар доим шу муқаддас даргоҳга боғлаб туришини ҳис қилади. Балки оиланинг муқаддаслиги ҳам шундадир!?

– Эр ва хотиннинг иноқлиги, оилада вояга етаётган фарзандлар тарбиясида ҳам жуда муҳим, – дейди Дилфузахон биз билан суҳбат чоғида. – Бунинг учун эса аввало ўзаро ҳурмат ва ишонч бўлиши керак. Ҳарбий хизматчининг турмуш ўртоғи ҳар қандай шароитга тайёр турмоғи лозим. Гоҳида улар хизмат сафарларида бўлишларига тўғри келади. Шундай вақтда фарзандлар тарбиясига масъуликни ўз зиммамга оламан. Ҳарбийнинг аёли бўлишнинг шарафли ва масъулиятли томони ҳам шунда бўлса керак. Қандай ҳолатда бўлмасин ўзаро ишонч ва ҳурматни асраш, муҳаббат ва садоқатга эгаллик қилиш, ўғил-қизлар тарбиясига бош бўлиш оилани эл ҳурматида етказди, албатта. Биз умр йўлдошим иккимиз ҳам ҳаётнинг бу мезонига амал қилишга доимо интилиб яшаймиз.

– Оилам – менинг бахтим, – дейди тўлқинланиб офицер Зокиров. – Уларсиз ҳаётимни тасаввур қилолмайман. Ҳаммага ҳам оилавий бахт насиб этсин.

Жисмонан бақувват, маънан кучли, изланувчан қаҳрамонимиз Хайрулла Зокировнинг хизмат фаолиятига, оилавий ҳаётига назар ташлаб, Ватанимиз ҳимояси ишончли қўлларда эканлигига яна бир мартаба амин бўлдик. Юртимизда мана шундайин бахтиёр оилалар сони кўпаяверсин.

Мунаввар КАБУЛОВА.

ИБРАТЛИ ҲАРБИЙ ХОНАДОН

Собир Раҳимов тумани ва «Ёшлик» талабалар шаҳарчаси ҳокимлиги, «Университет», «Зиё» маҳаллалари фуқаролар йиғини ҳамда Тошкент давлат техника университети ҳарбий техника кафедраси ҳамкорлигида «Энг ибратли ҳарбий оила» танлови ўтказилди.

Танловда офицерлар – Шодмон Ҳасанов, Собир Исахонов ва Бекзод Амир – ҳамзаевларнинг оила аъзолари иштирок этиб, ўзаро беллашдилар.

Беллашув шартларига кўра, ҳарбий оила вакиллари оила ва жамоада қанчалик эпчил, чаққон ва удабурон эканликларини амалда намойиш қилишлари керак эди. Шу боисдан ҳам мусобақада иштирок этаётган ҳар бир оила бегию бекалари берилган барча шартларни астойдил бажаришга ҳаракат қилдилар.

Мусобақа сўнггида беллашув натижалари эълон қилинди. Унга кўра офицер Шодмон Ҳасанов оиласи 57 балл тўплаб, энг юқори кўрсаткичга эришди ва мусобақа ғолиби, деб эълон қилинди. 2-ўринни Бекзод Амирҳамзаев, 3-ўринни эса Собир Исахоновлар оиласи эгаллаб, туман ҳокимлиги ва маҳалла фуқаролар йиғини томонидан қимматбаҳо совғалар билан тақдирландилар.

Майор Қамбарали АЗИЗОВ.

САВОБ ИШГА БОШ ҚЎШИБ

Саховат, меҳр-шафқат инсонийликнинг муҳим мезони саналади. Шу боисдан ҳам инсон ана шундайин туйғуларга йўғрилган хайрли амаллар қилишга интилади.

Яхши биламиз, халқимиз азалдан мурувватли, саховатпеша. Кўнгли ўксик кишилар ҳолидан хабар олиш ва шу орқали уларга меҳр кўрсатиш қадриятга айланган. Қувонарлиси, бундай эзгу амаллардан ҳарбийларимиз ҳам четда туришгани йўқ. Пойтахтимиздаги 21-сонли меҳрибонлик уйида бўлиб ўтган тadbир фикримиз далилидир.

...Байрамона безатилган зал кўзларида қувонч эпкинлари порлаб турган болажонлар билан гавжум. Залга кираверишда эса меҳрибонлик уйи тарбияланувчиларидан ташкил топган оркестр кечага ташриф буюрган меҳмонларни мусиқа садолари остида кутиб олапти. Бир қарашда ҳақиқий байрам тантанасидек таассурот қолдиради кишида. Аслида ҳам шундай эмасми!? Чунки ўксик дилларга шодлик улашининг ўзи бир тантана, ўзи бир байрам.

Шундай қилиб тантанали тadbир бошланди. Tadbир аввалида Мудофаа вазирлиги масъул ходими подполковник Мақсуд Абилов сўзга чиқиб, болажонларга ўзининг самимий дил изҳорларини билдирди ва Мудофаа вазирлиги номидан кийим-кечак ҳамда қимматбаҳо совғаларни топширди. Шундан сўнг Қуролли Кучлар Марказий ашула ва рақс ансамбли санъаткорлари томонидан тайёрланган мусиқий дастур йиғилганлар эътиборига ҳавола этилди.

– Тарбияланувчиларимизнинг қувончини кўриб, кўнглим тоғдек юксалди, – дейди меҳрибонлик уйи раҳбари Гулмира Шокаримова. – Болажонларга ажойиб тухфа бўлган бу кун уларнинг ёдидан узоқ вақт чиқмаса керак, деб ўйлайман. Булар ҳам менинг фарзандларим. Она учун фарзанднинг қувончини, хурсандчилигини кўришнинг ўзи бир бахт. Мен бугун ана шу бахт сурурини яна бир бор ҳис қилдим. Бунинг учун Мудофаа вазирлигига миннатдорчилик билдираман.

– Мусиқий дастур бизга жуда ёқди, – дейди меҳрибонлик уйи тарбияланувчиси Насиба Зайнитдинова ҳаяжон билан. – Айниқса, севимли санъаткорларимиз Шухрат Дадажонов, Умид Шоҳобов, Зайнабегимлар томонидан ижро этилган қўшиқларни мароқ билан тингладик. Бир-биридан ажойиб рақслар ҳам манзур бўлди. Бизга мана шундай дастурни тақдим этган санъаткорларга раҳмат дейимиз.

Лола МУРОДОВА.
Алишер МУҲАМЕДОВ суратта олган.

2009 йил – Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили

ЗАМОНАВИЙ ҚИШЛОҚЛАР ЖАМОЛИ

Оҳалик қишлоқ фуқаролар йиғини Самарқанд туманидаги йирик аҳоли масканларидан ҳисобланади. Мазкур фуқаролар йиғини сўнгги йилларда янада кўркам қиёфа касб этди. Бу ерда бир қатор янги маданий-маиший объектлар, таълим ва тиббиёт муассасалари барпо этилди.

– Худудимизда салкам 40 минг аҳоли истиқомат қилади, – дейди фуқаролар йиғини раиси Марям Раҳматова. – Улар асосан қишлоқ ҳўжалиги билан шуғулланади. Фермер ҳўжаликларидаги юмушларидан ортиб, ўзларининг шахсий томорқаларида мева, сабзавот, полиз маҳсулотлари етиштирилади. Ўз эҳтиёжидан ортган маҳсулотни шаҳар бозорларига чиқариб сотади. Шунинг учун ҳам ҳар бир оила ердан унумли фойдаланишга интилади. Йилига икки, уч мартагача ҳосил олади.

Бундан ташқари, Оҳалик аҳлининг кўпчилиги қисми новвойлик, қандолатчилик, дурадгорлик ва ҳунармандчиликнинг бошқа турлари билан ҳам шуғулланади. Ана шундай ишбилармонлик, ўз ишига меҳр туфайли улар ўз турмушини фаровон, хонадонларини обод қилиб келмоқда.

Ўтган йили мазкур худудда 180 янги оила пайдо бўлди, юзлаб янги уйлар қад ростлади. Беш километрдан зиёд йўл таъмирланди. Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йилида бундай ўзгариш ва янгиланишлар, бунёдкорлик ишлари кўлами янада кенгайди.

Юртбошимиз раҳнамолигида мамлакатимизда қишлоқ инфратузилмасини ривожлантириш, сервис ва маиший хизмат кўрсатиш сифатини оширишга қаратилган ислохотлар Оҳаликда ҳам ўз самарасини бермоқда. Фуқаролар йиғини худудидagi барча қишлоқлар ичимлик суви ва табиий газ билан таъминланган. Айни пайтда бу ерда 22 сартарошхона ва гўзаллик салони, ўнга яқин автомобилларга техник хизмат кўрсатиш устaxonаси, 60 га яқин умумий овқатланиш мажмуалари ҳамда йигирмадан ортиқ бошқа маиший хизмат кўрсатиш шахобчалари ишлаб турибди.

2007 йилда Ўрташқ маҳалласида бунёд этилган «Ёшлар бахт маскани» худудининг йирик маданий марказларидан бирига айланган. Айни пайтда бу ерда ўйлаб ёшлар ишламоқда.

Қишлоқ фуқаролар йиғини аҳолисининг саломатлигини муҳофаза қилиш, уларга малакали ва сифатли тиббий хизмат кўрсатиш мақсадида олтита қишлоқ врачлик пункти фаолият кўрсатмоқда. Соғлиқни сақлаш тизимини ислох қилишга қаратилган давлат дастурлари асосида мазкур тиббиёт муассасаларининг моддий-техника базаси тобора мустаҳкамланиб бораётир.

– «Саломатлик-2» дастури асосида замонавий бино ва асбоб-ускуналарга эга бўлди, – дейди Оҳалик қишлоқ врачлик пункти бош врачси Хурсанд Жабборов. – Жумладан, янги ультратовуш ускунаси, электрокардиограмма ҳамда бир қатор физиотерапия муолажаларини ўтказиш имконини берадиган замонавий тиббий жиҳозлар туфайли беморларга аниқ ташхис қўйилиб, самарали даволанмоқда.

Оҳалик худудидagi ўндан зиёд умумтаълим даргоҳлари Мактаб таълимини ривожлантириш Давлат умуммиллий дастури асосида замонавий илм масканларига айлантирилмоқда. Хусусан, кейинги уч йил мобайнида тўртта янги мактаб қурилди. Жорий йилда 18-мактаб учун янги ўқув биноси бунёд этилмоқда. Бошқа мактабларда ҳам реконструкция, капитал ва жорий таъмирлаш ишлари амалга оширилмоқда.

Ўқувчи ва ўқитувчилар учун яратилаётган бундай қулай шарт-шароит, берилаётган эътибор таълим сифати ва самардорлиги ошишига хизмат қилаётир. Жорий ўқув йилида мактаб ўқувчилари ўртасида ўтказилаётган фан олимпиадаларининг туман босқичида Оҳалик мактаблари ўқувчиларининг 31 нафари ғолиб бўлгани ҳам фикримизни тасдиқлайди.

– 2006 йили 375 ўринли янги бинога кўчиб ўтдик, – дейди «Мўлиён-1» маҳалласидаги 42-умумтаълим мактаби директори Гулчеҳра Акрамова. – Бу ердаги замонавий синфхоналар ва лабораторияларда ўқувчиларнинг пухта билим олиши учун барча шарт-шароитлар яратилган. Шу боис, уларнинг ўзлаштириш кўрсаткичлари йил сайини ошиб бормоқда. Мазкур ўқув йилининг ўзида ўқувчиларимиз фан олимпиадаларининг туман босқичида учта фандан ғолибликни эгаллади.

Юртимизда қишлоқ аҳолиси турмуш фаровонлигини ошириш, уларнинг унумли меҳнат қилиши, фаровон ҳаёт кечириши учун амалга оширилаётган ислохотлар самарасини Оҳалик қишлоқ фуқаролар йиғини мисолида яққол кўриш мумкин. Бу борадаги эзгу ишлар давом этар экан, мамлакатимиздаги барча шаҳар ва қишлоқлар ана шундай обод ва кўркам қиёфа касб этиб бораверади.

Ғолиб ҲАСАНОВ,
ЎЗА мухбири.

Тест

ҚАНДАЙ ОТА-ОНАСИЗ?

Биз кўп ҳолларда қандай ота-она эканимиз ҳақида ўйлаб кўрмаймиз. Зиммамиздаги вазифаларимизни бажара олаётганимизни ёки йўқ? Балки турмуш ташвишлари билан бўлиб энг асосий нарсани унутиб қўяётганимиз. Сизда бунинг текшириб кўриш имкони мавжуд. Куйидаги тест айни шу саволларга жавоб топишингизга балким ёрдам беради. (Ҳар бир «ҳа» жавобига 2 балл, «йўқ» жавобига 0 балл, «баъзан», «вазиятга қараб» қабилдаги жавобларга эса 1 балл берилади).

1. Болангизга бирор юмушни буйруқ бермасдан, илтимос орқали бажартира оласизми?

- А) Ҳа.
Б) Баъзан.
В) Йўқ.

2. Журналларда, телевиденида ва радиода бериладиган тарбиявий мавзудаги кўрсатув, эшиттириш, мақолалар билан мунгазам танишиб борасизми? Шундай мавзудаги адабиётлардан фойдаланиб турасизми?

- А) Ҳа.
Б) Баъзан.
В) Йўқ.

3. Спорт ва jisмоний тарбия боланнинг гормонал ривожига катта таъсир қилишига ишонасизми?

- А) Ҳа.
Б) Унчалик эмас.
В) Йўқ.

4. Фарзандингиз айб иш қилиб қўйди, дейлик. Бу ўзингиз берган тарбия натижаси деб ўйлайсизми?

- А) Ҳа.
Б) Баъзан.
В) Йўқ.

5. Ўзингиз ёки қизингизнинг илтимосидан қутулиш учун куйидаги сўзлардан фойдаланасизми: «вақтим йўқ», «тўхтаб тур, ишинини тутатиб олай...»

- А) Ҳа.
Б) Вазиятга қараб.
В) Йўқ.

6. Агар болангиз сизга ўз ёрдамини таклиф қилса, ҳар қандай қийин ҳолатда ҳам қабул қиласизми?

- А) Ҳа.
Б) Баъзан.
В) Йўқ.

7. Ман қилувчи ёки буйруқ оҳангидagi сўзларни фақат керак пайтда ишлатасизми?

- А) Ҳа.
Б) Вазиятга қараб.
В) Йўқ.

8. Сизнингча, қаттиққўллик тарбиянинг асосини ташкил этадими?

- А) Ҳа.
Б) Унчалик эмас.
В) Йўқ.

9. Турмуш ўртоғингиз билан барча масалаларда ҳамфикр-минсиз?

- А) Ҳа.
Б) Баъзан.
В) Йўқ.

10. Муҳитнинг болага таъсири катта, деб ҳисоблайсизми?

- А) Ҳа.
Б) Унчалик эмас.
В) Йўқ.

ТЕСТ НАТИЖАЛАРИ ТАҲЛИЛИ:

0 – 6 балл. Афсуски, сиз тарбия тўғрисида жуда оз маълумотга эга экансиз. Маслаҳатимиз: бу соҳадаги билимларингизни кенгайтириш, ўз устинида кўпроқ ишланг. Фақат қушдалик юмушлар, ташвишлар билан бўлиб, фарзандларингизни эътиборсиз қолдираётганингиз ҳақида ўйлаб кўринг. Улар келажаги учун масъул эканлигини унутманг.

7 – 14 балл. Бола тарбиясида баъзи-баъзида хатоларга йўл қўясиз. Гоҳ фарзандларингизга, уларнинг ютуқлари, кечинмаларига тўғри баҳо бера олмай, бу билан боғлиқ масалаларга ечим топа олмай қийналасиз. Бу борадаги билимларингизни сарҳисоб қилиб чиқсангиз, ёмон бўлмасди. Жигарбадларингизга раҳбар мақомда муомала қилмай уларга чин дўст бўла оласиз, муаммолар ўз ўзидан барҳам топади. Дом олиш қушларини болаларингизга бағишласангиз айни муддао.

15 балдан юқори: Иш, суғур-сидир, пишир-қуйдирлардан ортиб болаларингизга ҳам вақт ажрата оласиз. Зиммангиздаги бурчингизни тўлиқ бажарасиз. Бу ерда масъулият ҳисси юқорилигини.

Жасур НИЁЗОВ тайёрлади.

Сўраган экансиз

ҲАРБИЙ МУЛКНИ АСРАШ ЛОЗИМ

Командирларимиз ҳарбий мулкни доимо кўз қорачиғидек асраш кераклигини тайинлашади. Айтилган, қонунчилигимизда ҳарбий мулкни сақлаш тартибини бузганлик учун қандайдир жазо белгиланганми?

Оддий аскар
А. МАҚСУДОВ.

Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 295-моддасида бу борада шундай ёзилган: «Ҳарбий мулкни беҳуда сарфлаш, яъни муддатли хизмат ҳарбий хизматчисининг шахсан ўзи фойдаланиши учун берилган ҳарбий аслаҳа-анжомларни сотиши, фойдаланиш учун бировга бериши ёки гаровга қўйиши –

олти ойгача қамоқ ёки бир йилгача интизомий қисмга юбориш билан жазоланади.

Хизматда фойдаланиш учун ишониб топширилган қурол, ўқ-дори, ҳаракат қилиш воситалари, техника таъминоти буюмларини сақлаш қондаларини бузиш натижасида уларни йўқотиш ёки ишдан чиқариш, –

икки йилгача хизмат бўйича чеклаш ёки бир йилгача интизомий қисмга юбориш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг биринчи ёки иккинчи қисмида назарда тутилган қилмишлар жанговар вазиятда содир этилган бўлса, –

уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 296-моддасида қурол, ўқдори, ҳаракат қилиш воситалари, ҳарбий техника ёки бошқа мулкни қасдан нобуд қилиш ёки унга шикаст етказиш – икки йилгача хизмат бўйича чеклаш ёки олти ойгача қамоқ жазоси ёхуд беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланиши келтирилган.

Агар ўша қилмиш оғир оқибатларга сабаб бўлса, беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан, агар жанговар вазиятда содир этилган бўлса, ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум этиш билан жазоланиши белгиланган.

ИМТИЁЗЛАР ТИЗИМИ ТАКОМИЛЛАШГАН

Ҳарбий қисм қўмондонлиги тавсияномасига эга бўлган, лекин тест синовларида керакли баллни тўплай олмаганлар олий таълимнинг айрим йўналишлари бўйича контракт асосида қабул қилинишини эшитганман. Шунга бироз ойдинлик киритсангиз.

Набатдаги саволим эса контракт асосида ўқишга қабул қилинганларга «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати томонидан муайян ёрдам кўрсатилишида нимага асосланиши билан боғлиқ.

М.КАМОЛОВ.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари сафида муддатли ҳарбий хизматни ўтаётган ҳарбий хизматчиларга бериладиган имтиёзлар тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» ги Қарорига биноан ҳарбий қисм қўмондонлиги тавсияномасига эга бўлган, бироқ танлов давомида (тест синовидa) керакли балл тўплай олмаган муддатли ҳарбий хизматни ўтаган абитуриентлар ўқишнинг педагогика, қишлоқ ҳўжалиги, табиий-илмий ва техник йўналиши бўйича олий таълим муассасаларига тўлов-контракт асосида қабул қилинади.

Муддатли ҳарбий хизматни ўтаган ва тўлов-контракт асосида ўқишга қабул қилинган талабаларга ўқиш даврида «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракатининг бошланғич ташкилотлари фаолиятида фаол иштирок этган тақдирда контракт суммасининг 35 фонзи тўлов тариқасида моддий ёрдам кўрсатилади (Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари сафида муддатли ҳарбий хизматни ўтаётган ҳарбий хизматчиларга бериладиган имтиёзлар тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» ги Қарори).

ТУРМУШ ЧОРРАҲАСИ

ТАНҒРИ АСРАЙМАН ДЕСА...

(Воқеий ҳикоялар)

НОТЎҒРИ ТАНБЕҲ

Нозима эндигина бир ойлик бўлган йўракдаги чиқалоғини ухлатиб, беланчакка ётқизди-да, дўконга чиқиб келиш учун чоғланди.

– Шерзод, мен сизларга нон, сут олиб келаман. Шўхлик қилмай, яхши бола бўлиб ўтиргин, хўпми? – тайинлади тўрт яшар ўғлига у. – Агар шовқин солиб укангни уйғотиб юборсанг, деразадан пастга ташлаб юбораман, биласан-а?

Онасининг лўписасига Шерзод тушундим дегандек бош ирғаб кўйди. У бу танбехни кўп маротаба эшитган. Бир марта банкадаги ёғни тўкиб юборгани учун онаси уни деразадан ташлаб юбормоқчи ҳам бўлганди, ҳатто. Ушанда бир пой шиппакчаси пастга тушиб кетгани ҳамон ёдида. Шунда дадаси онасини қаттиқ уришиб берганди ҳам. Ҳозир эса унинг тарафини оладиган дадажониси ишда. Шерзод шуларни ўйлар экан, машиначаларини овоз чиқармай ўйнашга ҳаракат қиларди. Аммо сал ўтмай, беланчакдаги укаси «инга»лай бошлади. Шерзод онаси ўргатганидек тебратнишга тушди уни. Бироқ чақалоқ йиғиси тинай демасди. Шунда у онаси айтадиган танбехни такрорлади:

– Қани, шовқин солма-чи. Агар йиғингни тўхтатманг, ҳозир деразадан ташлаб юбораман.

Укаси эса оғизчасини ҳар томонга чўзиб «инга»лашни кўймасди. Шунда Шерзоднинг худди онасидек жаҳли чиқди, гўё.

– Гапимга ишонмаётган бўлсанг, ҳозир кўрасан.

У стулчасига чиқиб, деразани очди-да, ҳамон акасини «писанд» қилмай чинқираётган укасини беланчакдан олиб, дераза олдида олиб келди.

– Биз росаям баландда яшаймиз, бешинчи қаватда. Мана, пастга битта қарагин, кўрқиб кетасан, – укасини бағрига босиб, стулчасига бир амаллаб чиқиб олган Шерзод унга ташқарини кўрсатмоқчи бўлди. Аммо бошчасини ҳар ёнга буриб йиғлаётган чақалоқ унга бўйин бергиси келмасди. Шунда у укасини кўрқитиш учун янаям баландроқ кўтаришга ҳаракат қилди. Бироқ, стулчасидан оёғи тойиб кетди-ю, укаси кўлидан пастга тушиб кетди.

Шу орада оналарга хос хавотир билан шошилиб дўкондан қайтган Нозима беланчакда боласи йўқлигини кўриб, ранги бўзарган ҳолда:

– Шер, Шерзод, уканг қани? – дея ром томонга юрди.

Очик дараза олдида қотиб турган ўғлига кўзи тушиб, ноҳушликни англагандек жон ҳолатда пастга кўз ташлади. Пастга ҳеч нарса кўринмас, тўртинчи қаватда яшайдиган кўшниси ёйган кирлари шабадада ҳилпираб турарди. Бармоқларини ўйнаб, тумшайиб турган ўғлидан воқеани тағига етган Нозима ҳушини йўқотаёзди. Бир зумда кўшнilar йиғилишди. Чақалоқни изла-изла бошланди. Бироқ у ерда ҳам, уйда ҳам йўқ эди. Шу орада Нозиманинг пастки қаватдаги кўшниси гўдак товушидан сергакланди. Унинг овози ташқарига ёйиб кўйилган кўрпа чойшабининг орасидан келарди. Бу хабар барчани кувонтирди, шу билан бирга барчани лол қолдирди ҳам. Нозима минг бир шукроналик билан қалтираётган бағрига боласини босар экан, бу воқеада ўзининг катта айби борлигини, бу нотўғри танбехнинг меваси эканлигини англаб турарди.

ГЎДАКНИНГ ГУНОҲИ НИМА?

Ярим тун. Марҳамат опа қандайдир товушдан уйғониб кетди. У гоҳ гўдакнинг, гоҳ мушукнинг инграшига ўхшаб кетадиган бу овозга бир оз кулоқ тутиб турди-да, «жуда эгасиз мушуклар кўпайиб кетди-да», деди ўзига-ўзи товуш чиқариб. Аёлининг овозидан уйқуси қочган Рустам ака бошини кўтарди:

– Нима бало, уйқусираяпсанми?

– Мушукнинг товушини қаранг. Худди гўдакнига ўхшайди-я. Шунга уйғониб кетдим.

Рустам ака ташқарига бир оз кулоқ тутиб турди-да:

– Э-э, ухласанг-чи. Мушукларнинг бундай товушини эшитмаганман? – дея бепарво ёстиққа бош кўйди.

Бироқ, Марҳамат опанинг назарига гўдакнинг полиши худди уларнинг остонасидан келаётгандек эди, гўё.

– Дадаси, туринг, ташқаридан бир хабар олайлик. Мушук-

лар кўпам бешинчи қаватда юрмаса керак. Бу худди чақалоқнинг йиғисига ўхшайпти, – хавотир аралаш эрини уйғотди яна у.

– Ҳеч ухлатмас экансан-да, кечасиям тинчлик йўқ, – Рустам ака гўдранганича хотинининг кўнгли учун ўрнидан турди.

Бироқ ташқаридан ҳеч зўғ кўринмасди. Эр-хотин кўшнilar томону зина пастларини кўздан кечириб, энди ортга қайтмоқчи ҳам эдиларки, бир оз тин олган чақалоқ йиғиси энди аниқ эшитила бошлади. Товуш келаётган томонга эътибор қилган Рустам ака бир-икки қадам юрди-да, ҳайратини яшира олмасди:

– Ё тавба, бу ҳақиқатдан ҳам гўдакнинг овози. Унинг йиғиси ахлат қувуридан келаяпти.

Улар гўдакни олтинчи қаватга яқин жойдаги қувур ичидан эканлигини аниқлашгач, уни чиқариб олиш қийин масала эканлигини англашди. Чунки сал нотўғри ҳаракат ҳам бахтли тасодиф туфайли нимагадир илиниб қолган чақалоқнинг пастга тушиб кетишига сабаб бўлиши мумкин эди.

Эр-хотинининг саяй-ҳаракати билан кўни-кўшнilar ва ички ишлар ходимлари тезда бу воқеадан хабардор бўлишди. Гўдакнинг ҳаёти асраб қолинди. Эндиги масала эса бу оғир гуноҳга, тўғрироғи, жиноятга қўл урган шахсларни аниқлаш эди. Керакли мутахассислар воқеани ўрганиб чиқиб, бу аянчли ҳодисани содир этганлар шу кўпқаватли уйнинг ўзидан истиқомат қилади, деган хулосага келишди.

Динара шу кўп қаватли уйда воёга етган. Ёлғиз она билан ўсган қиз анчайин эркатой ва ўзбилармон чиқди. Кун бўйи ишда бўладиган онаси Светланага ягона овуноғи ўн тўрт, ўн беш ёшидоқ турли кўнгилочар давралар, «дискотека»лардан кеч қайтарди. Бу «эркинлик» ўсмир қизнинг ҳаётини издан чиқарди. Шунда ҳам боласининг кўнглига қараган бепарво она уни йўлга солай демасди. Оз фурсат ўтмай эндигина ўн олти ёшга кирган қиз ҳомилдор бўлиб қолди. Она учун бу бепарволикнинг «меваси» қимматга тушди. У болани олдириб ташлаш илинжида яширинча шифохонларга бош уриб борди. Натижа чиқмади, ҳомила катта бўлиб қолган эди.

– Эшикни очинг, уйингизни кўздан кечириб чиқишимиз керак. Текшириш учун қўлимизда рухсатнома бор.

Еттинчи қаватда яшайдиган Светлана буйруқ оҳангида айтилган бу товушдан ўзини кўйгани жой тополмай қолди. Қаршилик кўрсатиш бефойда эканлигини англаб етгач эшигини очибди.

– Марҳамат кираверинглр, бемалол текшириб чиқишимиз мумкин, – дея гўё бепарводек уларни ичкарига тақлиф қилди. – Биз қизим иккимиз яшаймиз. Унинг боши оғриб турган эди. Шунинг учун дам оляпти.

Аёлининг бевовталиги текширувчиларни бефарқ қолдирмади. Гуноҳкорлар ана шу она-бола эканлиги аниқланди.

Светлана қизининг отасиз, шармандали ҳолатда фарзанд кўришини истамаганди. Ҳомилани йўқ қилишнинг иложи бўлмагач, Динарани сўраганларга «Россияга, холасиникига кетди», деган баҳона билан уйда асраган, бола туғилгач ушбу жиноятга қўл урганди. Уларга жазо муқаррар эди, шубҳасиз. Бироқ она-боланинг ўз айбларига иқрор ва пушаймонлиги, гўдакка эса она зарурлиги ҳисобга олиниб, уларнинг гуноҳи авф этилди.

Тангри асраган бола ҳозир онаси бағрида тарбияланыпти. Аммо у воёга етгач, ушбу кўнгилисиз воқеадан хабардор бўлмаслигига ким кафолат беради. Дунёга келтирган онаси учун эса ушбу ўй билан эзилиб яшаш ҳаётнинг жазоси бўлса, ажабмас.

Зулфия ЮНУСОВА.

РИВОЯТ

ОНА – УЛУҒ ЗОТ

Дунёда жуда кўп подшолар, амир ва хонлар ўз ёрларига атаб маҳобатли бинолар, мақбаралар бунёд этишган. Лекин дунёда онаси номи шарафига гўзал ўқув юрти – мадраса бунёд этган амир ҳам бор.

У ким эди?

Уни эъзозлаб Амир Абдуллахон, дер эдилар. У меҳр дарёсидан сув ичиб, садоқат боғларида бўй чўзиб, сахийлик оламига қўл берган инсон эди. Ҳар тонгда волидан муҳтарамасидан дуо олиб, сарой юмушларини бажаришга киришар, мамлакатни тинч бошқариб, уни обод этиб, халқнинг оғирини енгил қилиш умр мазмунига айланган эди. У илм ҳомийси, санъат ошуфтаси, шеърят шайдоси эди. Бухорои шарифда улуғвор ўқув юрти – гўзал мадраса бунёд этиб, уни ўз волидаси шарафига «Модарихон» деб аташни кўзлаган содиқ, меҳрибон фарзанд ҳам унинг ўзи эди.

– Бино онамдек ягона бўлиши керак! – деган эди у.

Моҳир усталар икки йил деганда, бетакрор мадрасани амир истаган алфозда бунёд этдилар.

Улуғвор ва гўзал бинони кўрган волидан муҳтарамаси фарзандидан беҳад миннатдор бўлиб, унга узоқ умр, эзгуликлар ва бахт тилади.

Мазкур мадрасада жуда кўп талабалар таҳсил олиб, юртимизнинг ўша пайтдаги илм-фан ривожига муносиб ҳисса қўшдилар. Бугун улар қолдирган улуғвор обидалар, подир китоблар, мусиқа асбоблари ва бошқа ноёб осори-атиқалар нафақат бизнинг, балки дунё аҳлининг фахри ва ифтихори ҳисобланади.

Муҳтарам волидаси фоний дунёдан дорилбақога рихлат қилганда, ғамлар ғорининг тубига чўккан Амир Абдуллахоннинг бутун оламинини тун қоплади. Гўё унинг учун ҳаёт қуёши сўнган эди. Суюкли кишинини йўқотган инсон ҳолатини тушуниш мумкин. Айниқса, волидан муҳтарамасини йўқотган Амирнинг чуқур қайғуга ботиши тайин эди. Ана шундай пайтларда яхши инсонлар тўғри йўл кўрсатадилар. Сарой аёллари, яқинлари маслаҳат қилишиб, «Модарихон» мадрасаси қаршиенга яна бир бино бунёд этишни маслаҳат бердилар. Амир ўйлашиб қолди. Нима қилиш керак? Онаси номига қурилган мадраса қаршиенга ўз номида бино барпо этса, беҳурматлик бўлмасми?!

Кўрдиларки, Амир Абдуллахон чуқур ўйга ботди. Демак, уни «бу ишга рози бўлмас керак», деган хаёлга ҳам бордилар. Чунки садоқатли Амир ҳеч қачон ўзини онасидан юқори қўймас, унинг шаънига гард юқтирмасликка ҳаракат қиларди. Ниҳоят, у бошини кўтарди ва уларнинг фикрлари маъқул бўлганини, фақат бинони сал эгик ҳолда қуришни истаётганини билдирди.

Усталарнинг боши қотди. Ҳали ҳеч жойда бунақа мадраса бунёд этилмаган. Лекин шох амри вожиб, бундай мураккаб ишни албатта бажармоқ керак!

Маълумки, юртимиз меъморчилигининг илдизи жуда олисга бориб тақалади. Биргина Варахшадаги қадим обидалар, Айритом, Термиз шаҳри атрофидаги қадимги бинолар қолдиқлари ёки Деновдаги Далварзинтепадан топишган кўҳна меъморчилик ёдгорликлари, будда ҳайкал-

чалари ва бошқа қатор осори-атиқалар бунинг ёрқин далилидир. Ўз пайтида Мусо Хоразмий, Абу Райҳон Беруний, Мирзо Улуғбек каби йирик олимлар биноларнинг «олтин кесма» усули ҳақида аниқ маълумотлар бериб кетганлар. Мирзо Улуғбекнинг Самарқандда Расадхона бунёд этиш ишлари билан танишар эканмиз, аждодларимизнинг қанчалик чуқур билимга эга эканликларини кўриб, ҳайрат бармоғини тишлаймиз. Биргина мисол келтирадиган бўлсак, ўша машҳур Расадхона пойдевори учун меридиан чизини белгилаш юзасидан Қозизода Румий, Маълоно Ғиёсиддин ўртасидаги баҳсларни ўқисангиз, бу зотлар шунчалик билим ва тафаккурни қаердан олган экан, дея яна ҳайратга чўмасиз.

Бухоронинг номдор амрларидан бўлмиш Абдуллахон мадрасасини бунёд этишда ҳам усталаримиз худди шу қадим аъёнларга ва улуғ алломаларимиз қолдириб кетган билимларга таянганлари аниқ. Хуллас, неча асрки, Амир Абдуллахон мадрасаси онаси номидаги «Модарихон» мадрасасига эгилиб, таъзим қилиб турибди. Буни кўрган бугунги хорижлик сайёҳлар ҳайратдан ёқа ушлайдилар. Биз эса мўъжиза қилиб, ғарбнинг баъзи ёт қилиқларига тақлид қиламиз. Аммо дунёнинг бор баракаси ва ҳикмати жаннатмонанд юртимиз эканлигини ҳис этиб, унга меҳримизни берсак, уни эъзозлашда Амир Абдуллахонга тенглашсак борми, бу юрт янада жозибадор ва гўзал бўлиши, келгусида дунёни ҳайратга солиши аниқ.

М. ҲАЙИТОВА.

ФАН-ТЕХНИКА

РАДИОБОШҚАРУВГА ЭГА ҚҰНҒИЗ-КИБОРГЛАР

АҚШ армияси яқин йиллар ичида қўнғиз-киборглар билан қуролланиши мумкин. Олимларнинг айтишича, иккинчи авлод қўнғизлари кенг кўламда ишлаб чиқаришга тайёр. Тўла радиобошқарувга эга ҳашаротни разведка мақсадларида ишлатса ҳам бўлади.

Калифорниялик мутахассислар мияси электрод ёрдамида жонлантириладиган қўнғизни масофадан туриб қандайин бошқарилишини намоён этишди. Мухими шундаки, қўнғизнинг бошига ва мушагига ўрнатиладиган 6 та электрод ёрдамида узатиладиган радиосигнал туфайли ҳашаротнинг қанотлари ва танасининг бошқа қисмлари ҳаракатга келади. Илгари ҳам шунга ўхшаш тадқиқот ўтказилганди. Бироқ электрод қўллаш, радиосигнал юбориш фикри биринчи бора синовдан ўтказилди.

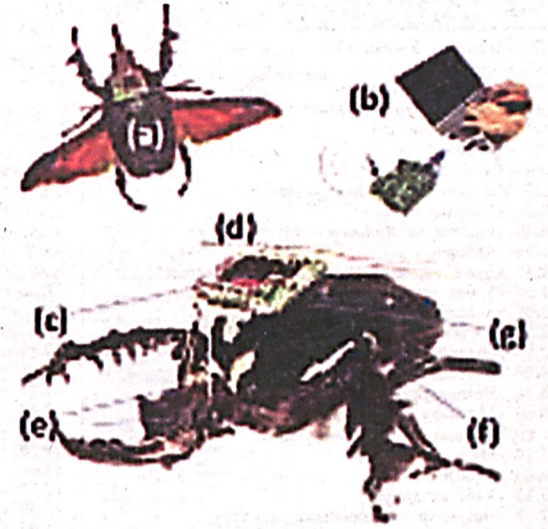
Тажриба бундайин ҳашаротлар ичида энг кучлиси ҳисобланадиган, яъни 3 граммгача юкни кўтара оладиган шохли қўнғизлар турида олиб борилди.

Келажакда университет олимлари қўнғизга махсус сенсорлар ва камера ўрнатишни режалаштиришмоқда. Бу янгилик қўнғизнинг одамлар ичида робот-кузатувчи бўлиб ишлашига хизмат қилиши мумкин.

Олимларнинг таъкидлашича, бундайин киборгни яратиш инсониятга улкан фойда келтираркан.

«Мазкур тадқиқотни АҚШ мудофаа вазирлигининг истиқболдаги тадқиқотлар ва лойиҳалар бошқармаси молиялаштираётгани ҳисобга олинандиган бўлса, унинг аввало ҳарбий мақсадларда қўлланишини сезасиз», дейилади Интернет хабарларида. Бироқ мазкур янгиликдан тинчлик мақсадларида ҳам, масалан, қўнғизлар ишларида ҳам фойдаланиш мумкин, дейишмоқда.

Қўнғиз-киборглар имкониятининг оммавий намоёниши Италиянинг Соррен шаҳрида бўлиб ўтган илмий анжуманда бўлиб ўтди.

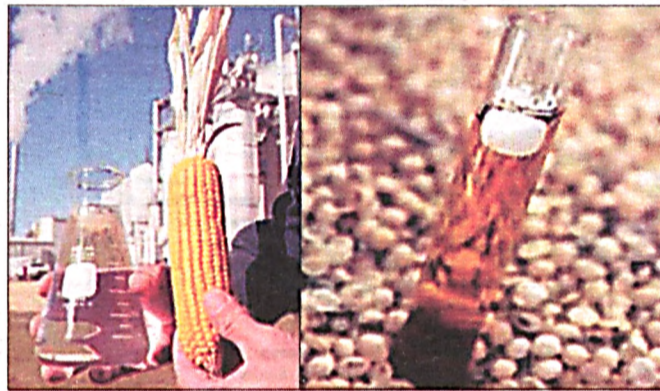

ЎСИМЛИК ЁНИЛҒИСИ БИЛАН ПАРВОЗ

Токио аэропортидан Ханэдга биоёнилғи солинган йўловчи самолёти парвоз қилди.

Аниқроғи «JAL» авиакомпанияси «Боинг -747» самолёти ёнилғисининг ярмини ўт-ғиёҳдан тайёрланган суюқлик ташкил этди.

Синов парвози бехатар ўтди. Бундайин тажрибалар олдин ҳам амалга оширилган. Қизиғи шундаки, илк бор ёнилғи сифатида жонзодлар емайдиган ўсимликдан тайёрланган суюқлик ишлатилган.

ТЕЛЕФОНДА УЧ ЎЛЧАМЛИ ЭКРАН

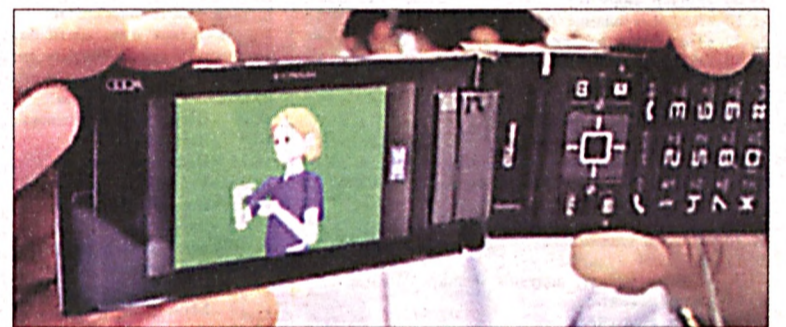
«CyberSecurity.ru» сайти тарқатган хабарга кўра, дунёда учинчи ўринда турадиган Япониянинг «KDDI» уяли алоқа оператори жаҳонда илк бор уч ўлчамли экран билан жиҳозланган аппаратни миқозлар эътиборига ҳавола қилди.

«Keiai H001» дея номланувчи янги модель «Hitachi» компанияси томонидан ишлаб чиқарилган ясси 3,1 дюм ўлчамдаги дисплейга эга. Айтиш лозимки, фаройиб дисплей компаниянинг «Hitachi Wooo» инновацион телевизорлари ишлаб чиқарилаётган технология асосида тайёрланган. Аппарат Япониядан ташқарига жўнатилмайди.

Мобиль дисплейда уч ўлчамли тасвирларни, дейлик, ўйин, тасвир ва видеони кўриш учун махсус стерео кўзойнақлар шарт эмас.

Телефон икки хил – оддий ва уч ўлчамли режимда ишлашга мослаштирилган.

Дисплейдан ташқари уяли телефон 5 мегапикселлик камера ва «Micro SD» форматидаги хотира картасига эга.

РАДИОГА УЛАНДИГАН ФОТОРАМКА

Рақамли электроника маҳсулотларини етказиб берувчи дунёга машҳур «AMEX Digital» компанияси нафақат Осиё, балки Европа бозорларига ҳам 7 дюм ўлчамли рақамли «SW-7» дея номланган радиого уланандиган фоторамкасини тақдим этди.

Мослама дунё бўйлаб об-ҳавони кузатишга жудаям қулай.

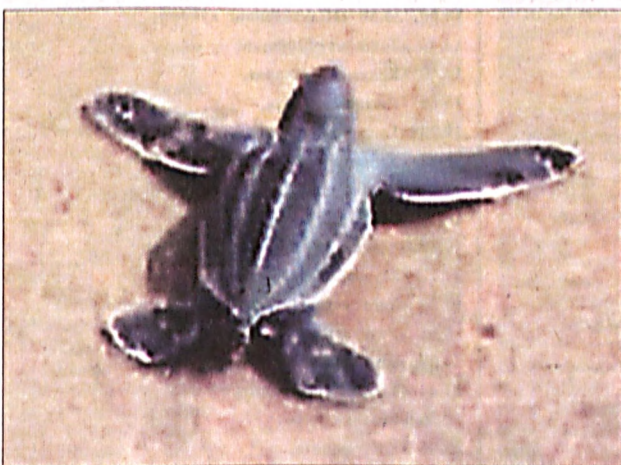
Фоторамка «JPG/AVI/Mpeg1,2,4/MP3» ўлчамларда ишлай олади ва ўзига хос хотира картасига эга. Компьютерга эса «USB» орқали уланади.

АНТАРКТИКАДА ТРОПИК ЖОНЗОДЛАР ЯШАГАНМИ?

Олимларнинг таъкидлашича, қачонлардир жанубий кутб – Антарктика худудида ҳаво иссиқ бўлиб, кўплаб тропик жонзодлар яшаган. «Geology» журналида ана шундайин маълумот берилгани ҳақида Интернет сайтида билдириб ўтилган.

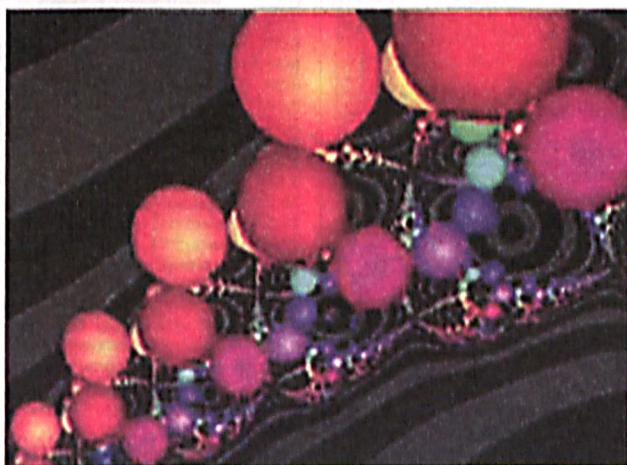
Тўғри, илмий тахмин тахминлигича қолиши мумкин эди. Бироқ Нью-Йоркдаги Рочестер университети олимлари бу борада аниқ фактларни келтиришмоқда. Маълум бўлишича, жанубий кутбда чучук сувда яшовчи тошбақа қолдиқлари топишган. «Ҳарорат баланд бўлмаса, иссиқсевар бу жонзод бу ерда яшамасди. Миллион йиллар муқаддам Антарктика қарийб тропик қитъа бўлган», дейишяпти мутахассислар.

ГЕНЕТИК КОДИНГИЗНИ БИЛАСИЗМИ?

«23andMe» компанияси раҳбари Линда Авейнинг маълум қилишича, генлар чуқур таҳлили тез ва арзон машғулота айланган, тиббиётда мисли кўрилмаган ўзгариш содир бўлади. Яъни бу кўплаб хасталикларни баргараф этиш ҳисобига одамларга узоқ умр кўришдек бахтни туҳфа этади.

Компания АҚШ фуқароларига ажойиб хизмат таклиф қилляпти. Аниқроғи хоҳлаган киши «23andMe» га тупугини йўллаб, генетик ўзига хосликларни, қандайин хасталикларга чалиниш эҳтимоли кўплиги борасида маълумотлар олиши мумкин. Қарабеники, мазкур лойиҳа иштирокчиси генетик коди борасидаги бундайин маълумотлардан яқинлари, шифокорини огоҳ эта олади.

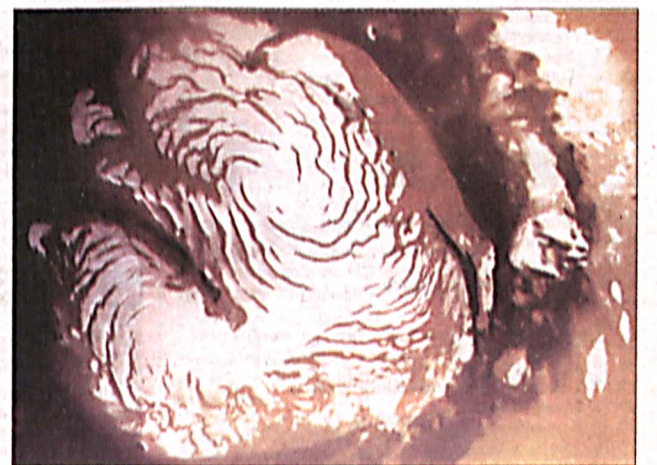

МАРСДАГИ СУВ ТОЗА ЭКАН

Марсда музликлар шаклида сақланаётган сув анчайин тоза экан. «NASA Mars Reconnaissance Orbiter» зондининг «SHARAD» дея номланган радари ёрдамида мазкур маълумот олинди.

Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, экспертларнинг фикрича, Қизил сайёра – Марсдаги музларнинг ҳажми тахминан 2-3 миллион километр кубга тенг экан.

Илгари мутахассислар музни қачонлардир яхлаб қолган карбонат ангидрид газини, дея тахмин қилишганди. Бироқ «Mars Express» аппарати 2007 йилдаёқ бу фикрни йўққа чиқарди. Яъни сайёрада сув борлигини аниқлашга ёрдам берди.

TV ДАСТУР

9 ФЕВРАЛЬ, ДУШАНБА

- УЗБЕКИСТОН**
- 6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00 «Иқлим».
7.05 «Ёмғир симфонияси».
7.40 Алишер Навоий газаляга бастанган кўшиқлар.
7.55 «Изҳор».
8.00 «Таҳлилнома».
8.45 Миллий кино: «Алишер Навоий».
10.20 «Болалар дунёси».
10.40 «Баҳром ва Дилором». Мультифильм.
11.00 «Ахборот».
11.15 «Буюк аждодларимиз». Алишер Навоий.
11.55 «Ўзбек мумтоз шеърляти».
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
12.50 «Иқлим».
12.55 Миллий кино: «Қора ёл».
14.00 «Ахборот».
14.20 «Ватанпарвар».
15.00 «Маънавият» дастури.
16.00 «Навоий ҳақида ривоятлар».
16.20 «Назм ва наво».
17.00 «Ахборот».
17.15 «Ҳаёт ва қону».
17.35 «Эртақлар — яхшиликка етаклар».
17.55 «Сизнинг адвокатингиз».
18.00 «Турмуш чорраҳаларида».
18.50 «Очун».
19.00 «Навоийни англаш».
19.20 «ТВ-шифокор».
19.30 «Ахборот» (рус.).
20.05 «Туташ тақдирлар».
20.45 «Ўзбек мумтоз шеърляти».
21.00 «Ахборот».
21.30 «Парламент вақти».
21.50 «Муҳаббат ёдуси».
22.50 «Иқлим».
22.55 ТВ-анионс.
23.00 «Мари Лестер». Сернал.
23.50 Тунги наволар.
Uzbekistan».
23.55 Кўрсатувлар дастури.
24.00 «Ватанпарвар».
00.40 «Буюк аждодларимиз». Алишер Навоий.
01.00 «Ахборот» (рус.).
01.30 «Буюк аждодларимиз». 2-қисм.
01.50 «Минг бир ривоят».
01.55 ТВ-анионс.
02.00 «Маънавият» дастури.
04.00 «Ахборот».
04.30 «Туташ тақдирлар».
05.05 «Очун».
05.15 «Назм ва наво».

ЁШЛАР

- 14.00 «Қамолот».
14.10 «Ишқ жодуси».
15.00 «Ёшлар киноси».
15.10 «Нафосат олами».
15.20 «Тошкент таронаси».
15.30 «Навоий хазинаси».
15.35 «Ўзбегим матолари».
15.55 «Илҳом қанотлари».
16.00, 19.00, 22.00 «Давр».
16.10 «Афсона ва ҳақиқат».
16.45 «Навоий хазинаси».
16.50 2009 — Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили: «Қишлоқ уйлари».
17.00 «Келажак эгалари».
17.10 «Навоий набиралари».
17.15 «Миллий мультифильм».
17.30 «Севгим менинг, андуҳим менинг». Фильм.
18.55 «Улуғ неъмат».
19.30 «Ишқ жодуси».
20.20 «Навоий хазинаси».
20.25 «Тасвир ва таассурот».
20.45 «Тафаккур чироғи».
20.50 «Шаҳзоданинг кўшиғи».
21.45 «Қишлоқ тараққиёти».
21.55 «Эълонлар».
22.30 «Навоий хазинаси».
22.35 «Миллий мерос».
22.45 «Ҳаёт-мамонт».
23.30 «Юрт тинчлиги».

ТОШКЕНТ

- 17.55 «Кўк рангли сичқонча ва хумбон мушук». 9-қисм.
18.05 «Телекўрар-маркет».
18.20 «Тошкент-2200».
18.30 «Пойтахт» ахборот дастури.
18.55 «Эсмеральда». Телесериал.
19.20 Бизнес-«Пойтахт».
19.25 «Музыка SMS».
19.45 «Анонс».
19.50 «Саломат бўлинг» (рус.).
20.00 «Пойтахт» ахборот дастури (рус.).
20.20 «Анонс».
20.25 «Миллагрос» (рус.).
20.55 «Интервью» (рус.).
21.05 «Жолиба».
21.30 «Пойтахт» ахборот дастури.
21.50 «Анонс».
21.55 «Уйларим».
22.00 «Телекўрар-маркет».
22.15 «Аёл қалби».
22.30 «Пойтахт» ахборот дастури (рус.).
22.50 Кино SMS со звездами.
22.55 Кино: «Минувшие дни».

СПОРТ

- 7.00 «Талкин».
7.30 Футбол. Евро-2008. Швеция — Испания.
9.00 «Версия».
9.30 «Малахов +».
10.30 Кураш. Халқаро турнир.
11.00 «Профринг».
18.00 «Тет-а-тет».
18.10 «Баркамол авлод».
18.30 «Хабарлар» (рус тил.).
18.50 «Дзюдо». Документальный фильм.
19.10 «Азия лото».
19.45 Контрабасный спорт. Чемпионат мира.
20.10 «Футбол шарқи».

- 20.40 «Монте Кристо».
21.30 «Хабарлар» (узб. тил.).
21.50 Интерфутбол.
23.25 «Властелин моря».
00.25 «Тунингиз оуда бўлсин!»

10 ФЕВРАЛЬ, СЕШАНБА

- УЗБЕКИСТОН**
- 6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00 «Иқлим».
7.05 «Ёмғир симфонияси».
7.35 «Икки дарё оралигида».
7.55 «Изҳор».
8.00 «Ахборот».
8.40 «Олам ва одам» дастури: «Ер сайёраси».
«Болалар сайёраси»:
9.30 «Андерсен эртақлари».
9.55 «Уйла! Изла! Топа!»
10.40 «Тезкор хабарлар».
10.55 «Сизнинг адвокатингиз».
11.00 «Ахборот».
11.10 «ТВ-шифокор».
11.15 «Туташ тақдирлар».
11.50 «Ахборот» (инглиз).
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
12.50 «Иқлим».
13.00 «Муҳаббат ёдуси». Сернал.
14.00 «Ахборот».
14.20 «Ойдин ҳаёт». Ток-шоу.
15.00 «Маънавият» дастури.
16.00 Жаҳон мусиқаси хазинасидан.
Дж. Верди «Аида». 1-қисм.
17.00 «Ахборот».
17.15 «Чорраҳа».
17.40 «Эртақлар — яхшиликка етаклар».
17.55 «ТВ-бизнес хабарлари».
18.00 «Турмуш чорраҳаларида».
18.50 «Олтин мерос».
18.55 «Бир кун».
19.20 «ТВ-шифокор».
19.30 «Ахборот» (рус.).
20.05 «Туташ тақдирлар».
20.45 «Соз сеҳри».
21.00 «Ахборот».
21.30 «Эркин мавзу».
21.50 «Муҳаббат ёдуси».
22.50 «Иқлим».
23.00 «Мари Лестер». Сернал.
24.00 «Чемпион».
00.20 «Ойдин ҳаёт». Ток-шоу.
01.00 «Ахборот» (рус.).
01.30 «Кинопанорама».
02.00 «Маънавият» дастури.
04.00 «Ахборот».
04.30 «Туташ тақдирлар».
05.10 «Соз сеҳри».
05.20 «Бир кун».
05.45 Тонгги наволар.

ЁШЛАР

- Қадри телетомошабинлар!
Профилактика муносабати билан,
10 февраль кун «Yoshlar» телеканалли
ўзининг кўрсатувлар дастурини
соат 13.55 дан бошлади.
14.00 «Шаҳзоданинг кўшиғи».
14.45 «Ватанпарвар».
15.25 «Нафосат олами».
15.35 «Ўзбегим либослари».
15.55 «Илҳом қанотлари».
16.00 «Давр».
16.10 «Афсона ва ҳақиқат».
16.55 «Навоий набиралари».
17.00 «Даврининг боласи».
17.10 «Мультипанорама».
17.30 «Қора қисқичбақа чангалда». Фильм.
18.55 «Улуғ неъмат».
19.00 «Давр».
19.30 «Ишқ жодуси».
20.20 «Бобур хазинаси».
20.25 «Автопатруль».
20.45 «Онажон Тошкентим».
20.50 «Шаҳзоданинг кўшиғи».
21.40 «UzEX».
21.45 «Қишлоқ ва таълим».
21.55 «Эълонлар».
22.00 «Давр».
22.30 «Тошкент-2200».
22.35 «Миллий мерос».
22.45 «Ҳаёт-мамонт».
23.30 «Юрт тинчлиги».

ТОШКЕНТ

- 17.55 «Кўк рангли сичқонча ва хумбон мушук». 10-қисм.
18.05 «Телекўрар-маркет».
18.20 «Тошкент-2200».
18.25 «Анонс».
18.30 «Пойтахт» ахборот дастури.
18.55 «Эсмеральда». Телесериал.
19.20 Бизнес-«Пойтахт».
19.25 «Музыка SMS».
19.50 «Ҳимоя».
20.00 «Пойтахт» ахборот дастури (рус.).
20.20 «Тошкент-2200» (рус.).
20.25 «Миллагрос» (рус.).
20.55 «Репортаж».
21.05 «Жолиба».
21.30 «Пойтахт» ахборот дастури.
21.55 «Уйларим».
22.00 «Телекўрар-маркет».
22.15 «Массимо цирки».
22.30 «Пойтахт» ахборот дастури (рус.).
22.50 Кино SMS со звездами.
22.55 Кино: «Наверное, боги сошли с ума-2».

СПОРТ

- 7.00 «Хабарлар» (узб. тил.).
7.20 Футбол. Евро-2008. Греция — Россия.
9.00 «Хабарлар» (рус тил.).
9.25 «Малахов +».
10.20 «Тет-а-тет».
10.30 Кураш. Халқаро турнир.
11.00 Самбо бўйича халқаро турнир.
11.30 Миллий эстрада — симфоник

- оркестрининг концерт дастури.
18.00 «Тет-а-тет».
18.10 «Футбол мундиал».
18.30 «Хабарлар» (рус тил.).
18.50 Теннис. Халқаро турнир.
20.20 Футбол. World Cup-2010.
20.40 «Монте Кристо».
21.30 «Хабарлар» (узб. тил.).
21.50 Интерфутбол.
23.25 «Властелин моря».

11 ФЕВРАЛЬ, ЧОРШАНБА

- УЗБЕКИСТОН**
- 6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00 «Иқлим».
7.05 «Ёмғир симфонияси».
7.35 «Икки дарё оралигида».
7.55 «Изҳор».
8.00 «Ахборот».
8.40 «Олам ва одам» дастури: «Ер сайёраси».
9.30 «Покахонтас».
9.55 «Бизнинг кутубхона».
10.05 «Ягона оилада».
10.30 «Худудлар ҳаёти».
10.50 «Рақсининг сеҳрли олами».
11.00 «Ахборот».
11.10 «ТВ-шифокор».
11.15 «Туташ тақдирлар».
11.55 «Эски альбом».
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
12.50 «Иқлим».
13.00 «Муҳаббат ёдуси».
14.00 «Ахборот».
14.15 Тошкент-2200. «Ватан пойтахти».
14.40 «Эркин иқтисодиёт».
15.00 «Маънавият» дастури.
16.00 Жаҳон мусиқаси хазинасидан.
Дж. Верди «Аида». 2-қисм.
17.00 «Ахборот».
17.15 «Таълимга эътибор — келажакка эътибор».
17.35 «Эртақлар — яхшиликка етаклар».
17.55 «Сизнинг адвокатингиз».
18.00 «Турмуш чорраҳаларида».
18.55 «Лола». Фильм ҳақида.
19.20 «ТВ-шифокор».
19.30 «Ахборот» (рус.).
20.00 ТВ-анионс.
20.05 «Туташ тақдирлар».
20.45 «Ватанимни куйлайман».
21.00 «Ахборот».
21.30 2009 йил — Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили. «Қишлоқ ҳаёти».
21.50 «Муҳаббат ёдуси».
22.50 «Иқлим».
00.05 «Юртим бўйлаб» дастури:
«Чуқта хуш келибсиз».
00.35 «Ватан пойтахти».
01.00 «Ахборот» (рус.).
01.30 «Ёшлар майдони».
02.00 «Маънавият» дастури.
04.00 «Ахборот».
04.30 «Туташ тақдирлар».
05.15 «Рақсининг сеҳрли олами».
05.25 «Қишлоқ ҳаёти».
05.45 Тонгги наволар.

ЁШЛАР

- 7.00, 13.30 «Ёшлар майдони».
7.30, 17.00 «Даврининг боласи».
7.40 «Қора ўрдак».
8.00 «Табассум қил!»
8.10 «Рақслар гулдастаси».
8.20, 19.30 «Ишқ жодуси».
9.50 «Миллий мерос».
10.00, 13.00 «Давр».
10.10 «Ошин».
11.00 «Нафосат олами».
11.10 «Эверест».
11.40 «Қишлоқ тараққиёти».
11.50 «Қадридон кўшиқлари».
12.00 Миллий сернал: «Балон нафс».
12.40 «Оқ қабутар».
12.45 «Ватаним менинг».
13.10 «Умр баҳори».
14.00, 20.50 «Шаҳзоданинг кўшиғи».
14.50 «Зулфия илҳонлари».
15.00 «Олтин тувроқ».
15.30 «Тошкент-2200».
15.35 «Ўзбегим дўнқилари».
15.55 «Илҳом қанотлари».
16.00, 19.00, 22.00 «Давр».
16.10 «Афсона ва ҳақиқат».
17.10 «Мультипанорама».
17.30 «Петербурглик чиновник». Фильм.
20.25 «Автопатруль».
20.45 «Тошкент таронаси».
21.45 «Келажак эгалари».
22.35 «Миллий мерос».
22.45 «Ҳаёт-мамонт».

ТОШКЕНТ

- 7.25 «Салом, Тошкент!»
8.25 Бизнес-«Пойтахт».
8.35, 18.55 «Эсмеральда».
9.00 «Телекўрар-маркет».
9.20 «Ҳимоя».
9.30 «Пойтахт».
9.40 «Тошкентда латифа».
9.45 «Репортаж».
9.55 «Уйларим».
10.25 «Тошкент-2200».
10.30 «Пойтахт» (рус.).
10.40 «Миллагрос» (рус.).
11.10 «Интервью» (рус.).
11.20 «Мисли вслух».
11.25 «Тошкент-2200» (рус.).
11.35 Кино: «Наверное, боги сошли с ума-2».
17.55 «Кўк рангли сичқонча ва хумбон мушук». 11-қисм.
18.05 «Телекўрар-маркет».
18.20 «Тошкент-2200».
18.30 «Пойтахт».
19.20 «Жолиба».
19.30 «Пойтахт» ахборот дастури.
19.50 «Ҳимоя».

- 19.50 «Дурдона».
20.00, 22.30 «Пойтахт» (рус.).
20.20 «Тошкент-2200» (рус.).
20.25 «Миллагрос» (рус.).
20.55 «Интервью».
21.05 «Жолиба».
21.30 «Пойтахт».
22.00 «Телекўрар-маркет».
22.15 «Эртағамиз эгалари».
22.55 Кино: «Герой».

СПОРТ

- 7.00, 21.30 «Хабарлар» (узб. тил.).
7.20 Футбол. Евро-2008.
Швейцария — Португалия.
9.00 «Хабарлар» (рус тил.).
9.25 «Малахов +».
10.20 «Тет-а-тет».
10.30 Кураш. Халқаро турнир.
11.00 Самбо. Ўзбекистон чемпионати.
15.30 Футбол. Жаҳон чемпионати саралаш учрашуви. Ўзбекистон — Баҳрайн.
18.00 «Тет-а-тет».
18.10 «Олимп сари йўл».
18.30 «Хабарлар» (рус тил.).
18.50 Теннис. Халқаро турнир.
19.50 «Спортлох».
20.00 Футбол. Англия чемпионати шарқи.
20.35 «Монте Кристо».
21.50 Интерфутбол.
23.25 «Властелин моря».

12 ФЕВРАЛЬ, ПАЙШАНБА

УЗБЕКИСТОН

- 6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.05 «Ёмғир симфонияси».
7.35 «Икки дарё оралигида».
8.00 «Ахборот».
8.40 «Олам ва одам» дастури: «Яшил хазина».
9.30 «Покахонтас».
9.55 «Цирк, цирк, цирк».
10.15 Д. Зокиров номидagi халқ чолгулари оркестрининг концерти.
10.35 «Табаррук замин».
10.55 «Сизнинг адвокатингиз».
11.00 «Ахборот».
11.10 «ТВ-шифокор».
11.15 «Туташ тақдирлар».
11.50 «Ахборот» (инглиз).
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
13.00 «Муҳаббат ёдуси».
14.00 «Ахборот».
14.15 «Одамлардан бири».
14.40 «Имконият».
15.00 «Маънавият» дастури.
16.00 «Ўзбегим ёшлари — Малайзияда».
1-қисм.
17.00 «Ахборот».
17.15 «Фарз ва қарз».
17.35 «Эртақлар — яхшиликка етаклар».
18.00 «Турмуш чорраҳаларида».
18.50 «Очун».
19.00 Тошкент-2200. «Тарих кўзуси».
19.20 «ТВ-шифокор».
19.30 «Ахборот» (рус.).
20.05 «Туташ тақдирлар».
20.45 «Соз сеҳри».
21.00 «Ахборот».
21.30 «Бекат».
21.55 «Муҳаббат ёдуси».
23.00 «Мари Лестер».
24.00 «Ўзбегим ёшлари — Малайзияда». 1-қисм.
01.00 «Ахборот» (рус.).
01.30 «Ёшлар майдони».
02.00 «Маънавият» дастури.
04.00 «Ахборот».
04.30 «Туташ тақдирлар».
05.15 «Бекат».
05.40 «Очун».

ЁШЛАР

- 7.00, 13.30 «Ёшлар майдони».
7.30, 17.00 «Даврининг боласи».
7.40 «Қора ўрдак». Мультифильм.
8.00 «Табассум қил!»
8.10 «Рақслар гулдастаси».
8.20, 19.30 «Ишқ жодуси».
9.10 «Муъжизавий дунё».
10.00, 13.00 «Давр».
10.10 «Ошин».
11.00 «Нафосат олами».
11.10 «Чемпион».
11.30 «Фарз ва қарз».
11.40 «Зулфия илҳонлари».
11.50 «Қадридон кўшиқлари».
12.00 Миллий сернал: «Балон нафс».
12.40 «Онажон Тошкентим».
14.00, 20.50 «Шаҳзоданинг кўшиғи».
14.45 «Тошкент-2200».
14.50 «Келажак эгалари».
15.00 «Яшан сирлари».
15.20 «Тошкент таронаси».
15.35 «Ўзбегим либослари».
15.55 «Илҳом қанотлари».
16.00, 19.00, 22.00 «Давр».
16.10 «Афсона ва ҳақиқат».
17.10 «Мультипанорама».
17.30 «Ҳаёт учун хавфли». Фильм.
18.55 «Улуғ неъмат».
20.20 «Кинопанорама».
21.45 «Ёшлар ва таълим».
22.35 «Миллий мерос».
22.45 «Ҳаёт-мамонт».

TV ДАСТУР

ТОШКЕНТ

- 7.25 «Салом, Тошкент!»
- 8.25 Бизнес-«Пойтахт».
- 8.35, 18.55 «Эсмеральда».
- 9.00 «Телекурьер-маркет».
- 9.20 «Тошкентда латифа».
- 9.30 «Пойтахт».
- 9.45 «Интервью».
- 9.55 «Уйларим».
- 10.25 «Тошкент-2200».
- 10.30 «Пойтахт» (рус.).
- 10.40 «Милагрос» (рус.).
- 11.10 «Саломат бўлинг» (рус.).
- 11.20 «Тошкент-2200» (рус.).
- 11.30 Кино: «Герой».
- 17.55 «Кўк ранги сичқонча ва хумбош мушук». 12-қисм.
- 18.05 «Телекурьер-маркет».
- 18.20 «Тошкент-2200».
- 18.30 «Пойтахт».
- 19.20 Бизнес-«Пойтахт».
- 19.50 «Иқтисод-ревью» (рус.).
- 20.00, 22.30 «Пойтахт» (рус.).
- 20.20 «Тошкент-2200» (рус.).
- 20.25 «Милагрос» (рус.).
- 20.55 «Интервью» (рус.).
- 21.05 «Жозьба».
- 21.30 «Пойтахт».
- 22.00 «Телекурьер-маркет».
- 22.15 «Юртим жамоли».
- 22.55 Любимые кинофильмы: «Москва слезам не верит». 1-қисм.

СПОРТ

- 7.00 «Хабарлар» (узб. тил.).
- 7.20 Футбол. Евро-2008. Туркия — Чехия.
- 9.00 «Хабарлар» (рус. тил.).
- 9.25 «Малахов +».
- 10.20 «Тет-а-тет».
- 10.30 Футбол. Жаҳон чемпионати саралаш учрашуви. Ўзбекистон — Бахрайн.
- 18.00 «Тет-а-тет».
- 18.10 «Спорт салтанати».
- 18.30 «Хабарлар» (рус. тил.).
- 18.50 Горные лыжи.
- 19.30 Европа футбол хафталиги.
- 20.00 «Ринг қироллари».
- 20.35 «Монте Кристо».
- 21.30 «Хабарлар» (узб. тил.).
- 21.50 Интерфутбол.
- 23.25 «Властелин моря».
- 00.25 «Туннигиз осуда бўлсин!»

13 ФЕВРАЛЬ, ЖУМА

ЎЗБЕКИСТОН

- 6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
- 7.00 «Иқлим».
- 7.05 «Емгир симфонияси».
- 7.35 «Икки дарё оралигида».
- 7.55 «Изҳор».
- 8.00 «Алборот».
- 8.35 «Одам ва одам» дастури: «Яшил хазина».
- 9.25 «Покахонтас».
- 9.50 «Болалар дунёси».
- 10.15 «Таълимга эътибор — келажакка эътибор».
- 10.35 «Хонадон».
- 11.00 «Алборот».
- 11.10 «ТВ-шифокор».
- 11.15 «Туташ тақдирлар».
- 12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
- 12.50 «Иқлим».
- 13.00 «Муҳаббат ёдуси».
- 14.00 «Алборот».
- 14.15 «Қишлоқ ҳаёти».
- 14.40 Тошкент-2200. «Тарих кўзуси».
- 15.00 «Маънавият» дастури.
- 16.00 «Ўзбегим ёшлари — Малайзияда». 2-қисм.
- 17.00 «Алборот».
- 17.15 «Саломатлик дастури».
- 17.35 «Эртақлар — яхшиликка етаклар».
- 17.55 «Сизнинг адвокатингиз».
- 18.00 «Турмуш чорраҳаларида».
- 18.50 «Олтин мерос».
- 18.55 «Минг бир ривоят».
- 19.00 «Зиё» студияси: «Эътиқод мустаҳкамлиги йўлида».
- 19.20 «ТВ-шифокор».
- 19.30 «Алборот» (рус.).
- 20.05 «Туташ тақдирлар».
- 20.45 «Ватанимни куйлайман».
- 21.00 «Алборот».
- 21.30 «Муқаддас қадимжолар».
- 21.50 «Муҳаббат ёдуси».
- 22.50 «Иқлим».
- 23.00 «Мари Лестер».
- 24.00 «Ўзбегим ёшлари — Малайзияда». 2-қисм.
- 01.00 «Алборот» (рус.).
- 01.30 «Ёшлар майдоли».
- 02.00 «Маънавият» дастури.
- 04.00 «Алборот».
- 04.30 «Туташ тақдирлар».
- 05.15 «Соз сеҳри».
- 05.25 «Муқаддас қадимжолар».

ЁШЛАР

- 7.00, 13.30 «Ёшлар майдоли».
- 7.30, 17.00 «Даврининг боласи».
- 7.40 «Қора ўрдак». Мультфильм.
- 8.00 «Табассум қил!»
- 8.10 «Рақслар гулдастаси».
- 8.20, 19.30 «Ишқ жодуси».
- 9.10 «Муъжизавий дунё».
- 10.00, 13.00 «Давр».
- 10.10 «Ошин».

- 10.55 «UzEX».
- 11.00 «Нафосат олами».
- 11.10 «Чемпион».
- 11.30 «Yoshlar-FM».
- 11.50 «Қалдрон кўшиқлар».
- 12.00 Миллий сериал: «Балон нафс».
- 12.40 «Онажон Тошкентим».
- 12.45 «Ватаним менинг».
- 13.10 «Автопатруль».
- 14.00, 20.50 «Шаҳзоданинг кўшиғи».
- 14.45 «Бобур хазинаси».
- 14.50 «Ёшлар ва таълим».
- 15.00 «Эверест».
- 15.30 «Мафтункор замин».
- 15.35 «Ўзбегим матолари».
- 15.55 «Илҳом қанотлари».
- 16.00, 19.00, 22.00 «Давр».
- 16.10 «Афсона ва ҳақиқат».
- 17.10 «Мультинорама».
- 17.30 «Учувчининг парвози». Фильм.
- 20.20 «Тошкент таронаси».
- 20.25 «Уйимдаги фаритнам».
- 20.45 «Бобур хазинаси».
- 21.45 «Ёшлик баёзи».
- 22.35 «Миллий мерос».
- 22.45 «Ҳаёт-мамонт».

ТОШКЕНТ

- 7.25 «Салом, Тошкент!»
- 8.25 Бизнес-«Пойтахт».
- 8.35 «Эсмеральда».
- 9.00 «Телекурьер-маркет».
- 9.20 «Дурдона».
- 9.30 «Пойтахт».
- 9.40 «Эртанинг эгалари».
- 10.00 «Музыка SMS».
- 10.25 «Тошкент-2200».
- 10.30 «Пойтахт» (рус.).
- 10.40 «Милагрос» (рус.).
- 11.10 «Интервью» (рус.).
- 11.20 «Иқтисод-ревью».
- 11.30 «Тошкент-2200» (рус.).
- 11.40 Кино: «Москва слезам не верит». 1-қисм.
- 17.55 «Афиша» (рус.).
- 18.05 «Телекурьер-маркет».
- 18.20 «Тошкент-2200».
- 18.30 «Пойтахт».
- 18.55 «Эсмеральда».
- 19.20 Бизнес-«Пойтахт».
- 19.50 «Саломат бўлинг».
- 20.00, 22.30 «Пойтахт» (рус.).
- 20.20 «Тошкент-2200» (рус.).
- 20.25 «Милагрос» (рус.).
- 20.55 «Репортаж» (рус.).
- 21.05 «Жозьба».
- 21.30 «Пойтахт».
- 21.55 «Уйларим».
- 22.00 «Телекурьер-маркет».
- 22.15 «Маърифат фидойилари».
- 22.55 «Москва слезам не верит». 2-қисм.

СПОРТ

- 7.00 «Хабарлар» (узб. тил.).
- 7.20 Футбол. Евро-2008. Польша — Хорватия.
- 9.00 «Хабарлар» (рус. тил.).
- 9.25 «Малахов +».
- 10.20 «Тет-а-тет».
- 10.30 «Сиукер».
- 18.00 «Тет-а-тет».
- 18.10 «Баркамол авлод».
- 18.30 «Хабарлар» (рус. тил.).
- 18.50 Теннис. Халқаро турнир.
- 20.00 Футбол. Испания чемпионати шарҳи.
- 20.40 «Рондо». Ток-шоу.
- 21.30 «Хабарлар» (узб. тил.).
- 21.50 Интерфутбол.
- 23.25 «Властелин моря».
- 00.25 «Туннигиз осуда бўлсин!»

14 ФЕВРАЛЬ, ШАНБА

ЎЗБЕКИСТОН

- 6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
- 7.05 Миллий кино: «Кўзларим йўлида». 1-қисм.
- 7.50 «Тонги наволар».
- 8.00 «Алборот».
- 8.35 «Оҳрабаб».
- 9.15 «Меҳр кўзда». Хатларга шарҳ.
- 9.40 «Музыка дунёси».
- 10.00 «Эътиқод мустаҳкамлиги йўлида».
- 10.20 1. «Чинсен». 2. «Маърит».
- 11.00 «Оналар мактаби».
- 11.20 «Туташ тақдирлар».
- 12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
- 13.00 «Муҳаббат ёдуси».
- 14.00 «Алборот».
- 14.25 «Азизим».
- 14.55 «Ошпаз». Фильм.
- 16.45 1. «Уйла! Изла! Тон!»
- 2. «Эртақлар — яхшиликка етаклар».
- 17.45 «Минг бир маслаҳат».
- 18.10 «Саломатлик сирлари».
- 18.30 «Нутриция» компанияси тақдим этади: «Ошанинг кўнчаси» акцияси.
- 18.50 «Минг бир ривоят».
- 18.55 «Буюк аждодларимиз». Бобур.
- 19.25 «ТВ-шифокор».
- 19.30 «Алборот» (рус.).
- 20.05 «Денгиздан томчи».
- 20.35 Бобур газалига басталанган кўшиқлар.
- 21.00 «Алборот».
- 21.30 «Қалбимда Ватан мадҳи». Республика курик-тайлови.
- 22.20 «Кинотаджим».
- 22.45 Жаҳон киноси дурдоналаридан: «Катта шаҳар чироқлари».
- 00.15 «Буюк аждодларимиз». Бобур.
- 00.45 Бобур газалига басталанган кўшиқлар.
- 01.00 «Алборот» (рус.).
- 01.30 «Ёшлар майдоли».
- 02.00 «Маънавият» дастури.
- 04.00 «Алборот».
- 04.30 Миллий кино: «Алпомиш». 1-қисм.

ЎЗБЕКИСТОН

- 6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
- 7.00 «Иқлим».
- 7.05 «Кўзларим йўлида». 2-қисм.
- 7.50 «Болалик кўшиқлари».
- 8.00 «Алборот».
- 8.30 ТВ-анонс.
- 8.35 «Бизнинг кутубхона».

ЁШЛАР

- 7.00 «Ёшлар майдоли».
- 7.30 «Тараним».
- 8.10 «Табассум қил!»
- 8.20, 19.30 «Ишқ жодуси».
- 9.10 «Афсона ва ҳақиқат».
- 10.00, 13.00 «Давр».
- 10.10 «Бошсиз чавандоз». Фильм.
- 11.45 «UzEX».
- 11.50 «Қалдрон кўшиқлар».
- 12.00 Миллий сериал: «Балон нафс».
- 12.45 «Ватаним менинг».
- 12.55 «Бобур хазинаси».
- 13.10 «Тож-Маҳал».
- 13.25 «Мафтункор замин».
- 13.30 «Ёшлар майдоли».
- 14.00, 20.50 «Шаҳзоданинг кўшиғи».
- 14.50 «Ёшлик баёзи».
- 15.00 «Ипак сеҳри».
- 15.35 «Ўзбегим бешиғи».
- 15.55 «Илҳом қанотлари».
- 16.00, 19.00, 22.00 «Давр».
- 16.10 «Меҳмонхона».
- 16.30 «Мультинорама».
- 17.30 «Буюк сулола». Фильм.
- 18.55 «Улуғ неъмат».
- 20.20 «Айланай...»
- 20.40 «Ёшлар киноси».
- 21.50 «Тошкент-2200».
- 21.55 «Эълонлар».
- 22.30 «Ҳаёт қадри». Фильм.
- 00.10 «Юрт тинчлиги».

ТОШКЕНТ

- 7.25 «Салом, Тошкент!»
- 8.25 Бизнес-«Пойтахт».
- 8.35 «Эсмеральда».
- 9.00 «Телекурьер-маркет».
- 9.20 «Ягонамсан, Тошкентим!»
- 9.30 «Пойтахт».
- 9.40 «Аёл қалби».
- 9.55 «Уйларим».
- 10.00 «Музыка SMS».
- 10.25 «Тошкент-2200».
- 10.30 «Пойтахт» (рус.).
- 10.40 «Милагрос» (рус.).
- 11.15 «Репортаж» (рус.).
- 11.25 «Афиша» (рус.).
- 11.35 «Москва слезам не верит». 2-қисм.
- 13.05 «Открытая дверь».
- 13.35 «Тошкент-2200» (рус.).
- 13.40 Фильм — детям «Младенец на прогулке».
- 15.25 «Юртим жамоли».
- 15.45 «Саломат бўлинг».
- 16.05 «Фаровонлик бекати».
- 16.20 Кино: «Қайсарнинг қуюлиши».
- 17.55 «Афиша».
- 18.05 «Телекурьер-маркет».
- 18.20 «Тошкент-2200».
- 18.30 «Пойтахт».
- 18.55 «Эсмеральда».
- 19.20 Бизнес-«Пойтахт».
- 19.25 «Музыка SMS».
- 19.50 «Интервью».
- 20.00 «Пойтахт» (рус.).
- 20.20 «Тошкент ва тошкентликлар».
- 21.05 «Жозьба».
- 21.30 «Пойтахт».
- 21.50 «Тошкентда латифа».
- 21.55 «Телекурьер-маркет».
- 22.10 «Истеъод».
- 22.25 «Мисли вслух».
- 22.30 «Пойтахт» (рус.).
- 22.55 Кино: «Иной».

СПОРТ

- 8.00 «Хабарлар» (узб. тил.).
- 8.20 «Тет-а-тет».
- 8.30 Цирк в Масси.
- 9.00 «Хабарлар» (рус. тил.).
- 9.20 Цирк в Масси. (Продолжение).
- 9.50 Футбол. Евро-2008. Австрия — Германия.
- 11.30 «Файтер». Восточные единоборства.
- 12.00 Паҳлавонлар беллашуви. Экстремал спорт бўйича жаҳон биринчилиги.
- 12.50 «Рақибингиз — гроссмейстер».
- 18.00 Горные лыжи.
- 18.30 «Хабарлар» (рус. тил.).
- 18.50 «Военное дело».
- 19.10 «Ring»да Ленокс Льюис — Леон Батлер.
- 19.45 Интерфутбол.
- 21.30 «Хабарлар» (узб. тил.).
- 21.50 Футбол. World Cup-2010.
- 22.20 Бобслей.
- 22.55 «Властелин моря».
- 23.55 Интерфутбол. Испания чемпионати.

15 ФЕВРАЛЬ, ЯКШАНБА

ЎЗБЕКИСТОН

- 6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
- 7.00 «Иқлим».
- 7.05 «Кўзларим йўлида». 2-қисм.
- 7.50 «Болалик кўшиқлари».
- 8.00 «Алборот».
- 8.30 ТВ-анонс.
- 8.35 «Бизнинг кутубхона».

- 8.45 «101 долматинлар». Мультфильм.
- 10.00 «Саломатлик сирлари».
- 10.20 «Минг бир хунар».
- 10.30 ТВ-анонс.
- 10.35 «Ойдин ҳаёт». Ток-шоу.
- 11.20 «Ҳамон ёдимда...»
- 12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
- 13.00 «Иқлим».
- 13.05 «КиноТеатр».
- 13.30 Ҳинд киноси: «Муннабой бўлиб қолинг».
- 15.55 ТВ-анонс.
- 16.00 «Кўриқчи». Мультфильм.
- 17.15 «Шурданак». Ҳажвий курсатув.
- 17.45 ТВ-анонс.
- 17.50 «Очун».
- 18.00 Миллий кино: «Бегоналар».
- 19.30 «Таҳлинома» (рус.).
- 20.05 ТВ-анонс.
- 20.10 «Денгиздан томчи».
- 20.40 «Кўнгли кўшиқ истаиди».
- 21.00 «Таҳлинома».
- 21.50 «Заковат».
- 22.40 «Сен учун». Фильм.
- 00.50 «Очун».
- 01.00 «Таҳлинома» (рус.).
- 01.30 «Ойдин ҳаёт». Ток-шоу.
- 02.15 «Заковат».
- 03.05 «Тараним».
- 03.45 «Минг бир хунар».
- 04.00 «Таҳлинома».
- 04.40 «Алпомиш». 2-қисм.
- 05.50 Тонги наволар.

ЁШЛАР

- 7.00 «Назм ва наво».
- 7.40 «Ҳаёт сўмоқлари».
- 8.00 Миллий кино: «Маҳаллада дув-дув гап».
- 9.15 «Бобур хазинаси».
- 9.20 «Якшанба нонушгаси».
- 9.40 «Соғлик — бойлик».
- 10.00 «Ватанпарвар».
- 10.40 «Жумонг».
- 11.50 «Табассум қил!»
- 12.00 «Болалар давраси».
- 12.30 «Эртақлар оламиди».
- 13.50 «Навоий набиралари».
- 13.55 «Юртим юраги».
- 14.00 «Шаҳзоданинг кўшиғи».
- 14.45 «Мафтункор замин».
- 14.50 «Қалдрон кўшиқлар».
- 15.00 «Дадажон демасман». Ўзбек миллий академик драма театрининг спектакли.
- 16.35 «Камолот».
- 16.45 «Эверест».
- 17.20 «Темурхон наслига».
- 17.30 «Буюк сулола». Фильм.
- 18.55 «Улуғ неъмат».
- 19.00 «Давр». Ҳафта якуни.
- 19.30 Миллий кино: «Жазо».
- 21.05 «Аёлга таъзим».
- 21.10 «13-студия».
- 21.30 «Кинопапиу».
- 22.00 Миллий кино: «Қизгалдоқ».
- 23.40 «Юрт тинчлиги».

ТОШКЕНТ

- 7.25 «Салом, Тошкент!»
- 8.25 Бизнес-«Пойтахт».
- 8.35 «Эсмеральда».
- 9.00 «Телекурьер-маркет».
- 9.20 «Ягонамсан, Тошкентим!»
- 9.30 «Пойтахт».
- 9.40 «Афиша».
- 9.50 «Интервью».
- 10.25 «Тошкент-2200».
- 10.30 «Пойтахт» (рус.).
- 10.45 Индийское кино: «Ты и я». 1-я и 2-я серии.
- 13.00 «Мисли вслух».
- 13.05 «Телекурьер-маркет».
- 13.25 «Дикая Африка. Побережье».
- 14.15 Мультфильм «Импи-суперстар».
- 15.40 «Истеъод».
- 16.00 «Менинг шахрим».
- 16.20 «Телекурьер-маркет».
- 16.40 «Жозьба».
- 17.00 «Саргузанглар ороли».
- 17.25 Мультфильм «Хатолар ороли».
- 17.55 «Тошкентда латифа».
- 18.00 Кино: «Севгиатор».
- 19.45 «Телекурьер-маркет».
- 20.00 «Кинотаджим».
- 20.30 «Открытая дверь».
- 21.00 «Мисли вслух».
- 21.05 Кино SMS со звездами: «Первый рыцарь», «Троя», «Тристан и Изольда».

СПОРТ

- 8.00 «Хабарлар» (узб. тил.).
- 8.20 «Кувак стартлар».
- 9.00 «Хабарлар» (рус. тил.).
- 9.20 Футбол. Евро-2008. Голландия — Руминия.
- 11.00 «АВТОграф».
- 11.20 Футбол. Товарищеский матч. Испания — Англия.
- 18.00 «Тайм-аут».
- 18.30 «Версия».
- Информационно-аналитическая программа.
- 19.00 «Спорт уик-энд».
- 19.30 «Профринг».
- 20.25 «Талкин». Информацион-таҳлилий курсатув.
- 20.55 Интерфутбол. Испания чемпионати. Турнирдан-тўғри олиб курсатилди. Танаффусда «Футбол мундана».
- 23.00 «Шарм ярости». Художественный фильм.
- 00.25 Интерфутбол. Чемпионат Италии «Интер» — «Милан». Прямая трансляция. В перерыве «Спорт салтанати».
- 02.25 «Туннигиз осуда бўлсин!»

Телевизионная программа представлена ООО «САДО».

ХОНаДОН

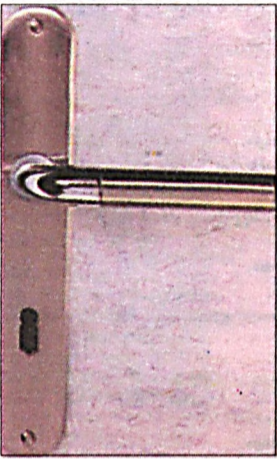
Полезные советы

КАЖДОЙ ДВЕРИ – СВОЮ РУЧКУ

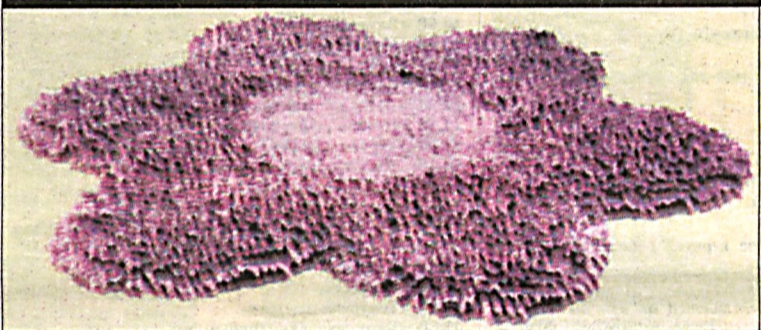
Когда в доме ремонт – голова идет кругом, и все запомнить и обдумать просто не успеваешь. Поэтому такие «мелочи», как выбор дверей, не учитываются – покупаем оптом несколько одинаковых, а потом выясняется, что проемы разные, изделие не подходит. Поэтому имейте в виду, что двери для санузла отличаются от обычных межкомнатных. Их ширина должна быть не больше 60 сантиметров.

Можно выбрать дверь с вентиляционной решеткой внизу – это позволит помещению лучше проветриваться. Современные двери могут быть оформлены изящными филленками и красивой фурнитурой. Болтающиеся щеколды ушли в прошлое, и сейчас замок удобно встроен в ручку, которую достаточно только повернуть, чтобы закрыться изнутри. Кстати, ручки не только имеют функциональное назначение, но и могут стать оригинальным дополнением к любой двери. Главное – чтобы они были удобными и долговечными. Филленчатую дверь в гостиную украсит резная и витиеватая фурнитура, а для кухонной стеклянной двери можно выбрать в минималистском стиле – они как нельзя лучше подойдут сюда. Дверь в спальню удобно снабдить ручкой с замком, который будет закрывать ее изнутри. Ну а для детской подберите забавную «игрушечную» фурнитуру, но без замка, чтобы ребенок не мог случайно закрыть себя в комнате.

Материалы, из которых изготавливают дверные ручки, разнообразны: латунь, нержавеющей сталь, алюминий и его сплавы, дерево, а также комбинированные например: металл и пластик.

ТИШЕ ШАГ

У кровати и перед дверью ковер быстро выгаптывается, а под столом и под диваном остается как новенький. Что делать, не выбрасывать же в общем-то еще хорошую вещь? Отрежь «облысевшие» части, а из остатков с хорошим ворсом выкрой маленькие коврики. Они не обязательно должны быть прямоугольной формы. Пофантазируй и сделай, например, коврики-цветочки.

АРАЛАШМА ҚУЙМОҚ

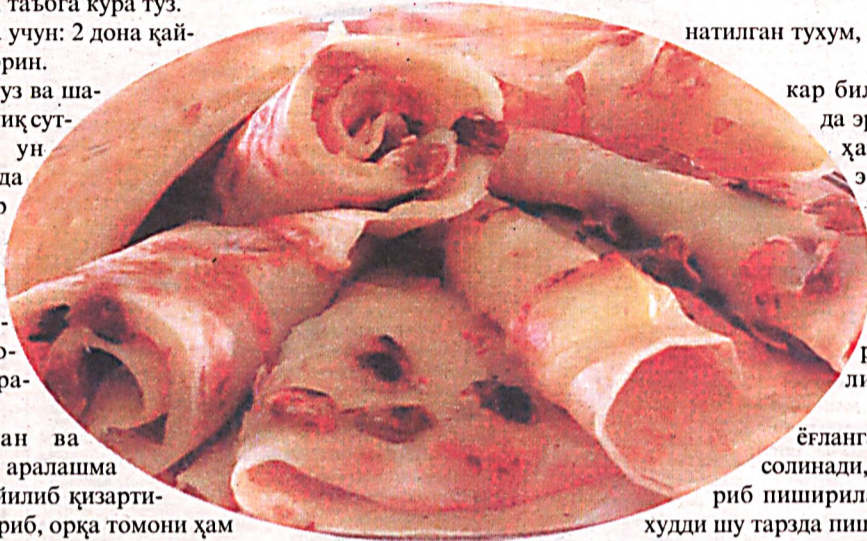
Керакли масаллиқлар: 1 стакан ун, 2 стакан суг, 10 гр хамиртуруш, 3 дона тухум, 100 гр сарёғ, 1 чой қошиқ шакар, таъбга кўра туз.

Аралашма учун: 2 дона қайнатилган кўзиқорин.

Тухумни туз ва шатириб, унга илиқ сутмиртуруш, ун сув ҳароратида сарёғнинг бир либ хамир қо-Тиндириш роқ жойга

Қайнатилбилан кўзиқода қилиб тўғратирилади.

Қизитилган вал бир қисм аралашма дан хамир қуйилиб қизартиқуймоқни ўгириб, орқа томони ҳам

натилган тухум, 50 гр қайна-

кар билан аралашда эритилган ҳамда иссиқ эритилган қисмини сорилди. учун иссиқ қуйилади. ган тухум ринлар майлиб, аралаш-

ёғланган товага авсолинади, кейин оз-озриб пиширилади. Сўнгра худди шу тарзда пиширилади.

ЖАРЕНОЕ МЯСО БАРАШКА

На .8–10 порций:

Баранина 1,5–2 кг, чеснок 3 зубчика, смесь сушеных трав 1 щепотка, соус соевый 2 ст. ложки, перец черный молотый, соль.

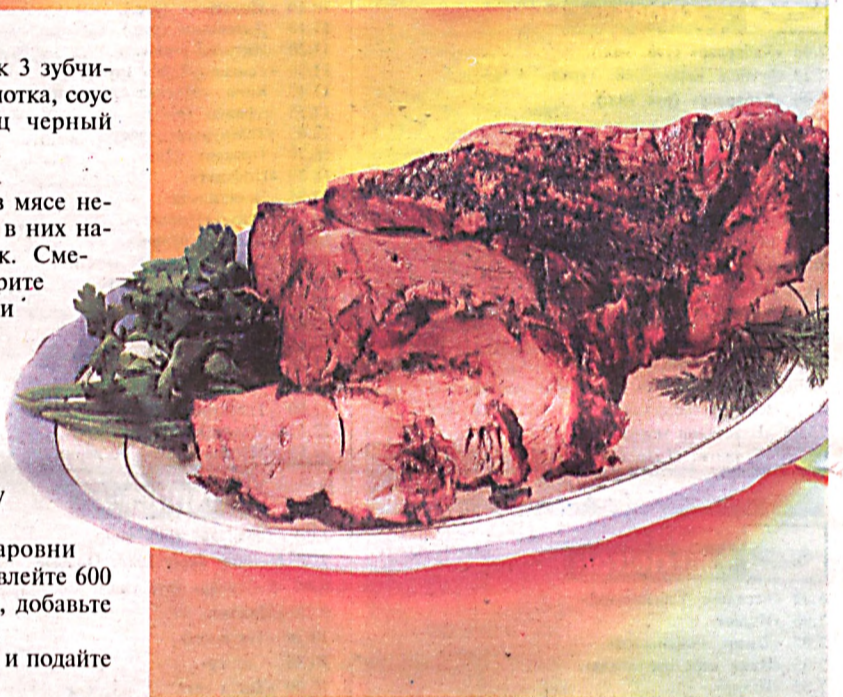
Приготовление:

Острым ножом сделайте в мясе несколько надрезов и вставьте в них нарезанный ломтиками чеснок. Смешайте соль с перцем. Натрите полученной смесью мясо и положите его в жаровню. Жарьте сначала при 270° С до образования румяной корочки, затем при 180° С доведите до готовности.

Готовое мясо выложите и накройте фольгой, дайте ему постоять 15 минут.

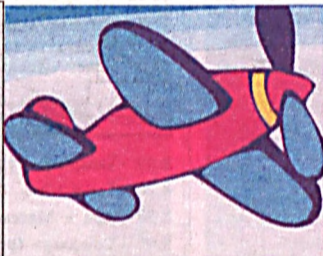
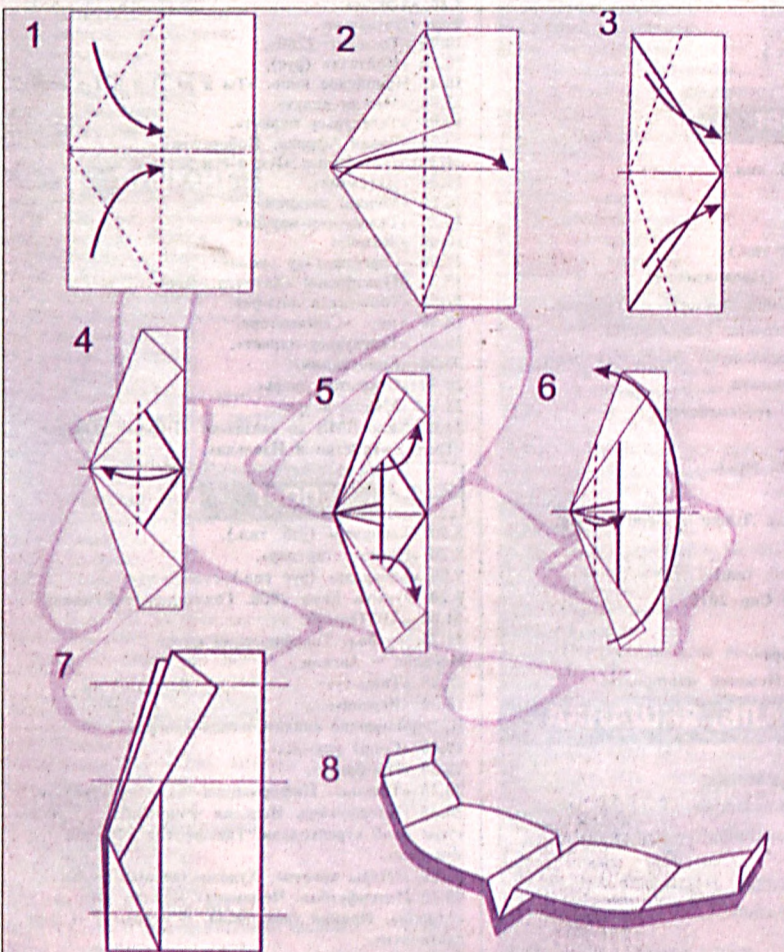
Для соуса слейте из жаровни жир, в оставшийся экстракт влейте 600 г воды, посолите, поперчите, добавьте соевый соус и прокипятите.

Мясо нарежьте ломтиками и подайте вместе с соусом.

Bolajonlar, sizlar uchun!

SAMOLYOTNI O'ZING YASA

TOPCAN TOPALOC

Mikki uyini bo'yamoqchi. U o'ziga yoqqan ranglarni tanlashi kerak. Berilgan yordamdan foydalanib, har bir idishni kerakli ranglarga bo'yang va Mikkini tashvishdan xalos eting.

1 2 3 4

Birinci idish – yashil. Oxirgisi – moviy rang. Yashil idish yonidagisi – sariq. Moviy idish yonidagisi – qizil.

Arqonlarning uchlari tortilsa, qaysi tugunlar bog'lanadi? Mittivoyga buni aniqlashga yordam bering.

Quvnoq quymoq

Daffi quvnoq quymoqlar tayyorladi. Tovada likobchadagidek quymoqni toping, shunda sizning ham kayfiyatingiz ko'tariladi!

БЕКАТ

СКАНВОРД

							Африка-даги давлат		
	Абдулла ... (спортчи)	Бокс-даги ҳолат	Дурад-горлик асбоби	Италия-даги шаҳар					Ширач
							Ташвиш		
	"...нома" Низомий асари	Нашрга аъзолик	Мукам-мал, отук						Хизмат-га шайлик
			Абдулла Қаҳҳор асари						Мансаб
			Харбий блок					Урф, анъана	Йўналиш
	Номус		Фасл			Космик кема			
			Само ранги					Етарли, кифоя	Доска қалами
			Ота-онасиз	Айлана қисми		Кучли ури-лиш	Авто-мобиль қисми		
	Қама-рий ой номи					Зира-вор			
	Ха-бар				Илмий унвон				
	Крахмал (узб)	Хайр ал...				Курук мева		Иш устаси	
					Тўти тури	Ини			Марказ
Матема-тика со-ҳаси	Кўчатни сийрак-лаш	Бахт		Европа футбол жамоаси	Фуше Робеспьерга: - Мени ўзинга дўст эт, - деди. - Йўқ, душманлигингча қолавер, шунда мен учун унча хавфли бўлмайсан, - жавоб қилди Робеспьер.				
	Мав-жуд	Тарақ-қиёт	Ўзбек шоира-си	Осиё жа-нубидаги давлат					
					Футбол ҳақами анжоми				

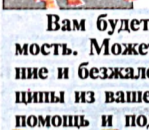
ГАЗЕТАНИНГ 5-СОНИДА ЭЪЛОН ҚИЛИНГАН СКАНВОРДНИНГ ЖАВОБЛАРИ:

ЭНИГА: Абдуқундузов. Республика. Тана. «Матиз». Бионика. Нотиқ. Нор. Икс. Ҳаракат. Бабуин. Мард. Айлана. Из. Буфер. Ола. Баҳо. Абр. Танлов. Алаф. Ватт. Туркманистон.
БҮЙИГА: Достон. Унитар. Бакир. Нил. Ато. Воиз. Ирқ. Им. Улкан. Анора. Паноҳ. Солиҳа. Азоб. Март. «ТУ». Фаол. Ақаба. Акробатика. Вақт. Байрут. Карбон. Тун. Абдуллаев.
 Фозилжон **ОРИПОВ** тузди.

АСТРОЛОГИЧЕСКИЙ ГОРОСКОП

Ваше серьезное и добросовестное отношение к работе не может остаться без внимания. Может поступить весьма интересное предложение. Наступает благоприятный момент для конкретных действий, ответственных шагов и прочих судьбоносных мероприятий.

Вам будет необходимо почувствовать свою независимость. Может быть, пришло время изменить мироощущение и безжалостно выбросить устаревшие взгляды и прищипы из вашей жизни. Вы можете смело рассчитывать на помощь и поддержку близких.

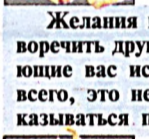
Благоприятный период, чтобы расплатиться со старыми долгами — как финансового, так и морально-этического свойства. Вы сможете быстро и своевременно сориентироваться в создавшихся ситуациях и извлечь из них немало выгоды для себя.

Если вы ощущаете прилив энергии и чувствуете себя лидером — это, разумеется, внутренне льстит вашему самолюбию. На работе эти проявления совершенно естественны, а дома лучше проявить терпение по отношению к близким людям.

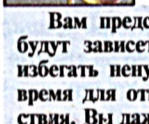
В начале и конце недели могут возникнуть напряженные ситуации, поэтому проявляйте разумную осторожность. Появится возможность решить раздражающую проблему, терпеливо и последовательно преодолевая препятствия. Можно начать поиски второй работы.

Желания и реальные действия могут серьезно противоречить друг другу. Вам может показаться, что окружающие вас используют, ничего не давая взамен. Скорее всего, это не вполне так, поэтому не стоит вслух высказываться по этому поводу.

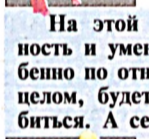
На этой неделе любые ваши идеи, изложенные в письменном виде, будут приняты с благодарностью и восторгом. Стоит серьезно задуматься над выгодным предложением: вам могут предложить возможность получить новую высокооплачиваемую работу.

Вам предстоит углубиться в работу — именно от нее будут зависеть ваши будущие успехи. Самое главное — избегать ненужной суеты и лишней активности. Хорошее время для отпуска на море или для заграничного путешествия. Вы даже сможете извлечь из этого некоторую выгоду.

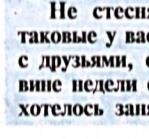
Неделя обещает быть довольно динамичной и напряженной: придется разбираться с неотложными проблемами, возможна чрезмерная загруженность на работе. В середине недели представится шанс творчески и весьма продуктивно реализовать свои замыслы.

На этой неделе необходимо проявить дипломатичность и умение предвидеть ближайшее будущее — особенно по отношению к коллегам. Рабочая обстановка, в целом, будет спокойной, что позволяет слегка расслабиться. А сейчас самое время начинать новые дела.

Вас может поразить изобилие новых мыслей, идей и планов, которые будут просто роиться вокруг вас. Немалую роль в появлении этих идей могут сыграть друзья. В такой ситуации вам стоит включить интуицию и здравомыслие, чтобы не попасть в неприятности.

Не стесняйтесь использовать полезные связи, если таковые у вас имеются. На этой неделе стоит встречаться с друзьями, строить планы на будущее. Во второй половине недели сдвинутся с места дела, которыми вам давно хотелось заняться, да было недосуг.

Табассум

ЎҒРИНИ ҚАРОҚЧИ УРДИ

Меҳмонлар кетишгач, хотини эрига иккита қошқ йўқолганини айтди.
 - Қайси қошқлар йўқолибди?
 - «Астория меҳмонхонаси» деган ёзуви бор қошқлар...

ОМАД

- Жуда ҳам тишларингиз чиройли экан, хоним!
 - Бу менга ойнимдан мерос қолган.
 - Омадингиз бор экан - сизга тўғри келганини қаранг.

ШОШМА-ШОШАРЛИК ОҚИБАТИ

Йўловчи ҳовлиқиб автобусга чиқибди-ю, бекатда турган осма соатга кўз ташлабди: саккизу ўн беш дақиқа. Автобус кейинги бекатга етиб борганидан сўнг, йўловчи яна соатга қаради. Бу соат саккизу беш дақиқани кўрсатиб турарди.
 - Ўзим ҳам билувдим-а, - деб хитоб қилди у, - шошилмишда қарама-қарши томонга кетаётган автобусга чиқиб олибман.

ҲАЙРАТЛАНИШ

Таътилни қишлоқдаги дугонасиникида ўтказатган шаҳарлик қиз ўзинга қаҳр билан қараган буқадан қўриқиб, дугонасига дебди:

- Нега у менга бундай қараяпти?
 - Манави қизил кўйлагинг учун шундай қараётгандир-да...
 - Ё тавба! - дебди қиз ҳайрат билан. - Кўйлагим модадан қолганини билардим, албатта, лекин буни қишлоқдаги буқа ҳам пайқай олиши сира ҳам миямга келмабди-я!

ҲОЗИРЖАВОБЛИК

Профессор:
 - Ҳозирги берган саволимга ким биринчи бўлиб жавоб берса, бир балл юқори баҳо қўяман.
 Талаба:
 - Жаноб профессор, мен жавоб бераман. Менга уч баҳо қўйиб бераверинг.

ЭҲТИМОЛ

- Жуда ташвишда қолдим, дугонажон. Эрим ҳеч қачон шидан бунчалик кеч қолмасди. Балки биронта хуштор орттирдимкиан?
 - Нега ёмон хабрга борасан? Эҳтимол, кўчада машина босиб кетгандир...

«БАШОРАТ»

- Менинг ўғлим доктор бўла оладими? - деб сўради ўқувчининг отаси ўқитувчидан.
 - Менимча, бўлса керак. Чунки ҳозирданок ўғлингизнинг ёзуви докторларникига ўхшайди...
 С. ПЎЛАТОВ тайёрлади.

Рекорды Книги Гиннеса

Австралийская семья Тейлоров на новеньком «Peugeot 308 HDI» установила сразу два мировых рекорда по экономии топлива. За 25 дней было пройдено 14 580 км, при этом, итоговый средний расход топлива составил всего лишь 3,13 литра на 100 км.

Гвилем Хьюз посмотрел 28 тысяч с лишним фильмов — больше, чем кто-либо в мире. Киноман из Уэльса получил уже третий сертификат Книги рекордов Гиннеса. 63-летнему британцу, который смотрит 14 фильмов в неделю, принадлежит мировой рекорд в 28 тысяч и 75 фильмов.

Жительница Индии родила близнецов — мальчика и девочку — в возрасте 70 лет, став старейшей матерью в мире. У младших детей есть две старшие сестры и пятеро дядек. Несмотря на сильную недородность, мальчик и девочка здоровы.

В Испании установлен рекорд продолжительности игры в футбол. Скромный футбольный клуб под названием «Церковный центр Сан Кристоаль» из городка Терраса под Барселоной решил отметить свое 50-летие необычным способом. Матч продолжался без перерыва ровно 50 часов.

КЕЛАЖАГИМИЗ ЭГАЛАРИ

Тавсиянома – муҳим имтиёз

МАҚСАДИ ЭЗГУЛИККА ҲАМОҲАНГ

Юртбошимиз: «Менинг энг катта ишончим ёш авлоддир. Замонавий билимга эга, одобли, илми, кўрсанг ҳавасинг келадиган, баркамол ва шижоатли фарзандларимиздир», деб бежиз таъкидламаганлар. Бугун жамиятнинг қай бир жабҳасига назар ташланган, унда иқтидорли, сергайрат, келажакдан умиди улкан, эртанги кунга ишончи юксак бўлган ёшларни учратасиз. Уларнинг қўлга киритаётган ютуқлари, амалга ошираётган ишлари ҳар бир юртдошимизни қувонтириши, тўлқинлантириши табиий. Қаҳрамонимиз Убайдулла Абдуллаевнинг армиядан қайтганига ҳадемай бир йил тўлади. Ҳар гал ўртоқлари билан ҳарбий хизмат ҳақида суҳбатлашганида, ўғлон тўлиб-тошиб хотиралари ҳақида гапиришга тушади.

– Армияда кўп нарсани ўргандим. Ҳаёт мактабида анча чиниқдим, тобландим. Билимларим, дунёқарашим бойиди. Умримнинг энг сермазмун йилларини хизматда ўтказдим, десам муболағага йўйманг, – дейди у биз билан суҳбатда.

Ўқувчилик кезларидан спортнинг бокс, оғир атлетика турлари билан шуғулланган йигит нуфузли мусобақаларда совриндорлар сафидан ўрин олган. Жумладан, бокс бўйича ўсмирлар ўртасида 2007 йилда ўтказилган Тошкент биринчилигида яхши натижа кўрсатиб, иккинчи ўринни эгаллаган.

– Убайдулла машаққатларга чидамли, иродали йигит, – дейди биз билан суҳбатда унинг мураббийи, бокс бўйича спорт устаси Темур Ҳакимов. – Ҳаётда бирор яхши натижага, ютуққа эришиш учун кишидан аввало, меҳнаткашлик, интилиш, қолаверса, қатъият талаб қилинади. Унда ана шу хислатлар мужассам.

Шайхонтоҳур транспорт касб-ҳунар коллежини тамомлагач, у кўнглида улкан орзулар ва қизиқиш билан армияга отланди. Спортга ошно бўлиб улғайганлиги ва яхши билим олганлиги боис, кўрик-танловдан муваффақиятли ўтиб, муддатли ҳарбий хизматга лойиқ топилди.

Илғор, аълочи посбон сифатида ўзини кўрсатган элчундор командирлари, сафдошлари эътиборига тушди. Унинг соҳа сир-асрорларини пухта ўрганишида, хизмат мураккаблиklarини сабот билан енгиб ўтишида офицерлар Алимардон Шарипов, Дониёр Абдумаликовларнинг берган сабоқлари, ўғитлари муҳим омил бўлиб хизмат қилди.

Жанговар, ижтимоий-сиёсий тайёргарликларда посбон йигит бир неча бор фахрий ёрликларга муносиб топилган. Энг муҳими, тавсияномани қўлга киритгани эса унинг юрт ҳиможини муқаддас бурч санаб, хизмат қилганини яна бир бор кўрсатиб турибди.

Ватан олдидаги йигитлик бурчимни ўташ мобайнида юрт қадрини, тинчлик аталмиш буюк неъматнинг нечоғли азиз эканлигини англаб етдим. Сарҳадларимиз дахлсизлигини таъминлаш, эл осойишталигини кўриқлаш дунёдаги энг шарафли ва масъулиятли иш эканига яна бир бор амин бўлдим. Бу эса мени бугунги дорилмомон кушларимизнинг қадрига етишга ўргатди, десам хато қилмайман. Армияда кўп дўстлар орттирдим. Хизматнинг илк кушларидан бирга бўлган сафдошларим – Рустам Ҳайитмуҳаммедов, Дамир Ҳамидулов, Жамшид Асқаров, Рустам

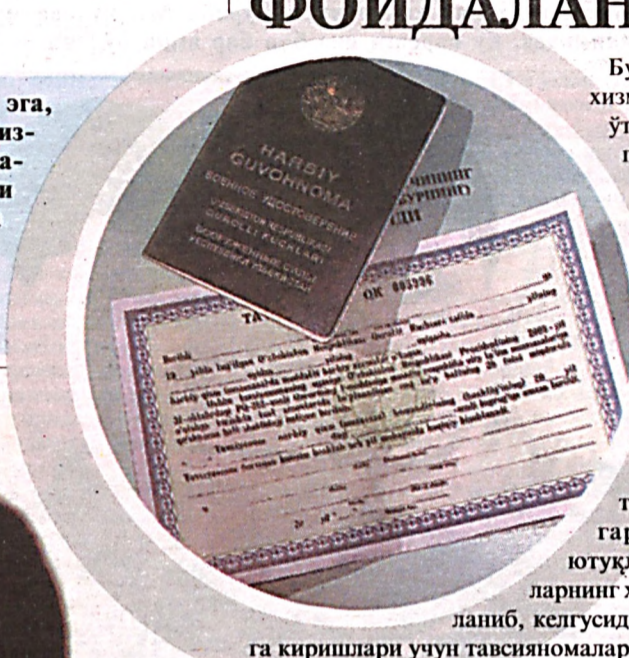

Мирбобоевлар билан бугун ҳам аҳил-иноқ дўстмиз.

Ҳозирда нуфузли таълим даргоҳларидан бўлмиш Тошкент автомобиль-йўллар институтини таҳсил олаётган У. Абдуллаевнинг эзгу ниятлари, мақсадлари Ватан, халқ манфаатларига ҳамоҳанг эканлиги унинг дунёқарашини ҳаёт мактабида шаклланишини исботлаб турибди.

Мансур СОБИРҚУЛОВ.
Алексей ДИМЬЯНОВ суратга олган.

ИМКОНИЯТДАН УНУМЛИ Фойдаланиб...

Бугунги кунда ҳарбий хизматни муваффақиятли ўтаб, резервга бўшатишган ўғлонларимизга бир қатор имтиёзлар берилаётгани сир эмас. Бу эътибор уларни она Ватанимизга сидқидилдан хизмат қилишга, ҳарбий хизматнинг янада нуфузи ошишига сабаб бўлмоқда. Энг қувонarli жиҳати жанговар, ижтимоий-сиёсий тайёргарликларда кўплаб ютуқларга эришган аскарларнинг хизмати муносиб баҳоланиб, келгусида олий ўқув юртларига киришлари учун тавсияномалар берилиши, ишга жойлаштирилиши учун имкониётлар яратилиши ҳукуматимизнинг ҳарбий соҳага юксак эътиборидан далолат.

Фуқароларнинг ҳарбий хизмат ўташ жараёнларининг мустаҳкам ҳуқуқий асоси сифатида қабул қилинаётган қонун ва қарорлар уларни ҳуқуқий жиҳатдан кафолатламоқда.

Бу борада Юртбошимизнинг «Фуқароларнинг Ўзбекистон Республикаси Қурулли Кучларида муддатли ҳарбий хизматни ўташ шарт-шароитларини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони фикримиз далилидир.

Мазкур Фармонга кўра, ҳарбий хизматни ўташ шарт-шароитларини такомиллаштириш замирида муддатли ҳарбий хизматнинг сифатини янада кўтариш мақсади муҳим.

Тавсиянома асосида талабалikka қабул қилинган Исом Сайназаров Тошкент автомобиль – йўллар институтида таҳсил олмақда.

Исомга ўқини жараёнида муддатли ҳарбий хизматда орттирган малакаси, ҳар томонлама чиниққанлиги қўл келяпти. Айниқса, ўз олдида қўйган мақсади сари интилишида офицерлар Ортиқ Муродов, Хусан Абдуллаев, шартнома бўйича хизмат катта сержанти Собир Жалолов каби устозларининг сабоқлари катта бўлганлигини у юракдан ҳис этади.

– Ҳарбий хизмат инсонни ҳар тарафлама тарбиялайди, чиниқтиради. Бугун мудофаа ишлари бўлимларида кўрик-танловдан ўтиб, аскар бўлиш арафасида турган йигитларга «армия инсонни ҳар томонлама тоблайдиган ҳаёт мактабидир» дегим келади.

Биз орзулари Ватанга садоқат ҳисси билан йўғрилган бу ўғлоннинг келгусида янада катта муваффақиятлар қозонишига, гўзал Ўзбекистонимизнинг равақли йўлида малакали кадрлар сафидан жой эгаллашига ишонамиз.

Баҳодир ХОЛИМАТОВ,
Жасмина ҚОДИРОВА.

В гарнизонных Домах офицеров

«НОВЫЙ СТИЛЬ» РАДУЕТ ЗРИТЕЛЕЙ

Для Дома офицеров Чирчикского гарнизона становится доброй традицией проведение сборных концертов. Таким образом, военнослужащие и члены их семей приобщаются к миру эстрадного искусства.

На недавнем концерте праздничное настроение дарил зрителям военный оркестр под руководством майора Б. Билялова. Оркестранты с первых аккордов завладели вниманием слушателей, создавая в зале атмосферу торжественности. Военные марши и вальсы, виртуозно исполненные «Посадобль» и народный узбекский танец «Лязги» надолго запомнятся аудитории.

Второй блок концерта вообрал в себя танцевальные композиции и выступления вокалистов. Группа спортивного танца «New stile» («Новый стиль») под руководством Н. Михальченко покорила зрителей четкими, ритмичными комбинациями в стиле хип-хоп. Девушки буквально наполнили зал своей доброй энергией. А танцовщицы из группы «Вдохновение» порадовали гостей нежными лирическими композициями.

И наконец, под занавес концерта со сцены прозвучали любимые всеми эстрадные хиты в исполнении младшего сержанта Э. Юсупова.

Этот концерт стал еще одним ярким проявлением заботы о создании условий для содержательного досуга членов семей военнослужащих.

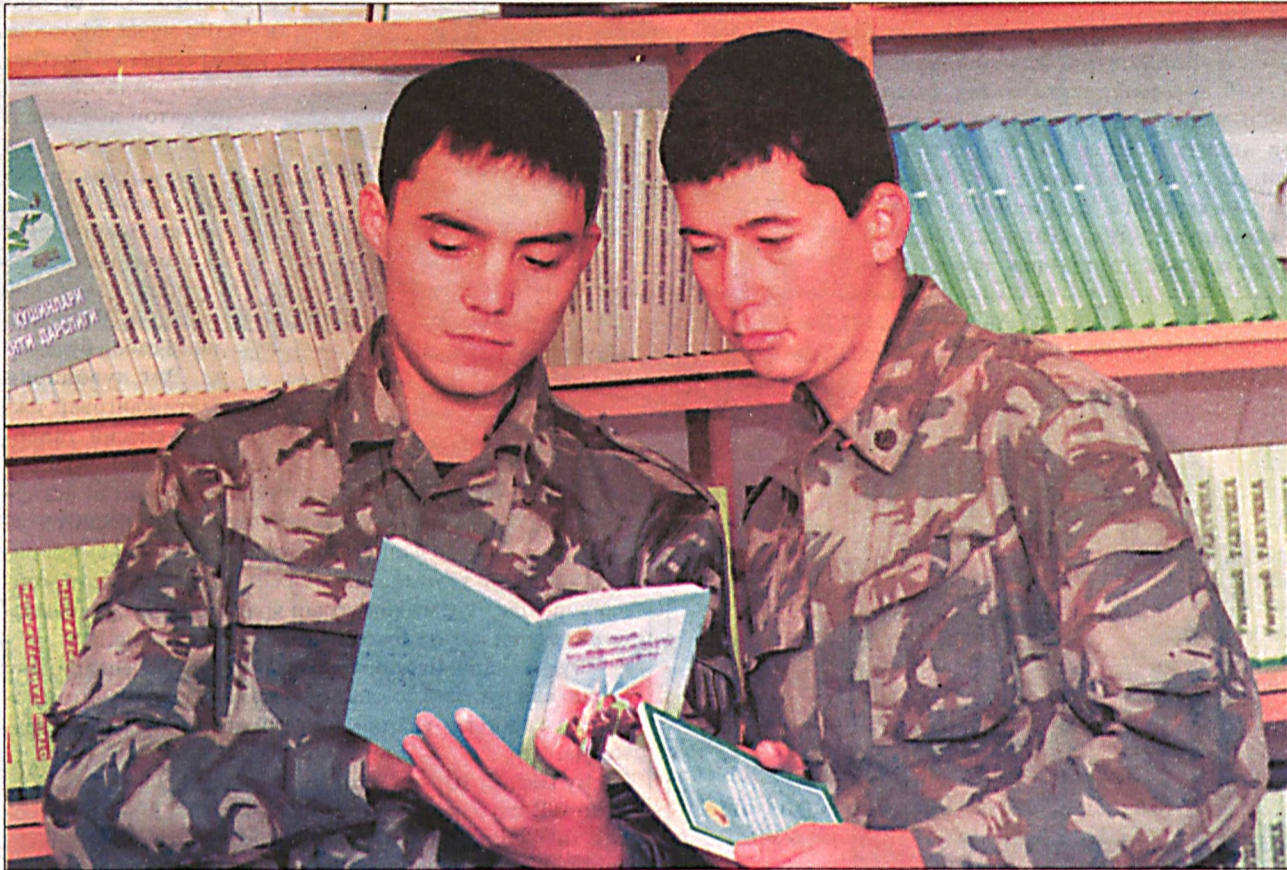
Наш корр.

МАЪРИФАТ

МАЪНАВИЯТ ГАВҲАРЛАРИ ЖАМЛАНГАН БУНДА

Ватан ҳимоячиларининг ҳар томонлама билимли, зукко, маънавияти юксак инсонлар бўлиб шаклланиши, шунингдек, дунёқарашининг кенгайишида қисмларда фаолият кўрсатаётган кутубхоналарнинг аҳамияти беқиёс. Қуролли Кучлар хизматчиси Сурайё Маҳмудова мудирлик қилаётган ҳарбий қисм кутубхонасида бўлганимизда, бу нарсага яна бир бор амин бўлдик.

Китобларнинг инсон камолоти, маънавий дунёсининг бойишидаги хизматини биргина сўз билан ифода қилаб бўлмайди. Ота-боболаримиз бежизга китобларни одамзодга энг яқин, энг содиқ дўст деб билишмаган. Зотан, ўқиш-изланиш орқали фикрларимиз теранлашади, мушоҳадаларимиз ўзгаради, кўнглимиз илм аталмиш «наҳрул ҳаёт»дан сув ичади.

Бугун ҳарбий қисмлардаги зиё масканларига алоҳида эътибор қаратилаётганининг боиси ҳам шунда.

– Кутубхонамизда бўш вақтимизни мазмунли ўтказишимиз учун барча шароит мавжуд, – дейди лейтенант Умид Маҳмудов. – Қисм кутубхонаси офицерлар, сержантлар, аскарлар ва Қуролли Кучлар ишчи-хизматчиларининг сеvimли масканига айланганининг сири шунда. Посбонлар бу ерда ўзларини қизиқтирган барча соҳаларга оид илмий, тарихий, бадний ва ҳарбий соҳага оид энг сара адабиётлар билан танишишлари мумкин.

Кутубхона билан яқиндан танишар эканмиз, унинг чиндан ҳам катта фондга эга эканига гувоҳ бўлдик. Нашр қилинганига ҳали унча кўп бўлмаган «Ишқ гав-

ҳари» (Ҳофиз Шеързий), «Талваса» (Тоҳир Малик), «Фаройиб олам» (тўпловчи: А. Султонов) «Амир Темур ўғитлари» (тузувчилар: Б. Аҳмедов, А. Аминов) каби маънавият дурдоналарининг китоб жавонларидан ўрин олгани бизни жуда қувонтирди. Бу эса посбонларнинг ҳар томонлама юксак салоҳиятли, баркамол шахслар бўлиб етишишлари йўлида қилинаётган ғамхўрликнинг бир кўринишидир.

Зиё масканида бир гуруҳ муддатли ҳарбий хизматчиларни учратиш, уларни суҳбатга чорладик:

– Қисимимиз кутубхонасидан мунтазам фойдаланиб тураман, – дейди оддий аскар Шерзод Тўхтаев. – Бу ерда ҳарб илмига оид, шунингдек, тарихий, бадний, ижтимоий-сиёсий ва илмий адабиётлар талайгина. Ҳар ким ўз қизиқиши ва талабидан келиб чиқиб бу китоблардан фойдаланади. Менга айниқса тиббиёт соҳасига оид илмий адабиётларни мутолаа қилиш жуда ёқди. Келгусида Тошкент тиббиёт академиясида ўқишни ният қилганман.

– Кутубхонамизда китоблардан ташқари деярли барча турдаги вақтли матбуот нашрлари ҳам мавжуд,

– дейди оддий аскар Жаҳонгир Абдурахимов. – Менга айниқса, «Халқ сўзи», «Ўзбекистон овози» газеталари манзур. Ушбу нашрлар орқали мамлакатимизда изчил давом этаётган ислохотлар, ўзгариш ва янгиланишлар тўғрисида мунтазам хабардор бўлиб борамиз. Шунингдек, Қуролли Кучлармиздаги илғор, намунали, ўз касбининг устаси бўлган Ватан ҳимоячилари тўғрисида ҳам айнан даврий нашрлар орқали билиб оламиз.

Кутубхонада муҳим тарихий саналар, таниқли адиб ва шоирларнинг таваллудлари муносабати билан посбонлар ўртасида тез-тез бадний кечалар, интеллектуал ўйинлар, адабий учрашувлар ўтказиб турилади. Маълумки, ҳар йили анъанавий тарзда «Энг яхши китобхон» танлови ўтказиб келинмоқда. Қувончли шундаки, қисм миқёсида энг яхши натижага эришиб, танловнинг округ босқичида иштирок этган оддий аскар Эркин Комилов фахрли учинчи ўринни қўлга киритди.

Буюк бобокалонларимиз Алишер Навоий ва Заҳриддин Муҳаммад Бобурлар таваллуд кунига бағишлаб қисмда каттагина тадбир ўтказилиши режалаштирилган. Кутубхонада эса ушбу улғу сиймолар асарларидан ташкил топган кўргазмали бурчаклар ташкил қилинган. Бу каби тадбирлар посбонларнинг Ватанга муҳаббат ва садоқат, миллий меросимиз, анъаналаримизга ҳурмат руҳида тарбияланишининг муҳим омилли бўлиб хизмат қилиши шубҳасиз.

– Ҳарбий хизматчиларнинг китобга бўлган қизиқиши, интилишини кўриб ҳавас қиламан, – дейди мудира биз билан суҳбатда. – Уларнинг шарафли ва масъулиятли вазифаларидан ортиб, китобга, маънавиятимиз сарчашмаларига ҳамдам бўлаётганлиги чиндан мақтовга арзийди. Бу эса ўз навбатида бизга янада масъулият юклайди. Шу боис кутубхонамизни янги адабиётлар билан бойитиш, ҳарбий хизматчиларнинг барча талаб ва истакларини қондириш, уларга кўнгилдагидек хизмат кўрсатишга ҳаракат қилиб келамиз. Қисмдаги фаол китобхонлар кўпчилигини ташкил қилади. Энг илғор ва фаол китобхонлар сифатида офицерлар – Зайниддин Собиров, Фаррух Слямбаев, Умид Маҳмудов, сержантлар – Дилмурод Исаков, Жаҳоний Гапирова, Азиза Аҳадова, оддий аскарлар – Эркин Комилов, Аброр Холматов, Азимбек Утемуродов, Зоҳид Аҳмедов, Қуролли Кучлар ишчи-хизматчилари – Маҳмуда Бекназарова, Муҳайё Абдурахимова, Дурдона Авезова, Ҳусан Рустамовларнинг номларини алоҳида кўрсатиб ўтган бўлардим.

Китобларни маънавиятимиз гавҳарлари деймиз. Демак унга ошно бўлганлар шаксиз маънавиятли, маърифатли инсонлар бўлиб камолга етади. Шарафли касб эгаларининг ана шундай бебаҳо хазинадан баҳраманд эканлиги эса бизни жуда қувонтиради.

Жамшид НИЁЗОВ,
«Ватанпарвар» муҳбири.
Қамолддин ТўРАЕВ суратга олган.

ИСТЕЪДОДЛАРГА ТАСАННО

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Давлат академик катта театрида 2008 йили мусиқа ва санъат йўналишида ўтган халқаро танловларда ғолибликни қўлга киритган ёш ижрочиларни тақдирлашга бағишланган «Тасанно – 2008» кечаси бўлиб ўтди.

Ўзбекистон Республикаси Маданият ва спорт ишлари вазирлиги томонидан ташкил этилган ушбу тадбирда нуфузли халқаро кўрик-танловлар, фестивалларда ғолиб чиққан, санъат анжуманлари, концертларда муваффақиятли иштирок этган ёш ижрочилар ва уларнинг устозлари қатнашди.

Ўзбекистон Республикаси маданият ва спорт ишлари вазирлигининг биринчи ўринбосари Б. Сайфуллаев Президентимиз Ислам Каримов раҳнамолигида ёшларимизни миллий ва умуминсоний қадриятлар руҳида ҳар томонлама етук инсонлар этиб вояга етказиш борасида амалга оширилаётган кенг кўламли ишлар ўз самараларини бераётганини таъкидлади.

Давлатимиз раҳбарининг 2008 йил 8 июлда қабул қилинган «Болалар мусиқа ва санъат мактабларининг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш ва уларнинг фаолиятини янада яхшилаш бўйича 2009-2014 йилларга мўлжалланган Давлат дастури тўғрисида»ги Қарори ёшларимизни миллий ва умумбашарий мусиқа хазинасининг энг нодир дурдоналаридан баҳраманд этиш, мусиқа ва санъат мактаблари фаолиятини янада такомиллаштириш, моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, соҳада фаолият кўрсатаётган педагогларнинг меҳнатини эътиборга олиш ва рағбатлантиришда муҳим омил бўлмоқда.

Ёшларимиз нуфузли халқаро кўрик-танловлар, фестиваллар, концертларда муваффақият қозонмоқдалар. Ўтган йилда олтинчи нафарга яқин Ўзбекистонлик ўғил-қиз ана шундай кўрик-танловларда ғолиб бўлди. Малика Исроилова, Нигора Нишоновна, Анастасия Крючкова, Шаҳзода Бўтаева, Алибек Абдурахмонов, Юлдуз Зинатова, Нодира Дадамухамедова, Тамара Акбарова, Дилшод Сагатов, Агата Ким, Елена Кан, Бобур Муҳаммаджонов каби иқтидорли ёшлар шулар жумласидандир.

– Юртимизда навқирон авлод истеъдодлини ҳар томонлама рўёбга чиқаришга алоҳида эътибор қаратилмоқда, – дейди Республика махсус мусиқа академик лицейи директори Дилдора Жамолова. – Ана шундай эътибор ва ғамхўрлик лицейимиз ўқувчиларининг ҳам халқаро миқёсдаги танловларда муносиб иштирок этишида муҳим омил бўлмоқда. 2008 йили лицейимиз ўқувчилари Франция, Германия, Португалия каби давлатларда ўтказилган нуфузли танловларда ғолиб чиққан бўлиши тасдиқдир.

Тадбирда санъат усталари ва ижрочи ёшлар иштирокида мусиқий дастур намойиши этилди.

Назкат УСМОНОВА,
ЎЗА муҳбири.

ЁШЛАР МАСКАНИ

Давлатимиз раҳбари Ислам Каримовнинг 2008 йил 8 июлда қабул қилинган «Болалар мусиқа ва санъат мактабларининг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш ва уларнинг фаолиятини янада яхшилаш бўйича 2009-2014 йилларга мўлжалланган Давлат дастури тўғрисида»ги Қароридан ёш авлоднинг баркамол вояга етказиш билан боғлиқ муҳим вазифалар белгилаб берилди. Мазкур ҳужжат ижросини таъминлаш юзасидан Хоразм вилоятида ҳам муайян ишлар амалга оширилмоқда.

Урганч туманининг Комил Хоразмий номидаги болалар мусиқа мактабида 250 дан зиёд иқтидорли ўғил-қиз таҳсил олмоқда.

– Мактабимиз ташкил топганига ўттиз йилдан ошди, – дейди муассаса директори Рустам Раҳимов. – Болалар мусиқа ва санъат мактабларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш бўйича 2009-2014 йилларга мўлжалланган давлат дастури доирасида келгуси йили мактабимизни қайта реконструкция қилиш ва жиҳозлаш ишлари режалаштирилган. Бу санъатга қизиқиши кучли болаларга юқори педагогик технологиялар асосида таълим-тарбия бериш учун имкониятларини янада кенгайтириши шубҳасиз.

Мазкур мактаб вилоятда иқтидорли ёшлар маскани сифатида танилган. Бу ерда тарбияланаётган ўқувчилар республика ва халқаро миқёсдаги фестивал ҳамда танловларда фаол қатнашиб келмоқда. Хусусан, 2006 йили Париж шаҳ-

рида ўтган Бутунжаҳон ёшлар фестивалида Бобур Фахриддинов, Ҳилола Қурбонова, Сайёра Худойберганава миллий куй-қўшиқларимизни ижро этиб, санъат ихлосмандларининг олқишига сазовор бўлди.

– Мен 2007 йили «Янги авлод» фестивалида фортепиано йўналиши бўйича иштирок этиб, лауреат бўлдим, – дейди мактаб ўқувчиси Темур Икромов. – Мумтоз куйларимизни, жаҳон классикасининг дурдона асарларини чуқур ўрганиб, излашниларимни давом эттирмоқдамиз. Мактабимизнинг мусиқа илмига оид нодир китобларга бой кутубхонаси биз ўқувчиларининг сеvimли масканимизга айланган. Ўз касбининг фидойилари бўлган ўқитувчи-мураббийларимиз мусиқа сир-асрорларини чуқур ўрганишимизда, маҳоратимизни оширишда яқиндан кўмаклашмоқдалар.

Ш. ХУДОЙБЕРГАНОВ,
ЎЗА муҳбири.

МАЪНАВИЯТ

ИНСОН, ОНГ, ҲАЁТ...

«Содда, мағрур ва фақир»

(ўн биринчи мақола)

Камтарлик – буюкликнинг белгиларидан бири эканлигини кўпчилик билади. Айниқса, илм-фан намоёндаларини бу фазилат безабгина қолмай, балки ўзлари ўрганаётган табият ва жамият қонуниятларини тўғри изоҳлашда уларга ёрдам ҳам беради. Чунки айнан шу сифат асосида турли-туман далилларни ўзаро қиёслаш ва таҳлил қилиш билан муаммонинг мақбул ечимини топишдан иборат бўлган психологик механизм ётади.

Ўзининг буюк кашфиётлари билан фан тарихида ўчмас из қолдирган улкан истеъдод ва ирода соҳибаси – Мария Склодовская-Кюрининг фаолияти бунга мисол бўла олади. Мария 1867 йилнинг 7 ноябрида Варшава шаҳрида гимназия ўқитувчиси оила-сида дунёга келди. Унинг изтиробларга тўла камбағалликда ўтган ҳаётини том маънода илмий жасорат, деб аташ мумкин. У инсоният тарихидаги энг машҳур аёллардан бири бўлиб, аёлларнинг ҳам илм-фан соҳасида эркаклардан қолишмасликларини ўзининг фаолиятида кўрсатиб бера олди.

Варшавадаги гимназияни олтин медаль билан тамомлаган бу истеъдодли кўзнинг ўқиши давом эттириш орзуси саробга айланади, чунки ўша даврларда Россия империяси таркибида бўлган Польшадаги олий ўқув юртиларига қизлар қабул қилинмас эди. Шундан сўнг Мария саккиз йил давомида оила ўқитувчиси сифатида ўзига тўқ хонадон болаларига таълим беради. У ўзининг тежаган пуллари ва сингисидан олган озгина қарз эвазига 1891 йили Францияга боради ва Сарбонна университетининг физика-математика факультетига ўқишга кирилади. Шу дақиқадан бошлаб унинг ҳаёти бутунлай Франция билан узвий боғлиқликда кечди. Мария ҳали талабалик вақтидаёқ француз физиги Пьер Кюри билан танишади ва унга турмушга чиқади. Улар саннат физикаси ва кимё-син мактабидagi лабораторияда ҳамкорликда иш бошлайдилар. Мария ўша вақтлардаёқ ўзидаги ноёб хотира ва беназир истеъдодни шарофати билан рус, француз, немис ва инглиз тилларини пухта ўрганиб олади. 1896 йилда Анри Беккерел томонидан табиий радиактивлик кашф этилган, у ҳам ушбу ҳодисани ўрганишга киришади. Орадан бир неча ой ўтгач эса бу ишга Пьер Кюри ҳам қўшилилади. 1897 йилнинг декабридан бошлаб ҳар хил лаборатория ишлари ва турли формулалар қайд этиб борилган учта кичкина лаборатория дафтарлари 1898 йилда полоний ва радий элементларини кашф этган бу иккала алломанинг ҳамкорликда олиб борган ишлари ҳақида фикр юритиш имконини беради. Бу улғувор

кашфиётлар машҳур «лаборатория» – томи ойнадан қилинган, поли эса бетондан иборат бўлган ташландиқ ёғоч уй – омборхонада амалга оширилди. Мария ўз она ватани ва туғилган юрти Польшага нисбатан юксак эҳтиром кўрсатиб, фарзандлик бурчини аъло даражада бажарди – ўзи кашф этган кимёвий элементлардан бирини Польшанинг қадимий номи билан «Полоний» деб атади.

Склодовская торийда радиактивлик мавжудлигини исботлаб, нурланиш атомнинг ўзига хос хусусияти, деган хулосага келди. Бу чинакам кашфиёт эди. Тўрт йиллик машаққатли меҳнатдан кейин 1902 йили Кюрилар 11 тонна уран рудаси чиқиндиларидан дунёда биринчи марта 0,1 грамм радий ажратиб олишди. Бунинг учун уларга 45 ой давомида қаттиқ меҳнат қилишга, шунингдек, 10000 (ўн минг) дан ортиқ чўктириш ва кристаллаш кимёвий операцияларини ўтказишга тўғри келди. Қизини шундаки, Кюрилар бу чиқиндиларни Австриядаги конлардан зўр машаққат билан ўз пуллариغا сотиб олишди. Шу озгина миқдор – 0,1 грамм радий ўша вақтда 75 минг франка баҳоланган. Ҳозирги баҳода эса бу миқдор миллионларни ташкил этади. Кюрилар иқтисодий жиҳатдан қийналганларида ҳам бу маъдани сотишмайди ва орадан анча йиллар ўтгач АҚШдаги хайрия жамғармаларидан бирига тақдим этишади.

Янги кимёвий элементнинг Менделеев даврий жадвалидаги ўрни ва кимёвий хусусиятлари ўша йилнинг ўзидаёқ аниқланди – радидаги нурланиш уранниқидан 2 миллион марта кучли эди. Фанга «радиактивлик» тушунчасини ҳам Мария Склодовская-Кюри олиб кирган. Эр-хотин Кюриларнинг ҳамкорликдаги илмий фаолиятлари 8 йилгича – Пьер Кюрининг фожали ўлимигача давом этди. У эҳтиётсизлик туфайли йўловчи арава гидрараклари остида қолиб, 1906 йилнинг 19 апрелида вафот этади.

М. Кюри 1903 йилда – 36 ёшида Сарбонна университетига докторлик диссертациясини ҳимоя қилди. Ўша йилнинг ўзида эри ва Анри Беккерел билан биргаликда радиактивлик ҳодисасини кашф қилганини учун физика бўйича халқаро Нобель мукофотига сазовор бўлади. У фан тарихида шундай мукофотга лойиқ кўрилган биринчи аёл тадқиқотчи эди. 1906 йилнинг 13 майида эса олимпиа Сарбонна университетининг биринчи аёл профессори бўлади – у марҳум эрининг кафедрасига раҳбар этиб тайинланади. М. Кюри дунёда биринчи марта радиактивлик ҳодисаси ҳақида маърузалар ўқийди. Орадан тўрт йил ўтиб эса, француз кимёгари А. Дебьер билан ҳамкорликда соф металл кўринишидаги радийни ажратиб олади ва бу иши учун 1911 йили иккинчи марта – энди кимё соҳасида Нобель мукофотини олади. У бу мукофотни икки марта олган биринчи олим эди, орадан 50 йил ўтгачгина бундай улкан муваффақият бошқа олимлар томонидан тақдорланди. Кўрпясизми, Мария Склодовская-Кюри машҳур шоиримиз Абдулла Орипов лутф қилганларидек «синмас қанот билан – буюклар мисол Икар бўла олган», бўлганда ҳам бундай маррани бир неча марта эггаллаган аллома эди. Лекин олиманинг ўзи таъкидлаганидек, «биз олимларнинг шахсига эмас, балки улар яратган кашфиёт ва назарияларнинг моҳиятига кўпроқ эътибор беришимиз зарур».

Унинг ҳаёти турли-туман ҳодисалар қуршовида кечди. 1914 йили олимпиа Парижда янгидан қурилган Радий институтининг физика-кимё бўлимига директор этиб тайинланади. Биринчи жаҳон уруши даврида М. Кюри раҳбарлигида Франция госпиталларига хизмат кўрсатиш учун 220 та кўча ва стационар рентген қурилмалари яратилади ва фаолият юрताди. Олиманинг ўзи фронтнинг турли жабҳаларида бўлиб, бу ишларга раҳбарлик қилди. У биринчи марта ва кенг кўламда нурланишлардан тиббийёт мақсадларида фойдаланишни ташкил қилди. 1500 дан ортиқ ходимларни эса рентген қурилмаларида ишлашга ўргатди. М. Кюри 1923 йили ўзининг ташаббуси билан Польшада ташкил этилган Радий институтига фахрий директорликка тайинланади.

Кюриларнинг катта қизлари Ирен ва унинг эри Фредерик Жолио-Кюрилар ўз ота-оналарининг анъаналарини давом эттириб радиактивлик соҳасида ишлайдилар ва суғий радиактивликни кашф қилганликлари учун 1935 йилда Нобель мукофотини олишади. Уларнинг кичкина қизлари – Ева эса кейинчалик табиқин журналист ва ёзувчи бўлиб етишади. Мен ҳам мазкур ма-

қоладаги кўп маълумотларни унинг асарларидан олдим. У Кюриларнинг ҳаёти ва фаолияти ҳақида ҳикоя қилувчи бир нечта хужжатли китоблар ёзган. Унинг биографик характердаги «Мария Кюри» номли китоби айниқса машҳур. Умуман бу сулола ва уларнинг илмий фаолиятларига бағишланган юзлаб китоблар, бадиий ва хужжатли фильмлар яратилган.

Мария Склодовская-Кюрида олимпиак, педагогик ва жамоат арбобиға хос бўлган хислатлар уйғунлашиб кетган эди. У ўзи олган иккала Нобель мукофоти пуллариининг катта қисмини Халқаро Қизил Хоч қўмитасининг жамғармасига ўтказиб юборади. Турли йилларда у раҳбарлик қилган лабораторияда 25 мамлакатдан келган олимлар ҳар хил йўналишларда тадқиқотлар олиб бориб, ўз малакаларини оширишган. Олима тирикчилигдаёқ бутун дунёда жуда машҳур бўлиб, шон-шухратга бурканган эди. 1921 йилда унга АҚШ президенти америкалик аёллар номидан баҳоси бир миллион франк бўлган бир грамм радийни совға қилади, 1929 йилда эса АҚШнинг ўзида яна бир грамм радий тақдим этилади. У дунёнинг юздан ортиқ академиялари ва илмий жамиятларининг аъзоси бўлган, бироқ табиатшунослик фанлари тарихидаги энг машҳур аёл Париж фанлар академиясига сайланмади. Бироқ буни асло адолатсизликка йўймаслик керак, чунки дунёдаги энг кекса академиялардан бири бўлган бу идораға қарор топган анъанаға кўра фақат французларгина аъзо бўлишган.

Мария Склодовская-Кюри ёшлигида бўлгани каби, машҳурлик шохсупасига кўтарилганида ҳам пулга зорикиб яшади. Оиладаги иқтисодий тақчиллик айниқса Пьер Кюрига қаттиқ таъсир этади ва у радий ажратиб олиш технологияси учун ўзларига берилган патентга асосланиб, радий ажратиб олишни санонат асосида йўлга қўйишни ва шунинг эвазига анча бойиб олишни хотинига таклиф этади. Рафиқаси эса бу иш олимлик ахлоқиға тўғри келмаслигини айтиб эрининг таклифини бутунлай рад этади. Ева Кюри ўзининг биз юқорида эслаганимиз «Мария Кюри» китобида онасининг жуда оддий ва камтарона умр кечирганлигини ёзади. Кюрилар Нобель мукофотини олишгач, уларни Швецияға таклиф этишади, чунки қондаға кўра, лауреатлар Швеция фанлар академиясида нутқ сўзлашлари ва мукофотни уларға шахсан қиролнинг ўзи топшириши керак. Шунда Марияда биттагина кўйлак борлиги маълум бўлади. Янги кўйлакка буюртма бериш учун тикувчини таклиф қилишади. Минжозининг нақ Швеция қиролнинг қабулиға отланаётганлигини билган тикувчи аёл Марияға қимматбаҳо газламадан энг сўнгги модадаги кўйлак тикиб беришини айтганида Мария рози бўлмайди. У тикувчидан энг оддий газламадан ҳаммабоп кўйлак тикиб беришини сўрайди, олиманинг фикрича «токи уни уйда ҳам, ишда ҳам ва албатта меҳмонға борганда ҳам кийиш мумкин бўлсин!»

Мария ва Пьерлар хонадонининг яқин дўсти бўлган машҳур инглиз физиги Э. Резерфорд хали Кюрилар билан шахсан таниш бўлмаган рафиқасининг «Улар қанақо одамлар!» деган саволиға «Содда, мағрур ва фақир» дея жавоб беради. Назаримда Резерфорддай даҳо инсон томонидан айтилган мана шу учта сўз бу иккала олимнинг инсоний қиёфаларини тўла-тўқис тасвирлаб бера олган.

Радиактив моддалар билан олиб борилган узоқ йиллик тадқиқот ишлари Мария Кюрининг саломатлигини бутунлай издан чиқаради. Чунки у вақтларда радиактив нурларнинг инсон саломатлигиға қандай таъсир кўрсатиши ҳали номаълум эди. Шунинг учун ҳам олимлар бундай моддалар билан ишлаганда ҳеч қандай ҳимоя воситаларидан фойдаланишмаган. Ўтган асрнинг йигирманчи йиллариға келиб олиманинг кўзлари хира тортиб қолади ва у бир неча марта жарроҳлик столлиға етишға мажбур бўлади. Бироқ энг даҳшатлиси ҳали олдинда эди, у 1934 йилда лейкомиа – нурланиш касаллигидан вафот этади. Ҳозиргача ҳам унинг лаборатория дафтарлари юқори радиация даражасини сақлаган.

Вафотларидан кейин Мария ва Пьер Кюриларнинг номлари бадиийлаштирилди – даврий жадвалдаги суғий йўл билан олинган 96-элементға эр-хотин Кюрилар шарафиға «Кюрий» номи берилди.

Подполковник Чори НАСРИДДИНОВ.

МАРДЛИК ТАЪРИФИДА...

Одамгарчилик (мурувват) кишининг ўзи, уруғ-аймоғи ва ўз аҳволиға таъсир этиш билан чекланади. Мардлик эса (футувват) ундан ҳам устун туриб, ўзидан ташқарига ҳам ўтади. Мурувватли мард киши ўзидан ва ўзиниқи эканлигиға ҳеч ким тортишиб ўтирмайдиган нарсадан бошқасиға эғалик қилмайди.

Агар у одамларнинг осойишталиғи деб машаққатта чидаш берса, зикрилик қилмасдан бошқалар маҳрум бўлиб, ўзида бор нарсалардан бирозларға берса, мана бундай одам ўшандай қудрат билан шухрат топган мард киши саналади; у ўзининг ҳалим-лиғи, мулоимлиғи, иродаси мустаҳкамлиғи, чидамлилиғи, камтарчилиғи туфайли улғуворлиғи билан танилиб, гарчи у шу мартабаға, унинг аҳлидан бўлмаси ҳам, олий даражаға кўтарилади. У насл-насаб жиҳатидан эмас, балки ҳақин равишда хурмат қилинади.

Бу худди Жаҳда ал-Бармакийнинг айтганиға ўхшаб кетади: Басрада бир киши бўлган экан. У ҳар кунни уйдан чиқмоқчи бўлса, ўзининг энг яхши кийимини кийиб, чопқир уловини миниб, одамлар ҳождатини чиқаришға уринар экан. Ундан бу ҳақда: нега шундай қиласан, деб сўрашса, у шундай деб жавоб берибди:

«Мен кўздан энг яхши шарбатларни ичиб лаззатланганман. Ҳатто, (бу шарбатни) энг шухратли бастакорнинг торлари чертилган ажойиб пайтларда ҳам ичганман. Уларнинг овозлари худди дарахлардаги хушовоз қўшларнинг ажойиб нағмаларига ўхшаб кетган. Лекин бу хурсандчилигимнинг ҳаммаси ҳам ҳеч қачон мен бирор кишиға яхшилик қилиб, унинг дўстлар ўртасида

менға билдирилган миннатдорчиликдан олган хурсандчилигимға етмайди».

Шунинг учун мардлик (футувват) шод-хуррамлик, хайр-саховат, ифғатлик, азиятдан тийилиш билан таърифланган.

Балзан жувонмард киши бир ишға ҳаддан ташқари киришиб кетади. Бу киришганда шундай бўладики, бошқанинг мулкини (ўзиниқига нисбатан) ортиқча кўриш сезилади. Буида у ор қилганидан ҳатто, ўзини ўзи қурбон қилишға ҳам бориб етади ёки (ўзига рўбарў келган) зулмини даф қилишға ёки қўни-қўшинларининг ҳақини муҳофиза қилишға ўтади.

Бу қаҳрамонлик араб дарвеншлари орасида айтилиб юриладиганлар қаҳрамонликка ўхшаб кетади. Улар ўз меҳмонлари ва қўшинларига ўзларини фидо қилганлар. Ҳатто, бу ишлари билан улар ақисилликка ё жинниликкача бориб, чодир теваратиға қўнган чигирткани ҳимоя қилиб, уларни овланшға қарши жанг қилганлар.

Баъзилар бўлса, Ҳотам ат-Тоинға ўхшаб ўз жонига қасд қилиб бўлса ҳам душманни нисбатан саховат ва шафқат кўрсатади. Ҳатто Ҳотам ат-Тоин ўзини ўзи алдаб, найзани душманға бериб, ўзини ҳалок этишға яқинлаштирган ва душманнинг жони танидан узилдиган пайтда (душман Ҳотамдан) найзани беришни (алдаб) сўраган ва Ҳотам бўлса писанд қилмай, душман тиланиш рид қилишға қўнғин бормаи, найзасини душманға тутқизган.

Ёки бўлмаса Каъб ибн Мома ал-Айёдийнинг олинги. У ўз улушиға тушган суғин «биродаринг ан-Нумайриға ичир», деганида, ўзи

АБУ РАЙҲОН БЕРУНИЙ

ичмай, унга берган ва ўзи бўлса ташналикда ҳалок бўлган.

Бир шоир айтган: «Ўзини қурбон қилиш – қурбонлиқнинг энг охириги чегарасидир».

Бошқа бир шоир шундай деган: «Эрталаб нонушгасини қилиб, кенқурун шомлиғини ичиб юрганин марди мардон дебмаймиз. Марди мардон шундай одам бўладики, эртаю кеч душманға зарар, дўстға фойда келтиради».

Али ибн ал-Жаҳм бўлса шундай деган: Яхши кишида мол-дунё бўлмаслиғи ор саналмайди.

Лекин унда яхшиликка иштирош тугаса, бу уят саналади.

Яъни бу ерда биринчи сатр билан у мардлик (футувват)ни айтмоқчи, чунки унга қўли очиниқ пур неъматлик билан эришилади. Балзан мардликка эришишдаги иктиҳод чалкаш бўлиб қолади. Шунинг учун ўз негатиға эришишға тақдир ёрдам бермаган кишиға маломат қилинмайди.

Иккинчи сатрда эса мурувват кўрсатишни айтмоқчи бўлади. Чунки ҳур кишиларнинг олижаноблик хислатлари ҳўрликдан ўзини сақлайди ва пастанликдан асрайди.

Бундайлар ўзининг баҳузурлигини иложи борица кўрсатишға ҳаракат қилиб, қийилганини яштиради. Ҳатто уларнинг аҳволини билмаганлар уларни бойға йўйишади, чунки уларнинг сарф-харҷатдаги бемаломчиликни, бадаи, кийими, тозалигини кўриб, худо берган ўз ризқига бошқаларни шерик қилганини кўриб, уни бой деб ўйлайди.

ҚУТЛУҒ САНА

Алишер Навоий таваллудининг 568 йиллигига

СЎЗ МАРТАБАСИ АВЖДАН ҚУЙИ ЭНМАГАН СУЛТОН

Улуғ Мир Алишер Навоий ҳазратлари... Унинг бетакрор ижоди ҳамон инсониятни дол қилиб келади. Бу ижод беҳисоб дур-у гавҳарлар яширин улкан уммонга ўхшайди. Ундан барча баҳра олади, унга интилади. «Агар бу зотни авлиё десак, у – авлиёларнинг авлиёси, мутафаккир десак – мутафаккирларнинг мутафаккири, шоир десак – шоирларнинг султони. Инсон қалбининг қувончу қайғусини, эзулик ва ҳаёт мазмунини Навоийдек теран ифода этган шоир жаҳон адабиёти тарихида камдан-кам топилди» – деган эди Юртбошимиз у ҳақида. Дарҳақиқат, буюк шоир ижодида адолат, инсонпарварлик, меҳнатсеварлик, саховат, ишқ-муҳаббат, ҳалоллик, ростгўйлик, маърифатпарварлик каби энг гўзал инсоний фазилатлар тараннум этилган.

Навоий ҳақида сўз кетганда кўҳна Хирот шаҳрига тўхталмаслик мумкин эмас. У қандай шаҳар эди? Хирот XV асрнинг биринчи ярмида Соҳибқирон Амир Темур асос солган улкан салтанатнинг иккинчи пойтахти бўлган. Соҳибқироннинг кенжа ўғли Шохрух Мирзо тасарруфидаги обод ва фусункор гўшалардан бири эди.

Ёш Алишербек ва унинг мактабдош дўсти Хусайн Шохрух Мирзонинг набираси Абулқосим Бобур ҳимоясида ва тарбиясида бўлганлар. Икки дўст икки йўлни танла-

дилар. Хусайн сипоҳийликни ихтиёр этди. Аммо тақдир бу икки дўстни улкан мақсадлар йўлида яна бирлаштирди. Икки буюк шахснинг дўстлиги мамлакат ободлиги ва барқарорлигида муҳим аҳамият касб этди.

Хусайн Бойқаро Хирот тахтига ўтирган паллада Алишербек 28 ёшда эди. Тақдир уни замонасининг энг улуғ ва шарафли кишиларига яқин қилди. У йигирма саккиз ёшида мукамал билимлар эгаси, юртга танилган шоир, тажрибали давлат арбоби даражасига етган эди.

1469 йилда Хусайн Бойқаро Навоийни муҳрдор этиб тайинлайди. Ва шу вақтдан бошлаб ижтимоий ҳаёт ва ободончилик борасида улкан ишларни амалга оширади. 1472 йилда эса Хусайн Бойқаро улуғ шоирнинг порозилигига ҳам қарамасдан вазир лавозимига тайинлади ва унга «Амири Кабир» («Улуғ Амир») унвонини берди. Навоий бу лавозимда эл-улус манфаати, мамлакат ободончилиги, маданият равнақи, адолат тантанаси учун беқиёс ишлар қилди. Бунинг натижасида Султон Хусайн давлатининг нуфузини ошириб, барқарорлигини таъминлади.

Бу даврда Хирот ниҳоятда кўркاملанди. Халқнинг турмуши яхшиланди, шеърят, нафис санъатлар ривожланди. Талабалар учун «Ихлосия» мадрасаси, дарвешлар учун «Халосия» хонақоҳи, «Шифоия» шифохонаси, масжиди Жомеъ ёнига Қорихона («Дорул-хуффоъ») қурилди. Улуғ амирнинг кутубхонасида 70 дан ортиқ (!) хаттот ва мусаввирлар қўлэмаларни оққа кўчириш, уларни бадий безаш билан банд эдилар. Хиротда қурилган «Низомия», Марвдаги «Хусравия» мадрасаларининг барпо этилишида ҳам Навоий бош-қош бўлди.

Улуғ амир мадрасалар, шифохоналар қурдирибгина қолмасдан, уларни керакли даражада жиҳозлаш, ўз-ўзини таъминлаш учун вақф ерлар ажратиб бериш, мударрислар, табиблар, ходимлар билан таъминлаш, уларга ойлик маош, озуқа, кийим-бош белгилашгача, талабалар нафақаси ва китобларигача, барча-барчасини мукамал бошқариб, ташкил этиб берган. Ва улардан доимо ўзи хабар олиб, назорат қилиб боришни ҳам унутмаган. Бинолар қурилиши тарҳи билан бевоҳида ўзи шуғулланган, ёш истеъдодларни рағбатлантириб, шароит яратиб, уларга ҳомийлик қилганлиги кўплаб тарихий манбалардан маълум. Хондамир, Беҳзод, Восифий каби ўнлаб истеъдод эгалари ҳазрат Навоийнинг меҳридан баҳраманд бўлиб, камолга етдилар.

1469 – 1481 йиллар ҳазратнинг ижтимоий ҳаёт ва ободончилик борасидаги энг кўп ва фаол хизмат кўрсатган йилларидир. Навоий 1481 йилда «Вақфия» асарини ёзди. Бу асарда ўзининг бинокорлик ва хайрия ишлари ҳақида ўз-ўзига ҳисоб берган. У ҳатто деҳқончилик соҳасини ҳам жуда яхши билган. Улуғ шоирнинг бир кунлик даромади 18 минг шохрухий динор миқдорига бўлган. Эътиборлиси шундаки, ана шу даромаднинг катта қисми хайрия ишларига сарфланган.

Мурувват барча бермақдур, емак йўқ, Футувват барча қилмақдур, демак йўқ. Унинг бутун ҳаёт йўлида ана шу сатрларининг акс-садосини ҳис этамиз. У яна шундай деб ёзган эди:

Юз жафо қилса манга, бир қатла фарёд айламон, Элга қилса бир жафо, юз қатла фарёд айларам.

Ҳазрат Алишер Навоий шунчаки арбоб эмасди. Эл-улус дардига дармон бўлган, унинг манфаатларини ҳамма нарсдан устун билиб хизмат қилган донишманд арбоб эди. У Хирот осмонида чарақлаган яна бир офтоб эди. Шуъласи, тафти-ҳарорати асрлар қатидан бизгача етиб борадиган, кўнгилларни ажиб бир ёруғликка тўлдирадиган, эзуликка даъват этиб турадиган сўнмас бир офтобдир.

Навоийни ўз даврида ҳам дунё халқлари яхши билардилар. Турли юртларнинг подшоҳлари энг эъзозли тўхфа сифатида унинг асарларини бир-бирларига юборганликлари тарихий манбалардан маълум. XVII аср грузин шоири Нодар Персоданидизе шундай хитоб қилган эди: «... биз ширликда бирон кишини у билан тенглаштира оламизми?»

Форс тилининг жозибдорлиги, бойлиги бу тилда яратилган кўпдан кўп асарларда ўз аксини топган. Ҳазрат Навоийга қадар энг яхши асарлар шу тилда яралди деган мустаҳкам ишонч мавжуд эди. У ўзининг туркий тилда битилган энг гўзал, дурдона асарлари билан бундай қараш ва тушунчаларга барҳам берди. Вадуд Маҳмудий бу ҳақда шундай ёзади: «Навоийнинг асли муҳим шахсияти на мутасаввуфлиги, на шоирлиги, на тарих ёзгонидир. Унинг мумтозлиги шундай қайнагон ва юзларча йилдан бери сингиб кетган форсликнинг марказида турклар муассасаларини қуришидир. Навоийнинг форсга ва форс маданиятига бир душманлиги йўқдир, у тўғридан тўғри миллатчи ва турк-

ликни севатурғон бир шахсиятдир. Алишербек бундан беш юз йил илгари форс тилига қарши исён қилди ва ўзининг «Муҳокамат ул-луғатайн» отли асарида туркчаниннинг форсидан ҳеч вақт қолишмаслигини, балким ундан қат-қат ортуқ ва бой эканини исбот этди». Дунё дурдонаси «Хамса» туркий тил гўзаллигининг энг ёрқин намунаси.

Навоий 1483 йилда «Хамса» ёзишни бошлаган эди. У бу улкан асар устида икки йил тер тўкиб ижод қилди. «Хамса»нинг яратилиши ўзбек адабиёти ва маданияти тарихидаги энг катта воқеалардан бири бўлди. Унга қадар ҳеч ким ўзбек тилида бундай улкан асар ёзишга журъат этмаган эди. Мазкур асар беш дostonни ўз ичига олади. Шуниси диққатга сазоворки, дostonларнинг ҳар бирини тугалланган асар сифатида ҳам, бир бутун яхлит асар сифатида ҳам англаш мумкин. «Хамса» бошидан охиригача инсонни улуғлаш, халқ бахт-саодати учун курашиш ғоялари билан суғорилган.

Беш dostonни ўз ичига олган бу улкан бадий қомус эллик минг (!) мисрадан ошиқ бўлиб, Навоий шеърин меросининг деярли ярмини ташкил қилади. «Хамса» Алишер Навоий ижодининг қалбидир!

Эмас осон бу майдон ичра турмоқ, Низомий панжасиға панжа урмоқ. Керак шер олдида шер жанги, Магар шер ўлмаси бори палағи.

Ҳа, Низомий «Хамса»сига муносиб жавоб ёзмоқ учун нақадар катта заковат эгаси бўлиш кераклигини ҳазрат ўзигагина хос донолик билан илганлигини ана шу сатрлардан ҳам билиш мумкин. «Хамсачилик» жаҳон маънавияти тарихида бетакрор ҳодисадир. Туркий адабиётда Қутб ва Ҳайдар Хоразмийлар бошлаб берган «хамсачилик» анъанаси ўзининг камолини Алишер Навоий ижодида топди.

Алишер Навоий 1501 йилда вафот этди. Бутун Хирот халқи буюк шоирини сўнги йўлга кузатишга чиқди. Етти кун давомида мамлакат аҳли мотам тутди. Ҳазрат шундай ёзган эди: «...умидим улдур ва хаёлимга андоқ келурким, сўзим мартабаси авждан қуйи инмагай ва ёзган асарларимнинг тантанаси аъло даражадан ўзга ерни ёқтирмагай». Дарҳақиқат, улуғ мутафаккирининг башоратли сўзлари бугун ўз тасдиқини топиб турибди.

Инобат ИБРОҲИМОВА.

КЎРКАМ ОБИДАЛАР МЕЪМОРИ

Ҳазрат Алишер Навоий ўз даврининг улуғ шоири, забардаст адабиётшуноси ва тилшунос олими бўлиш билан бирга таниқли меъмори ҳам эди. Зеро, у мамлакат ободончилигига катта қизиқиш билан қараган.

Алишер Навоий теурийлар даврининг маданий марказларидан бири – Хирот шаҳрини ободонлаштириш учун катта режа асосида иш олиб борган. Аввало, шоир Хирот ва унинг атрофига меъмorchилик бўйича асрлар давомида йиғилган тажрибаларни мукамал ўзлаштирган, қўлигул усталарни жамлаган. Шу тариқа шаҳарнинг Инжил ариғи ёқасида катта қурилиш ишлари бошлаб юборилган.

Тарихчи Хондамир маданият, қурилиш ва ободончилик ишларининг кенг кўламда амалга оширишида Алишер Навоийнинг жуда катта хизматлари борлигини қайд этади. Буюк шоирнинг замондоши Мавлоно Биноий эса ўзининг Навоийга бағишлаб ёзган бир қасидасида унинг даврида Хирот энг гўзал, обод бўлиб, тиканзорлар ҳам гулзору боғга, олим фозиллар, шоиру санъаткорлар шаҳрига айланди. Адабий муҳит ва маданий ҳаёт юксалди. Хиротдаги тикланган иморатлар уни жаҳондаги барча шаҳарлардан чиройли қилди, деб ёзган. Заҳириддин Бобур «Бобурнома»да қайд этишича, бу вақтда Хиротнинг довуғи ва гўзаллиги ўн, ҳатто йигирма ҳисса ортаган. Хуросон, хусусан, Хирот атоқли ва ғоят даражада ном чиқарган кишилар билан тўлган.

Алишер Навоий меъмorchилик санъати билан яқиндан таниш бўлиб, унинг равнақига катта эътибор берган. Меъмor, муҳандис, наққош, сангтарош, кошинкор, гишткор каби усталарга раҳнамoлик қилиб, уларнинг меҳнатини улуғлаган. Хиротда бир-

бирдан гўзал, бетакрор нақшларга бой масжид, мадраса, ҳаммом, шифохона, дорихона, кутубхона, тураржой биноларини қурдирган. Академик Азиз Қаюмовнинг «Алишер Навоий» номли рисоласида ҳам улуғ шоир ўз ҳисобидан Хиротда ва бутун Хуросонда жуда кўп бинолар бунёд этгани таъкидланади. Хондамир Алишер Навоий қурдирган иморатлар орасида 52 та работ, 19 та ҳовуз, 16 та кўприк, 8 та ҳаммом, 12 та мадраса, 5 та мақбарани қайд этган, кутубхона, шифохона ва бошқа биноларни ҳам бирма-бир айтиб ўтган. Шунингдек, Хирот ва унинг атрофида Навоий ва унинг сафдошлари ташаббуси билан 300 дан ортиқ жамоат бинолари, шунингдек, истироҳат боғлари, суғориш ишоотлари, сув омборлари, тўғонлар қурилгани ҳақида ҳам маълумотлар берган. Янги бинолар қуриш билан бирга, эскиларини таъмирлашга ҳам Навоий катта эътибор қаратган. Жумладан, унинг раҳбарлигида таъмир этилиб, зеб берилган 6 та дарвозали Жоме масжиди ҳовлисининг узунлиги 114, эни 84 метр бўлган. Ҳозир ҳам бу Жоме масжиди Хиротнинг энг гўзал меъморий обидаларидан саналади.

Улуғ шоир томонидан бунёд этирилган бинолар орасида, айниқса, шифохона, ҳаммом, работ ва истироҳат боғлари халққа катта хизмат қилган. Масалан, работлар, меҳмонхона, карвонсаройларда карвон йўлларида ўтувчи савдогарларнинг хотиржам

қўлиб, дам олишлари учун қулайликлар яратилган. Мадрасаларда эса талабаларнинг ўқини ва яшаш учун ҳужралар, дарс тайёрлаш учун ўринлар, китобдафтар қўйиш учун тоқчалар, овқат пишириш учун ўчоқлар ва бошқа шароитлар мавжуд бўлган. Бинолар мавсумийлигига қараб безатилган. Хуллас, буюк бобокалонимизнинг бунёдкорлик ишлари у кишининг етук меъмor ҳам бўлганини яққол кўрсатади. Санъатнинг муаззам ва кўркам намуналари бўлган бу бинолар таърифи халқ тилидан тушмаган, донғи қўшиқларда, қасидаларда янграган. Хиротнинг улуғлиги, гўзаллиги ҳақида ҳамма қаламкашлар ҳамфикр бўлишган. Тарихчи Ҳофиз Абру: «Агар сендан бирор киши, шаҳарлар ичида энг яхшиси қайси, деб сўраса-ю, сен унга тўғри жавоб беришни истасанг, «Хирот», деб айтгин. Сен бу жаҳонни бир денгиз, Хуросонни ундаги садаф ва Хирот шаҳрини эса бу садаф ичидаги гавҳар, деб билгин», деб ёзади. Адабиётшунос Фахри Хиротийнинг ёзишича, Навоий Хиротда 300 дан ортиқ жамоат биноларини қурдирган.

Шоир замондоши Давлатшоҳ Алишер Навоийнинг вақфларга ва қурилишга сарфлаган маблағи беш юз тумани ташкил этади, деб маълумот беради. Буюк бунёдкор бобомиз қурдирган бебаҳо меъморий ёдгорликларнинг баъзилари бизнинг давримизгача сақланган бўлиб, улар ўз қурилиш услуби ва безаги билан кишиларни ҳамон ҳайратга солиб келмоқда.

Р. БОЙТИЛЛАЕВ.

СУЛТОН ЖАЛОЛИДДИН

(Тарихий романдан парча)

(Давоми. Боши газетанинг ўтган сонларида).

21

... Сидд буйидаги бемисл савашда жон сақлаб қолган тўрт юзга яқин аскар дарёни базўр кечиб, не қилишни билолмай паришон бўлиб турганларида тўлқинларга тўш уриб келаётган отни кўриб англашдики, бу – султон Жалололиддиннинг Қорабайири. Унинг ёлларига ёпишиб, гоҳ гирдобларга тушиб, гоҳ юзгага қалқиб чиқиб келаётган султонни кўришгач, диллари равшан тортиб, ёрдамга ошиқиб ўзларини дарёга отдилар.

Султон соҳилга яқинлашиб қолган эди, ўзи томон келаётган аскарларини таниб, толиққан биллақларига қайта куч инди, буни сезган тулпорнинг ҳам синаёзган шаштига шашт қўшилди.

Султон ва унинг аскарлари эсон-омон соҳилга чиқиб олдилар. Жалололиддин дубулга ва совутию бошқа оғир кийимларини дарёга ташлаб юборган, аскарлари каби сарпойчан эди, лекин бу ҳеч кимнинг қувончига соя ташлолгани йўқ, сабабки, султон бошининг омонлигидан ортиқроқ давлат бормиди бу пайтда!

Кўп ўтмай Тўғонбек курол-аслаҳалар билан келиб уларга кўшилди.

Аскарлар ҳозиргина бошларидан кечирган фожияларни гўё унуттишган, мисли ҳаётга янгидан келгандек сезардилар ўзларини.

Аммо султоннинг кўзлари ҳамон дарёдан узилмас, қулоқлари «болам» деган нолани эшитмоқда, волдан муҳтарамаси, хотини ва боласини, яқинларининг тақдирини ўйлаб, юраги тилка-пора эди.

22

Рой Рапа соҳилга яқинлашиб қолган эди. Бундан хабар топган султон тезда черитини қуролангириб сафга тизди.

Рапа рақибини бир қисмгина аскар бошида кўриб, энди унинг жони менинг илгимда деб ўйлади ва султонни тириклайин ушлаб, Чингизхонга сова қилиб юборишни, шу йўл билан хоқон ишончига киришни ният қилди.

Кун пешиндан оққан, осмон тунд, Сидд сершовқин эди. Рой Рапа Хоразм подшоҳини оддийгина кийим-бошда кўриб истеҳзо билан деди:

– Ҳали шуми аҳволнинг, мақтовли султон?

– Бўрининг ўлғиси келса арслон ила ўйнашур, – деди султон ясағилик от устида керилиб ўлтирган Рапага синчковлик билан боқиб.

Рапа жавоб қайтаришга энди оғиз жуфтлаган ҳам эдики, дафъатан кўксига камон ўқи қадалиб, кўз олди қоронғилаша бошлади. Ўқни Жалололиддин отганини кўролди, холос.

Ўз ҳукмдорининг ўлганини кўрган Шатра аскарлари саросималаниб қолди, султон черити уларни ўраб олди. Бирор ёғни аскарни ажал домидан омон чиқолгани йўқ.

Султон Шатра вилоятини қўлга киритди.

23

– Тўп ясамоққа қурбинг етурми? – сўради султон Тўғонбекдан.

– Ўтрордалигимизда, – деди жонлашиб уста, – падари бузрукворим тўп ясамоққа киришган эрдилар. Бизнинг тўп мўғул манжаниддин зўр бўлур, деган эрдилар. Афсуски, тўп битгар-битмай бошимизга офатлар ёғилди. Ондин хабардор эрурсиз, оңқазрат.

– Ҳаммасидин хабарин борлур, лекин тўп ҳақида айтқанинг менга янгилик эрур, – тўё орзусига етаётган одамдай қувониб деди султон. – Демакки, они уддаламоқ илгингдин келур.

– Иншооллоҳ!

– Андоқ эра белни маҳкам боғлагил, эй, Абдул Маҳакнинг ўғли. Сенга зўр устахона курдириб бергаймиз, иски даркор, бори муҳайё этилгай.

Ота орузини рўёбга чиқариш умиди ва султон ишончи Тўғонбекка кўш қанот бўлди.

24

Шатранинг қулаши Кубача кўнглидаги гулгулага гулгула кўнди. Жалололиддин Шатрадан сўнг биринчи бўлиб унинг мулкларига чанг соладигандай бўлаверди. Безовта қуларининг бирида султондан мактуб олди.

Мактуб бирлашувга даъват эди. «Хоразмни вайрон этган офат сезининг худудингизга ҳам яқинлашиб келмоқдалур, – дейилганли унда, – вақт борида яқдил ва якқаддам бўлмоқликдан ўзга чора йўқтур».

Кубача мактубни қайта-қайта ўқиб чиқди. «Якқаддам бўлмоқликни у менга буйсунгил, деган маънода тушунди. Мени гафлатда қолдириб, туйқус ҳужум қилмоқчи деган хаёлга борди. Элтутмишни қора тортиб унинг ҳузурига – Деҳлига йўл олди.

ИККИНЧИ БОБ

1

Чингизхон Бухорода эди. Кайфияти йўқ эди. Узоқ-яқиндан дарвишларнинг «ё хув, ё Оллоҳ» айтимлари эшитилиб турарди.

Бу наърани илк эшитганида хоқон дарғазаб бўлиб, «сўчир» дея буюрган эди Бухоро доруғасига. Доруға дарвишларни қувиб-ҳайдайди. Улар яна пайдо бўлдилар. Хоқон амри билан уларни дорга осдилар. Қалъа дорларга тўлиб кетди. Доруға энди бўлди деб ўйлаганида яна зикр товушлари келди: «ё хув, ё Оллоҳ».

Қиринш-чопиш билан иш битмаслигига ишонч ҳосил қилган Чингизхон ўз ҳузурига масжид имомини чақиртирди.

Сўради:

– Бул қичқирининг отин не дерлар?

– Они зикр дерлар, – жавоб берди имом, – маъниси, Оллоҳни ёдга олмоқликдур.

– Оллоҳни мунча кўп ёдга олмоқликнинг маъниси недур?

Хоқондаги қизиқишни кўрган имом бемалол гапиришга ўтди.

– Ўзини унутмаганларни Оллоҳ унутмас. Зокирлар – зикр тушгувчилар ўз нолишларини Оллоҳ субҳонаху ва таоло эшитмоғидин умид қилурлар.

Имомнинг дадил гапларидан хоқон мутаассир бўлди. Табиатан ўзи тўғри гапирувчиларни хушлаганиданми, кўнглининг аллақасерида имомга хайрихоҳлик пайдо бўлди ва яна сўради:

– Сен айтқан зокирларнинг илтифотларини олар сиғинган Оллоҳ қабул айламас-чи, онда не бўлур?

– Они ҳам Оллоҳнинг иродаси деб билурлар, инчунун, Парвардигор истаса, йўқни бор қилур, истаса, борни йўқ... Аммо билурларки, Оллоҳ раҳмдилдур.

Имомнинг бу гапи хоқонни ўйлантириб қўйди. Демакки, зокирлар ўз Оллоҳнинг раҳм қилишидан ҳаминша умидвор бўлиб яшарлар ва шундин мадад олулар. Хоқон ўзи Кўк тангрига сиғинади. Ундан умидвор бўлган ва аксинча уни унутиб қўйган ва ўзича таваққалига ташлаган қадамлари озмунча эмас. Зокирлар эса Оллоҳни ҳеч қачон, ҳатто бошга қилич келганида ҳам унутмас эканларки, буни ёддан соқит этса бўлмас...

Тўғри сўз имомга яхшиликча рухсат бериб юборгач, ўз хосонасига ўтди ва ором истаган заҳоти яна ўшал зикр эшитилди: «ё хув, ё Оллоҳ».

Хоқон кўнглида ҳали пайдо бўлган ҳалимлик ўрнини яна бетоқатлик эғаллади. Ҳазабга миниб доруғага буюрди: «Ўчир овозларини!»

Подшоҳларнинг бир оғзида сув, бир оғзида ўт, деб шуни айтурлар.

2

Бойимхон тарих сўйлар. Туркон хотун эшитгар.

... Алқисса, қорахитойлар қипчоқларга таҳдид айлаб, юртин горат қилмоқ бўлиши. Онда қипчоқ хони Акронхон Муҳаммад Тақий Хоразмшоҳ ила иттифоқ тузуб, қизи Туркон бегимни унга хотинликка бермиш. Оллоҳ субҳонаху ва таоло оларга қўчқордай ўғул ато айламиш. Ўғулга Алоуддин исмин бермишлар.

Вақтини келиб, марҳум падари бузруквори ўрнига тахтта ўлтирган Алоуддин Хоразмшоҳ салтанат шухратига шухрат қўшиб, кўп ёғиларни, алалхусус, қорахитойларни ҳам енгуб, эл-юртларин ўзига тобе айламиш...

Ҳикоят шу ерга келганида Туркон хотун Бойимхонни тўхтатди. Эшик орқасида қулоқ борлигини у сезган, шундан хавотирга тушган эди.

Бу тарих хоқонга малол келмоғи шубҳасиз эди.

3

Туркон хотун ўз дастёрига тарих айттириб, бундан ғариб кўнглига таскин топаётганидан хоқон хабардор эди. Бунга барҳам беришни кўнглига тутиб қўйган, унинг фикр-зикрини ҳозир Бухорода кечаётган ажабтовур ҳодисотлар буткул банд айлаган эди.

Зокирларнинг зикрлари устига яна бир «қасофат» рўй бермоқда эди. Нўёилар ва айрим маҳаллий бекларнинг чодирлари ва иморатларини бот-бот «яшин» уриб кетмоқда эдики, минг айғоқчи ва навкар қўйгани билан на олдини олиб бўларди, на изини топиб.

Хоқон кўпоровчиларини топиш ва жазолашни Қутку нўёнга

топширган эди, у бутун янги хабар топиб келди:

– Ул нобакорлар саҳроийлар эрур, улуг хоқон, – деди Қутку, – икки қасоскор – Ёвбосар ва Ўтбосар полвоилар ва аларнинг қабатидаги бир тўда оёқяланлардур.

Хоқон ўйга толди ва нўёнга қулоқ берди.

– Олар саҳрода, Қизилқум ичинда макон тутмишлар, ондин улус оларни саҳроийлар дермиш. Издошлари Бухорода – қалъа ковакларинда бамисоли каламушдек ин қуриб олмишлар. Иморатларга олар ўт қўймай ким қўюр?

Қуткунинг ўртага савол ташлаши хоқонни қуюшқондан чиқариб юборди.

– Саҳро дерсан, ковак дерсан, нечун саҳронин қуюндек босмасан, нечун ковакларининг кулин кўкка совурмасан?

Хоқон ғазаби нўёнин гапиришга бермас, боз устига, уч-тўрт куцдан бери жимиб кетган қаландарлар айни шу дамда аллақайдан пайдо бўлишган ва туйнуклардан уларнинг овозлари кела бошлаган эди: «ё хув, ё Оллоҳ».

Демакки, яна кимларнингдир чодирин яшин урар...

Нўёниннинг ранги оқарди.

4

Қутку «овоз бўғиш»га кетгач, хоқон ҳузурига шаманни чақиртирди. Қутилмаган ҳолатлар рўй берганида у ҳаминша шаман билан суҳбатлашар, Яланғоч бобо аксарият тўғри гапни айтишдан ҳайиқмас, бу хоқонга ёқар эди.

Бухородаги воқеалардан хоқон хуноб бўлаётганини шаман биларди ва шу ҳақда гап айланишни сезиб турарди, кеча кўрган туши ҳам худди шундан дарак бергандай эди. Урни келиши билан тушини хоқонга айтди.

– Қорақурум эмиш. Опинг дарё сари оқсоқланиб келармишда, сув ичмоқ бўлармиш. Соҳил тик, дарё эса пастда бўлгани сабаб от сувга етолмасмиш. Сув лабига тушишга чўлоқлиги йўл бермасмиш. Сувга мўлтираб боққанча соҳилда тураверармиш. Кўзларидан ёшлар оқармиш.

Хоқон татъирланди. Кўз ўнгига кўк оти келди. У девдай бақувват эди. Аммо болдирларига ёмон яра тошиб юролмайд қолган ва ўлган эди.

Ўшаида шаман отга кўз тегди деган, унинг ҳозирги туши ҳам шунга ишорат эди.

– Гапимни эшиг энди, буюк хоқон, – деди дадил сўзга ўтиб. – Бухоро руҳлар қалъаси. Унга тегинма. Масжидлари, қадамжоларини оёқости айлама. Шундоқ қилур эрсанг, дарвишлар ҳам тинчигайлар.

Шаманнинг масжид-қадамжолар ҳақидаги гапига шубҳаланди хоқон, дарвишлар борасида айтганларига ишонмади. Дарвишлар орқасида Ёвбосар ва Ўтбосарлар тургани ҳали шаманга аён бўлмаган...

Дарвишлар дарахт бўлса, улар илди.

Аввало, илдиғни қуритмоқ лозим.

(Давоми бор).

АЛИШЕР НАВОИЙ ҲИКМАТЛАРИ

Бу гулшан ичра йўқдур бақо гулига сабот,
Ажаб саодат эрур қолса яхшилик била от.

***

Гавҳару дурни қулоқ озори бил,
Сўзни қулоқнинг дури шаҳвори бил.

***

Кимники билай десанг мақолин англа,
Аслин десанг англайин фиолин англа.

***

Ёлғончи киши эмас,
Ёлғон айтмоқ эранлар ниши эмас.

***

Чин сўз мўътабар, яхин сўз мухтасар.

***

Оз демак ҳикматга бонс ва оз емак сиҳатга бонс.

***

Киниға неча келса мушкил ҳол,
Ҳикмату ақл анга эрур ҳалол.

Ўлтурур сафда юқориликдин,
Ўлтурур сафда яхшироқ билгил.

***

Ёмонни агар яхин қилсанг гумон,
Эрур яхшини ҳам дегандек ёмон.

***

Бегонани уй сари ёвутма,
Ўрнингки қизиқдурур, совутма.

***

Нафъинг агар халққа бешакдурур,
Билки, бу нафъ ўзунга кўпрақдурур.

***

Улки, зарар шевасини тавр этар,
Элга демаким, ўзига жавр этар.

***

Яхшилик гар қилмаса, бори ёмонлик қилмаса,
Ким ёмонлик қилмаса, қилганча бордур яхшилик.

Одамий эрсанг, демагил одамий
Аннки, йўқ халқ гамидин гами.

***

Яхин либос танга оройиш,
Яхин қўлдош жонга оройиш.

***

Комиллар аҳли ҳаё ва ноқислар беҳаё.

***

Илмин ким воситайн жоҳ этар,
Ўзинию халқин гумроҳ этар.

***

Ёмон тиллиг, андоқким, эл кўнглига жароҳат
еткурур, ўз бошига ҳам офат еткурур.

***

Чин сўзин ёлғонга чулғам, чин айта олур тилин
ёлғонга булғам.

СПОРТ

КУРСАНТЛАРНИНГ ҚИШКИ ОЛИМПИАДАСИ

2009 йилнинг 19 ФЕВРАЛИДАН 22 ФЕВРАЛИГАЧА МУДОФАА ВАЗИРЛИГИГА ҚАРАШЛИ ОЛИЙ ҲАРБИЙ БИЛИМ ЮРТЛАРИ КУРСАНТЛАРИ ЎРТАСИДА ҚИШКИ ОЛИМПИАДА МУСОБАҚАЛАРИ БЎЛИБ ЎТАДИ.

Унда иштирокчилар махсус тактик тайёргарлик, спорт турлари ҳамда билимдонлик бўйича беллашадилар.

Мазкур олимпиадани ўтказишдан кўзланган асосий мақсад — курсантларнинг юксак маънавий, ахлоқий-руҳий ва жанговар маҳоратини янада шаклланиш, улар ўртасида мусобақадорлик муҳитини яратиш, интеллектуал салоҳияти юксак, кенг билимларга эга ва стратегик фикрловчи офицер кадрларни тайёрлашдир.

Курсантлар дала шаронтиларида муҳим топшириқларни бажариш, ҳарбий автомобилларни бошқариш, қурол-аслаҳалардан фойдаланиш каби бир неча вазифаларни ҳал қилиш бўйича мусобақаларда қатнашадилар. Бундан ташқари улар биатлон, комбинацияланган эстафета, спорт ориентир ва волейбол бўйича куч синашадилар. Шунингдек, олимпиада дастуридан «Балли, йигитлар!» ҳамда билимдонлар танлови ҳам ўрин олган.

Олимпиадада иштирок этиш жараёнида бўлажак офицерларнинг нафақат куч, эпчиллик ва мерганлиги, балки зукколик ва топқирлик, ҳар қандай ностандарт вазиятлардан тезда чиқиб кета олиш маҳорати ҳам синовдан ўтади. Бу эса уларнинг келгуси ўқув, хизмат фаолиятларида муҳим омил бўлади.

Мусобақалар Чирчиқ олий танк кўмондонлик-муҳандислик билим юрти базасида бўлиб ўтади. Олимпиаданинг барча қатнашчиларига муваффақиятлар тилаймиз!

УСТУВОР ВАЗИФА ЙЎЛИДА

Пекин олимпиадасида эришган ютуқларимиз, Ўзбекистон спортчиларининг ҳар қандай юксак марраларни забт этишга қодир эканини кўрсатишга, Ватанимизнинг спорт соҳасидаги салоҳиятини муносиб намойиш қилишга бўлган интилишлари кечагидек кўз олдимда турибди. Бу салоҳиятини, бу имкониятни намойиш этишда армиячи спортчиларимизнинг кўшган улкан улушидан туйганим — фахр-ғурур туйғулари юрагимда ҳануз акс-садо бермоқда.

Ҳа, баралла айта оламизки, бундайн ютуқларимиз республикамизда жисмоний тарбия ва спортни ривожлантириш, халқни маънавий-руҳий соғломлаштириш, ҳар томонлама баркамол авлодин, ишончли, юксак тайёргарликка эга бўлган ва жисмонан чиниққан Ватан ҳимоячиларини тарбиялашга улкан эътибор қаратиб келинаётганидан. Бугун жисмоний тарбия ва спорт Қуролли Кучларимизда изчил амалга оширилаётган ислохотларнинг ажралмас қисмига айланганидан. Ҳарбий хизматчиларимизнинг замонавий спорт тренажёрларида машғулотлар ўтишаётгани, замон талаблари даражасида жиҳозланган спорт мажмуаларида шуғулланиши, чиниқшаётганидан. Қисм ва бўлинмаларда, ҳарбий муассасаларимизда жисмоний тарбия ва спорт бўйича масъул хизматларнинг талаб даражасида ташкил этилаётганидан. Қуролли Кучларимизда зўр анъанага айланган Умумармия ўйинлари ўз самарасини бераётганидан.

Мудофаа вазирининг буйруғига биноан яна бир анъанага асос солинди. Яъни олий ҳарбий ўқув юртлари курсантлари ўртасида қишқи Олимпиада ўтказилади.

Маълумки, Президентимиз Қуролли Кучларимиз 17 йиллигига бағишланган Мурожаатида олий ҳарбий таълим муассасаларининг интеллектуал савияси юксак, дунёқараши кенг, узоқни кўра оладиган офицер кадрларни тайёрлаш борасидаги фаолиятини тубдан қайта кўриб чиқиш борасида устувор вазифа қўйгандилар. Жорий йилнинг 19-22 февралда бўлиб ўтадиган қишқи Олимпиада бу борада қўйилмажак муҳим қадамлардан бири бўлиб, бўлгуси офицерларни тайёрлаш ва тарбиялашнинг ҳозирги замон талабларига тўла мос келадиган, принципал жиҳатдан мутлақо янги ўқув-техник ва маънавий-ахлоқий асосларини янада шакллантиришга хизмат қилади.

Курсантлар ўртасида қишқи Олимпиада ўтказиш тўғрисидаги Низомга назар ташлаб, мусобақада нафақат жисмоний, балки интеллектуал салоҳият ҳам синовдан ўтишини англайсан, киши. Юксак ақл-заковат, интеллектуал, жисмоний салоҳият, мустаҳкам ирода синовдан ўтар экан, демак, садоқатдек, матонатдек олижаноб туйғу, ватанпарварликка йўғрилган орзу-ҳаваслар шаклланади.

Майор Алижон САФАРОВ.

Легкая атлетика. Кубок Узбекистана

ПОКОРЕННАЯ ВЫСОТА

Рядовой по контракту Иван Зайцев из СВВАКИУ — метатель копья. В недавнем Кубке Узбекистана в помещениях, проведенном в Республиканском колледже олимпийского резерва, он попробовал свои силы в прыжках в высоту.

— Опыт получился удачным, — рассказывает старший тренер МХСК по легкой атлетике сержант Анвар Кучмурадов. — Неожиданно для многих фаворитов Иван занял второе место.

Впрочем, для молодого талантливого атлета этот успех вполне закономерен. Ведь в минувшем году Иван Зайцев сумел выиграть три международных турнира: в Таиланде, Бишкеке, Алматы, выполнил норматив мастера спорта. Он сейчас находится в таком возрасте, что к стартам Олимпиады-2012 в Лондоне способен выйти на стабильно высокий мировой уровень.

Вообще, на долю представителей СВВАКИУ приходится очень солидная часть медалей, завоеванных армейцами на Кубке страны. Так, в беге на 60 метров с барьерами победила Зарина Калдырова, а «серебро» в активе спортсменки МХСК Анастасии Прошкиной. В тройном прыжке победила Александра Котлярова, она же завоевала серебряную награду в прыжках в длину. И, наконец, Альбина Сибатуллина заняла третье место в беге на 60 метров.

Прекрасно выступила в прыжках в длину Александра Быстрыгова из ЧВТКИУ, победив с результатом — 6 метров.

В барьерном беге на 60 метров основной спор за победу развернулся между Олегом Норматовым и Артемом Дятловым. Верх взял более опытный Норматов.

А в «гладком» спринте острое соперничество между еще одним дуэтом из МХСК Акбаром Умаровым и Игорем Гончаровым держало в напряжении зрителей и специалистов. В беге на 60 метров победил Умаров, Гончаров был вторым. А на 200 метров сильнее оказался уже Гончаров, в свою очередь, оставив Умарова на втором месте.

В прыжках в высоту среди женщин победила младший сержант Надия Дусанова с результатом 1 м 90 см, в беге на дистанцию 800 м победительницей стала рядовой по контракту Анна Сидорова.

В семиборье соперники состязались в беге на 60 м, прыжках в длину, высоту и с шестом, толкании ядра, беге на 60 м с барьерами, на 1000 м. Здесь наилучшая сумма очков у Рифата Артыкова (МХСК), его одноклубник Марат Хайдаров стал вторым призером.

Остается добавить, что данные состязания стали отличной пробой сил для наших легкоатлетов перед выездом на чемпионат мира среди военнослужащих, который стартует 14 марта в Греции.

Майор Анвар КАСЫМОВ.

СПОРТ

Чемпионат войск Министерства обороны

ЧВТКИУ УДЕРЖИВАЕТ ЧЕМПИОНСКИЙ ТИТУЛ

Как мы сообщали, в спортивном комплексе ДВВАУ прошел лично-командный чемпионат войск Министерства обороны по гиревому спорту. Под занавес спортивного праздника здесь разыгрывались комплекты наград в трех весовых категориях: до 80 кг, 90 кг и свыше 90 кг. Также были подведены итоги командного первенства.

Хочется сразу отметить, что гиревый спорт «набирает обороты» в воинских частях и подразделениях. Об этом ярко свидетельствует такой факт: если в прошлые годы все призовые места разделяли команды трех высших военно-образовательных учреждений ЧВТКИУ, СВВАКИУ и ТВОКУ, то на этот раз последние оказались за чертой призеров. Представители Ташкентского военного округа и воинской части, где служит офицер Миркомил Хамдамов, «потеснили» команды ТВОКУ и СВВАКИУ из числа призеров. Соответственно они завоевали второе и третье командные места. А на высшую ступень пьедестала почета поднялась команда ЧВТКИУ.

В личном зачете в весовой категории до 80 кг острая борьба разверну-

лась между младшим сержантом Сайфулло Ураловым (ТВО) и капитаном Ойбеком Имомовым (ТВОКУ). Первым упражнением «толчок» выполнял С. Уралов и набрал 250 очков. О. Имомов также закончил это упражнение с суммой в 250 очков. В данном случае преимущество имел капитан Имомов, так как он был легче своего соперника на 3 кг. Кому же достанется золотая медаль, зависело от результата второго упражнения «рывок». В рывке С. Уралов набрал 140 очков, то есть результат рывка каждой руки составил по 70 раз. Уже зная результат своего главного соперника, Имомов правой рукой выполнил рывок 71 раз. До последней секунды судьи и зрители, заполнившие актовый зал, где проходили соревнования, были уверены,

что победа достанется капитану Имомову. Но вдруг на 68 счете рывка левой рукой по нелепой случайности гиря сорвалась с руки. И это стоило ему золотой награды. Ведь очки в рывке считаются по наименьшему количеству выполненного упражнения.

Третьим призером стал курсант Бахром Хамидхонов (ЧВТКИУ), завершивший свое выступление с результатом 322 очка. Кстати, все призеры этой весовой категории выполнили норматив кандидата в мастера спорта.

Тактически грамотно вел борьбу рядовой по контракту Азизбек Рахматуллаев, выступавший в весовой категории до 90 кг. Он и стал чемпионом в этом весе, сумев в сумме двоеборья набрать 440 очков. Серебря-

ная награда досталась курсанту ЧВТКИУ Хожиакбару Хамдамову (430 очков). Бронзовой медали удостоился подполковник Алишер Ташбатыров (ТВО). Эти военнослужащие уверенно выполнили спортивный норматив кандидата в мастера спорта.

«Золотым» в весовой категории свыше 90 кг стал курсант ЧВТКИУ Шерали Утаев (386 очков), «серебряным» — курсант СВВАКИУ Рустам Юсупов (304 очка) и «бронзовым» — старший лейтенант Миркомил Хамдамов (296 очков).

Чемпионы и призеры были награждены медалями и дипломами соответствующих степеней.

Все участники и гости соревнования отметили, что чемпионат прошел на высоком организационном уровне.

КОММЕНТАРИЙ СПЕЦИАЛИСТА

Итоги прошедшего чемпионата мы попросили прокомментировать судью соревнований, старшего тренера МХСК, заслуженного тренера Республики Узбекистан по тяжелой атлетике Виталия Ана.

— Хочется отметить, что наряду с основными участниками соревнований в рамках лично-командного чемпионата по гиревому спорту среди войск Министерства обороны приняли участие и те, кто выступал для выполнения разрядных нормативов, но их результат не шел в лично-командный зачет.

Это говорит о том, что число приверженцев «железной игры» растет из года в год.

В нынешнем чемпионате участвовали 18 «личников», из них пятеро выполнили норматив кандидата в мастера спорта, восемь стали перворазрядниками и по од-

ному участнику выполнили норматив второго и третьего разряда. Это, конечно, радует нас.

В целом в ходе чемпионата 27 участников стали кандидатами в мастера спорта, 37 — перворазрядниками, у шестерых — второй разряд, у троих — третий разряд.

Такой показатель говорит о многом. Для сравнения скажу, что на первом чемпионате всего восьми участникам удалось выполнить норматив кандидата в мастера спорта. Как видим, качественный рост соревнований на лицо.

Хочется надеяться, что число поклонников гиревого спорта в следующем году будет еще больше, и соревнования вновь будут проходить в духе здорового соперничества.

Майор Хайритдин ЗАЙНИЛОВ,
корр. «Ватанпарвара».
Фото автора.

ИЗ ГЁТЕБОРГА — С МЕДАЛЬЮ

На днях наш армеец из МХСК Леонид Андреев, выступавший на международном турнире по легкой атлетике в шведском городе Гётеборге, возвратился домой с бронзовой медалью.

Он показал превосходный результат в прыжках с шестом, покорила высоту 5 м 35 сантиметров. Это яркая заявка нашего атлета на старте спортивного года. Леонид находится в отличной форме.

Верится, что такое вдохновляющее начало придаст новых сил Леониду для завоевания новых побед.

Сержант Анвар КУЧМУРАДОВ.

Кураш

САЛОНИКИДА КУРАШ БАЙРАМИ

Миллион спорт тури — кураш йилдан-йилга нафақат юртимизда, балки бутун дунё бўйлаб кенг оммалашиб бормоқда. Бугунги кунда сайёрамизнинг беш қитъасидаги 120 га яқин мамлакатларда кураш кенг йўлга қўйилиб, маҳаллий кураш федерациялари фаолият олиб бормоқда. Бу Халқаро кураш ассоциацияси (ХКА)нинг курашнинг оммалаштириши ва ривожлантириши борасида олиб бораётган кенг миқёсли ишлари самарасидир. Ҳозирда қўлаб мамлакатларда кураш бўйича турли мусобақалар ўтказилмоқда. Бундан ташқари кураш 2009 йилда Вьетнамда бўлиб ўтказилган ёшнинг шашоотларидаги ва Таиланд давлати мезбоилик қиладиган яқкакураш спорт турлари бўйича Осиё ўйинлари дастурига расман киритилган. Шу давргача беш марта ёшлар, олти маротаба катталар ўртасида кураш бўйича жаҳон чемпионатлари катта муваффақият билан ўтказилди.

Кунин кеча яна бир йирик халқаро турнир

ўтказилди. ХКА матбуот хизматидан олинган хабарда айтилишича, Грециянинг Салоники шаҳрида кураш бўйича анъанавий V халқаро Ислам Каримов турнири бўлиб ўтди.

Ушбу йирик мусобақада дунёнинг 30 га яқин мамлакатидан келган 100 нафардан ортиқ полковлар 73 ва 90 килограмм ҳамда мутлақ вази тоифаларида гиламга чиққилди. Мурасиғиз ўтган беллашулар якунига кўра, мутлақ вази тоифасида ҳамюртимиз, Пекин Олимпиадаси кумуш медали соҳиб Абдулла Тангриев финалда грециялик таниқли полков Дионисие Илладисни мағлубиятта учратиб, бош совришни қўлга киритди.

73 кг. вази тоифасида Чинча Циелаури (Грузия) ва 90 кг. вази тоифасидаги курашчилар баҳсида жа грециялик Монесс Илладислар шохушнинг энг юқори нотаосидан жой олишди.

П. СОБИТОВ.

Футбол

МАВСУМ МУВАФФАҚИЯТЛИ БОШЛАНДИ

Ўзбекистон миллий терма жамоаси 2009 йил мавсумини расман бошлади. Миржалол Қосимов бошчилигидаги жамоамиз 2011 йил Қатарда бўлиб ўтказилган навбатдаги Осиё чемпионати саралаш босқичидаги дастлабки учрашуви меҳмонда Бирлашган араб амирликлари терма жамоасига қарши ўтказди.

Шуни таъкидлаб ўтиш лозимки, М. Қосимов терма жамоа бош мураббийи вази фасида иш бошлаган илк куларданок жамоа ўйини ва таркибига жиддий ўзгаришлар киритиш, кўпроқ ёш, иқтидорли футболчиларни жалб этиш асосий мақсади эканлигини айтган эди. Ўз принципларига содиқ қолган бош мураббий мавсумдаги дастлабки расмий учрашув олдида эълон қилган таркибига ҳозирда Эрон клубларидан бирида фаолият кўрсатаётган Шаҳбоз Эркинходан бошқа биронта легионерни киритмади, аксинча И. Тўхтаўжаев, Ш. Каримов, С. Андреев, С. Жўраев, А. Филипосян, С. Мамадалаев каби ёш футболчиларни таклиф этди.

Таркибдаги ўзгаришлар терма жамоамиз ўйинига ҳам таъсир кўрсатди. БАА терма жамоасига қарши ўтган ўйинда тажрибали ва ёш ўйинчилардан ташқил топган жамоамиз ажойиб ўйин намойиши этди. Учрашувининг аксарият қисми ҳамюртларимиз устултиги остида ўтди. Амирлик футболчиларига бундан олдинги турда Малайзия терма жамоаси устидан сафарда қозонилган йирик (5:0) ғалаба салбий таъсир кўрсатгани, ҳар ҳолда уларни бу ўйинда таниб бўлмади. Ай-

ниқса, 1-бўлимда футболчиларимиз гоҳ ўнг, гоҳ чап қанотдан кетма-кет ҳужумлар уюштириб, рақибларини шошириб қўйишди. Учрашувининг 29-дақиқасида ўнг қанотдан уюштирилган ана шундай тезкор ҳужумлардан бири самарали якуланди. Элдор Мағдеевнинг жарима майдонига аниқ ошириб берган тўпини Фарҳод Тожиёв дарвозага йўллаб, ҳисоби очди — 1:0.

Табиики, амирлик футболчилари ўз майдонларида мағлуб бўлишни исташмас эди. Улар ташаббусни ўз қўлларига олиб, вазиғни ўзгаришига ҳаракат қилиб кўришди. Аммо тактик жиҳатдан ўйинни яхши ташкил этган футболчиларимиз бунга йўл қўйишмади. Ҳимоядаги яхши ўйин, уюштирилган қарши ҳужумлар футболчиларимизга меҳмондан муҳим ғалаба билан қайтиш имконини берди.

Шундай қилиб, терма жамоамиз саралаш босқичини, шу билан бирга жорий мавсумни сафардаги муваффақият билан бошлади. Энди биз 11 февраль кунини иштиқиб кутамиз. Шу кун М. Қосимов шогирдлари 2010 йилги жаҳон чемпионати саралаш босқичининг навбатдаги жамоамиз учун ўта муҳим бўлган учрашувида Баҳрайн терма жамоасини «Пахтакор» стадионида қабул қилади. Футболчиларимиз бу ўйинда ҳам маҳорат кўрсатиб, мухлислар ишончини албатта оқлашади, деб умид қиламиз.

М. САЙДИВАЛИЕВ.

МАДАНИЯТ

КУЧ БАҒИШЛАР МАЪНАВИЙ ҲОРДИҚ

Ҳарбийларимизнинг машғулотлардан бўш пайтлари, яъни дам олиш соатларини мазмунли ўтказишлари учун имкониятлар катта. Аввало барча ҳарбий қисм ва бўлинмаларда кутубхоналар ишлаб турибди. Маънавият ва маърифат хоналари, офицерлар уйлари каби маданият ўчоқларини шулар сирасига киритиш мумкин. Ҳарбий қисмлардаги клублар эса кўзда тутилаётган дам олиш тадбирларининг янада сифатли ва қизиқарли ўтишида алоҳида ўрин эгаллайди. Офицер Ғайрат Сафаров етакчилик қилаётган ҳарбий қисм клубида бўлганимизда бунга яна бир бор амин бўлдик.

— Шахсий таркибнинг кўнгилли маданий ҳордиқ чиқаришини таъминлаш, бунинг учун эса тадбирларни қизиқарли ташкил этишга эътибор қаратишдир. Шу боисдан ҳам жамоа аъзолари билан тез-тез турли кўнгилочар тадбирлар, «Кувноқ билимдонлар баҳси», «Заковат», «Балли, йигитлар» каби танловлар ташкил қиламиз. Билм ва маҳорат синови бўлган бундай тадбирлар албатта, барчага бирдек манзур бўлади, деб ўйлайман. Шанба, якшанба кунлари клубимизда ҳарбий ватанпарварлик мавзусидаги кинофильмлар намойиш этилади. Бундан ташқари турли саналарга бағишлаб байрам кечалари намойиш этилади. Ушбу тантаналарга давлат ва жамоат ташкилотлари вакиллари, маданият ходимлари, шоир ва ёзувчиларни ҳам таклиф этамиз. Улар билан ўтказилган суҳбатлар посбонларга жуда манзур бўлмоқда, — дейди клуб бошлиғи офицер Ғайрат Сафаров. — Ҳарбий қисм клуби хизматчи ва ходимлари нафақат ҳарбий қисмда, балки туман миқёсидаги тадбирларда ҳам фаол иштирок этади. Бунга мисол қилиб, яқинда Ватан ҳимоячилари кўни муносабати билан тумандаги мактаб, лицей ва коллежларда намойиш этилган байрам дастурларини, дастур доирасида ўтказилган давра суҳбатлари, учрашувларни киритишимиз мумкин. Биз мазкур дастурларни тайёрлашга ўқувчи-ёшларни ҳам жалб қилдик. Бу эса бизга янада мароқ, куч-ғайрат бағишлайди. Чунки келажак ворисларимизнинг содда ва самимий сўзларида, хатти-ҳаракатлари ҳамда ҳарбийликка ҳавас қилишлари замирида алоҳида шавқ-завқ мужассам.

Қисм шахсий таркиби, сафдошларимизнинг масъулияти ва мураккаб хизматлари йўлида баҳоли қудрат улуш кўшсақ, уларга маънавий озуқа бера олсак, ўзимизни бахтиёр ҳисоблаймиз. Шу ўринда барча тадбирларда фаол, ҳамшира хизматга шай қисм оркестри фаолиятини алоҳида таъкидлаб ўтишни жоиз, деб биламан. Улар қисмда бўлиб ўтадиган йиғин, тадбир ва тантаналарда чин кўнгилдан, фаол хизмат қилишмоқда. Оркестр аъзоларининг барчаси шартнома асосидаги ҳарбий хизмат сержант ва аскарларидан иборат. Ҳар бири ўз вазифасига сикдидилдан ёндашади. Ҳар қандай шароитда ҳам топшириқни адо этишга ҳаракат қиладилар.

Биз оркестр аъзоларини ижод жараёнида учратдик. Улар янги мусиқа устида ишлашаётган экан. Ўзини шартнома бўйича хизмат оддий аскари Баҳриддин Аслонов деб таништирган бу йиғит, мана икки йилдирки, оркестр фаолиятини ривожлантиришга ҳисса қўшиб келмоқда.

— Куй ва кўшиққа ошурфта бўлмаган инсон дунёда топилмас керак, — дейди у биз билан суҳбатда. — Унинг сеҳрли жозибаси ҳар қандай тош юракни ҳам эритишга қодир. Шу боисдан ҳам бежизга кўшиқни эзгулик ва яхшилик элчиси деб таърифлашмаган. Ундан ҳамма руҳий қувват олади, завққа

тўлади. Энг асосийси, кўшиқ кишиларни янги-янги чўққиларни забт этишга чорлайди. Ҳарбийлик — фидойилик, шижоат, кучлилик талаб этиладиган касб. Гуруҳимиз репертуаридан жой олган ҳарбий-ватанпарварлик мавзусидаги кўшиқларнинг барчасида ана шундай юксак фазилатлар тараннум этилади. Агар мазкур кўшиқларимиз посбонларимизга манзур бўлаётган бўлса, биз ўз мақсадимизга эришяймиз деб ўйлайман.

— Наманган шаҳридаги санъат билим юртида таҳсил олганман, — дейди оркестр аъзоси шартнома бўйича хизмат оддий аскари Рашид Эргашев. — Ўқишни тамомлаб, мазкур ҳарбий қисмда йиғитлик бурчимни ўтадим. Аввалига қисмда ўт-

казилган турли тадбирларда оркестр таркибида чолғу асбобларини чалиб юрдим. Хизматни якунлаганимдан кейин эса менда оркестрда фаолият юритиш истаги туғилди. Шу боис шартнома бўйича хизматга қолдим. Сафдошларимизнинг маънавий ҳордиқ чиқаришлари учун озгина бўлса-да ўз ҳиссамни қўшаётганимдан беҳад хурсандман.

Оркестр ижрочилари кичик сержант Хусан Тўраев, Яшнар Обидов ва шартнома бўйича хизмат оддий аскарлари Музаффар Ғаффоров, Юсуфжон Кўнгиров, Тоҳиржон Нормирзаевларнинг ижодлари ҳам таҳсинга лойиқ. Уларнинг саъй-ҳаракатлари туфайли оркестр жамоаси бир неча бор республика миқёсида ўтказилган кўшиқлар танловида юқори натижаларни қўлга киритиб келмоқда. Ўйлаймизки, жамоа бундан буён ҳам янги-янги куй-кўшиқлари билан ҳарбийлар кўнгиллини шод қилаверишади.

Гулнора МУРОДОВА.
Ахбор ОЧИЛОВ суратга олган.

ҚИЗИҚАРЛИ САЁҲАТ

Тошкент олий умумқўшни кўмондонлик билим юрти Офицерлар малакасини ошириш ва қайта тайёрлаш факультети тингловчилари Темурийлар тарихи давлат музейига саёҳат уюштирдилар. Улар тарихнинг неча-неча асрлик синоатларидан ҳикоя қилувчи осори атиқалар, кўҳна тарихий экспонатлар билан яқиндан танишдилар.

— Таъкидлаш жоизки, факультет ўқув режасидан тайёргарликнинг турли йўналишлари билан бир қаторда бундайин маънавий-маърифий тадбирларни ўтказиш ҳам ўрин эгаллаган, — дейди факультет ўқитувчиси капитан Александр Мирзаев. — Тингловчиларнинг дам олиш кунларини мазмунли ташкил этиш мақсадида пойтахтдаги музей, театрлар, шунингдек, бошқа маданият масканларига экскурсиялар ўтказишга алоҳида аҳамият қаратиб келинади. Юқоридаги тадбир ҳам шулар жумласидандир.

— Саёҳат менга жуда манзур бўлди, — дейди факультет тингловчиси капитан Зиёдулла Шуайбов. — Юртимизнинг тарихига оид ноёб экспонатлар билан танишдик. Кўплаб янги маълумотларни билиб олдик. Менга айниқса, темурийлар даврида бунёд этилган ва ҳалигача бутун дунёни ҳайратга солиб келатган

иншоотларнинг ғоят нафислик ва усталик билан ясалган бежирим макетлари манзур бўлди. Бундай экспонатлар орқали ёшлар аждодларимизнинг Ватан ободини ва тараққиёти йўлида нечоғли азму шижоат кўрсатганлигига амин бўладилар.

— Бу каби маданий тадбирлар кишида ўтмишга ҳурмат, юртга муҳаббат туйғуларини шакллантиради, — дейди лейтенант Ўлмас Турсунов. — Бу эса айниқса, биз офицерлар — шарафли касб эгалари фаолиятида муҳим ҳисобланади. Зотан, миллатини, Ватанини, тарихини юракдан севаган, бу туйғулар қадрини чуқур англаган посбонларгина тинчлигимизнинг муносиб қўриқчилари бўла оладилар. Шу маънода бугунги саёҳатдан мамнун бўлдим.

Тўлқин ЖУМАНАЗАРОВ,
«Ватанпарвар» мухбири.

ЭКСПОЗИЦИЯ МУЗЕЯ

В Бухарском государственном художественно-архитектурном музее-заповеднике открылась новая экспозиция «Природа Бухарской области и ее природные богатства».

На ней представлено свыше 230 экспонатов, рассказывающих о рельефе и геологии этого оазиса, климате, полезных ископаемых, водной системе, почве, флоре и фауне. К их числу относятся палеонтологические находки, отражающие особенности исторического развития оазиса и его геологию. Здесь также демонстрируются образцы множества полезных ископаемых, содержащихся в недрах области, и фотоснимки, рассказывающие о деятельности Караулбазарского нефтеперерабатывающего завода.

— Новая экспозиция вызвала у молодежи большой интерес,

— сказала сотрудница музея-заповедника Дилрабо Холикова. — Особенности природы оазиса, а также осуществляемая широко-масштабная работа по охране флоры и фауны привлекают внимание посетителей музея.

— Экспонаты произвели на нас большое впечатление, — сказал ученик школы № 6 города Бухары Шохрух Салихов. — Находящиеся здесь материалы, фотоснимки, новые сведения о богатой природе Бухарской области расширили наши знания о родном крае, кругозор, усилили интерес и любовь к природе.

УзА.

ВАТАНПАРВАР		Бош муҳаррир подполковник К. МИРГАЛАУТДИНОВ. Шу сонга масъулар: майор А. УСМОНОВ, майор Х. ЗАЙНИЛОВ.		Таҳририят манзили: 100031, Тошкент шаҳри, Миробод кўчаси, 21-уй.		
Муассис — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги	Учредитель — Министерство обороны Республики Узбекистан	Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 2008 йил 6 июнда 0535 рақами билан рўйхатга олинган. ISSN 2010-5541.	Телефонлар: навбатчи — 256 09 81; обуна бўлими — 256 03 46. Факс: 256 17 98.	«Ўзбекистон» нарийб матбаа ижодий уюлди чош этилди. Босмахона манзили: Тошкент ш., Пановий кўчаси, 30 уй.		
МУАССИС КЕНГАШИ: Тоҳир ҲАМРОҚУЛОВ — кенгаш раиси, Раҳимжон НУРНАЗАРОВ, Олим ҚУЧҚОРОВ, Алишер МУНИНОВ, Нурмухаммад МУЛЛАБОВЕВ, Шухрат ТЎХТАЕВ, Абдусаттор ЭРГАШЕВ, Қурбон АМИНЖОНОВ, Олимжон ЗАНЖИРОВ, Ҳикмат НАСРИДИНОВ.		Таҳририят фикри муаллифлар нукдан назардан фарқлангани мумкин. Таҳририятга келган хўбнамалар, хатлар ва суратлар таҳдид қилинмайдилар ва муаллифларга қайтарибмайдилар.	«Ватанпарвар» газетаси таҳририятининг компьютер марказида Ғ. Исмаилов ва З. Хошнӯво томонидан сарфалади.		Газета жума кунини чиққди.	Алдади 27000.
				Нашр кўрсаткичи 114.	Буюртма № J-6864.	